

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תש"ט

# זבד טוב

## פירוש על בנין יחזקאל

הדוד אחס דלו הכנין מפואר ומהודר אשר. בנה ויסד אדוני בני מור  
 ה"ה סרנ הגאון 'הגדול איש אלקי' קדוש ואחר לו זדיק ומסורסם  
 בדורו מהו' זאב וואלף בהגדיק מהו' דוב בער אלטשול  
 זללה"ה בעתה"ה ספר מחשוף הלבן ביאור על התורה וספר חמשה  
 חלוקי' אבנים על חמש מגילות וארכי האעיר והדל בחשפחה ובאלפיו  
 יהודא תמכתי יתרות בנין ביאור על רש"י ו"ל ולסקלו חשגיהות ומטעיות  
 אשר'עיד עחה כל אשר נכספה ובלוזה נפשו לבוא אל הכית וילאה לחזא פחה  
 הבנה כי סגור חזא מחמת שגילות ועשות הדכה שפל' בדפוס ועחה אחינו  
 ב"י עושו חזא גושו ובושו אל הכית כי בל העוסק בבנינו כאליו בנו' ובזכות זה  
 נזכה לראות בבנינו בעבלא' וגם הגתו בסוף הקונטרס פירושו על ה:בנולי' דיהשע  
 וקראתי סם הקונטרס אריז תמדה דנרי בן המחנר איקום געציר  
 בהרנ הגאון מהו' זאב וואלף אלטשול זללה"ה הינווננד להחנר אינה  
 שלוחה ואחרי ספר על כניאים וכתובים חלשפחה דוד מלך ישראל  
 מ"מ ומ"צ דק"ק ראצקי יצו': שנת תקע"ד לפ"ק

# ווארשא

בש"ס ה"ה ה' צ"ו ה"ד

Censor D. H. Wallach

w WARSZAWIE w Drukarnie H. Nosonowicza

# ה ס כ מ ת

הרב הנאהג החרף ובקי הגאון אמתי צדיק ומפורסם  
בדורו מהו' צבי הירש נ"י אב"ד דק"ק מיטאווי יצו'

**חנה** הזיתי איש תהור בתלכתו חלכת סקדס צטודנו בחיים הו' נאה דורש ונאה חקיים ה"ס  
במנוח ברב כנאון הדרשן הגדול איש חלקי' דיק ומפורסם בדורו חתן דודתו חסוד'ך  
ואב ווארף אל'שורר ז"לס"ס ה"ס ת"ח ומ"ך וראצ"ד דה"ק ליונו וינא חונינו דשולס  
סספרו שהדפוס בחיו ס"ס ספר חמשה חלוקי' אבנים פירוש מהפיק ע"י חמש  
מגלות עפ"י גלגל ונסתר תחת לשונו דברים במחוקים חרש וחלב וכו' ספר ישפת הים  
על הגדה דפסח עפ"י הקדמות אמתות מהוהר הקדוש ומשאריו ספרו קבלה אשר לו יד בנזלה  
ונסתר ועוד גמלו' באמתותו פירוש נפלא על החורב ספר מחשיף הלבן כולס יחוו  
ואמרו שאב דרש דריסס אמיתי חמש חיותות חסס ה"ס רכינו משה אלשיך לא קס בחוהו  
ועוד יגע ומאל לפרס בנין יחוקאל נספר זבד טוב וכהיום קס בנו ה"ס הרב החופלב  
המפורסם ת"ח ומ"ך דק"ק פאנעל ורועה להדפיס קמחי קמח דתטא לירו מחיבורו כי רכיס ע"ד  
בי חדל לסטור ואוודו דזוערא חילי דספר זבד טוב רועה להדפיס שנינו ולא נשנית אלא מפני  
דברו' שנתחדש בבינינו בביאור על רשי' ז"ל אשר טרם ויגע ה"ס הרב הנ"ל לסקל  
חשניאות אשר נפל בדפוס על רס"י והל' סוגר הכית מכוא' אמנס תי' אנוכי נבשז הלום און הלום  
לא חלכת נתינת הסכמות שפעולס אנוכי ראוי לאינעט! דא אך לא איכל להתאפק תעקת ש"ב  
ה' הרב הנ"ל ואלא להתעלס משאר נשרו בחתי להתפלל עבורו תפלה קצרה לכל ישיגנו הפסד ח"ו  
אלא להשיג גבולו בהדפסת הספר הנ"ל תשר חמשה שנים מיו' נמר הדפוס אל הספר הנ"ל ונח"ש עליו  
דרך עונדו על לא חסוג גבול עוליס וכוודלו שרות ישראל לא יעשו שלם הכ"ד המדכר לכבוד  
החורה וכוודות היום ווס ח' ר"צ סיון תק"ע לפ"ק פס ק"ק מיטאווי

הקטון צבי הירש בהקדוש מהו' דוב פ"ר זללה"ה חונה פ"ח ק"ק  
הנ"ל ומ"ץ בק"ק טוקס ואמ"י יע"א

# הקדמת בן המהבר ספר זכר פי'ב והמוסיף בביאור עלרש"י ב

**שלמה** התעלה אמר נחמתו אם ה' לא יבנה ביתו שוא עתלו בוניו בו אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר שוא לכם משכיתי קום תאחרי שנת אובלני לחם העצבים כן יתן לידידו שוא : וכוונה לפרש בראש נקדים החילה את אשר ביארנו טעם יפה בעז'ה על מה עשה ה' ככה ולמה לא נתגלה קץ האחרון חרע נתן הוא ית' חק וזמן זבלות חרדים וכן זבלות בכל והגלות הוא לא נתן הוא ית' קצב תהי יהו' קול החרו ואין הדבר תלוי אלא בתשובה וביאורו בעז'ה עפ'י האור דפ' כ"ח דף קפ"ט ע"ט משל כפלא בענין הגליות ולפי דבריו נראה הטעם יען בו גאולה חרדים לא הי' גאולה שלימה וכן גאולה זבל לא הי' כ"א חירות בעלמא וראה הוא ית' בי עדיין עהידון לחטא ולכן לא הי' גאולה שלימה ולכן לא הפסידו ישראל מאומה וכנראה הקץ אשר אומר הוא ית' לא עכנן אפילו רגע ואף שעדיין לא נתקן הכל כי יתקן בפעם אחרת וכן זבלות זבל אכל הגאולה העתידה לזכור דנ"א יהי גאולה שלימה ולא יהי אחריה גלות שעבוד ולכן א"ל בשום פנים שיגאלו ערם שיחוקן הכל כי אם לא עכשו אומתו ואם הוא ית' הי' קובע זמן בהכרח כשהו' תגיע הזמן הי' נגאלין חיד כי ההוא אחר ולא יעשה וא"כ שיחתי יתקן הפגמים ולכן לא קבע הוא ית' זמן ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ואפשר שרמז זה חרע"ם בתורה באמרו וכי ימבור איז את בחו בו' אם רעה בעיני אדוניה אשר לא יעדה והפרה : לעם נכרי לא יתחול לחברה י"ל שרמזו לנו על גאולה האחרונה שהי' דנ"א תהי' בפירסום גדול כימי נאחט מארץ חרדים יראני נפלאות יתר גדול תאוד ותהי' גאולה שלימה ולא חירות בעלמא ולא נאל כנחת בעצבים בשני פעמים הראשונים שהי' זבלות זבל פירסום אלא תהי' בפירסום גדול וא"ת אם אינת הדבר ונכון הוא תאלהים לעשותו למה לא נתן הוא ית' חוק וזמן זבלות האחרון לזה אחר כי בפעם הזאת א"ל שיגאלו עד שיחוקן הכל ואם הי' הוא ית' קובע זמן בע"ב הי' נגאלין ואיחתי יתקן הפגמים לכו לא נתן זמן והדבר תלוי בתשובה והוא אם רעה בעיני אדוניה ר"ל אם תהי' חרעה בעיניו ית' ולא תהי' דאיו זבלות שלימה אשר לא יעדה לכן לא שם מועד וזמן לגאלותינו כי והפרס בו' ר"ל כשיפיעה בפעם הזאת לעם נכרי לא יתחול שוב לחברה ולא תהי' שוב שעבוד וגלות אחר גאולה אחרונה : נחמא תה שלא נתקן או נחמנו כשתהא עתה בגלות הזה עד שיחוקן הכל : וידוע שכה"תק העתיד דנ"א סג'ת כ"ה וירדסו תןהשמים בניו וחטובלל נעינו כל ואז יקיים איה ואיה תהי' לה חותת אם סביב ונפה שלמה ע"ה דר"התק שעתידין בני בחו תקדשים שיחרבו בני יהו' בניו ע"י ב"א אחר אם ה' לא יבנה בית שוא עתלו בוניו בו אם ה' לא ישמר עיר שלא יהו' לה לחומת אם סביב שוא שקד שומר כי השומרים בדרך הטבע שוא הוא ואחר שוא לכם משכיתי קום בו' ר"ל לשוא ולחנם הגא'תה שזה נחמתם לקום ולצאת חתרים בעוד לא נתקן הכל כי לכן תהי' תאחרי שנת זבלות האחרון עד שיחוקן הכל אובלני לחם העצבים ותארכו בהכרח לאכול נחמכם בעצבון ובצער עמקי הגלות כן יתן לידידו שוא ר"ל ו'ל תחמה בכל אלה על מה עשה ה' בכה מה חרי הגדול שפלו עם ה' מאינרה רחה לזיור עמיקחא ואמר על אשר עזבם את תורתו ר"ל כן יתן לידידו שוא כם יתן ויוסף למי שמנדר עצמו מן החטא כי כן אמר הנביא מי האיש החכם בו' וינידעם על מה אבדם מארץ נאבדה לא נאחד כ"א אבדה שאבדה כל אנשים כדדיק ברשע כי ניב קנס לא עבר איש ביהידא נחמ' ממדבר שהוא ריקן תאנשים והכל ברם על אשר עזבו את תורתו ומל דור שלא נבנה כה"תק ביתו באינו נחרב ביתו והנה עלה על רעיונו אדוני אביו ע"י הדוק ותפורסם בדורו לעסוף בניינו כי כל העוסק בניינו באינו בניו וראה והשניל בניינו מאו'מת ארכו ורחבו ועלתה בידו כי חמס כל איז אשר יעין בנינו

# הקדמת בן דמחבר והמוסיף

פנינו ויכוא אל חוך הכותב לא יתום מתוכו וזו כנר כמיום חיותו נדפס זה הכפר בק"ק שקלצט בשנת  
חק"ק אצל ש"ס עמלו בוניו זו בי בניאוח ועשת הרגה נפל בדמום הראשון מחמת אשר אדוני אני חו"ר  
הנדיק ז"ל לה"ה לא מש מחוך האובל שקט ושאלו באלו אשר נטע לשכת כשבת התחכמוני ויגנה הכות  
פזה ע"ב"ה אשר לא שקרו על חקתו לשמרו ולכנתו כראוי וכל ימיו הי' צעוד על אשר לא עלהה בודו  
לחקטו ולבנתו אחדש והנה אנכי הנעיר והדל בחשפתתי ועירא דחזקבריא קתתי תחת אבוהי ואזרחי חלני  
לבנותו מחדש בנין מסואר כי בנית ושראל ראית שערורה והנית פזה הרוב סוגר חנית חזוא ועשות'  
שכתי לפתרו ולהדרו וכוספתו מעט חוספתו לפי סכלי הדל חוספת בניאור על רש"י ז"ל וגם נספר זנד  
טוב ראיתי לחקן הקילקול והנחתי כל המקראות השונים לבנין הנ"ל דבר דבר על אופניו דהיונו עם  
פרש"י ז"ל והנציאור וזדתי וכד עוב"ה חיבור א"א מורי"ו ז"ל לה"ס וכל אשר יכוא אל הנית יחזא פתח  
החינה צידה ולבנקר"כס; **בד טוב כי זכר ר"ח זאב בז דוב** כולל גם אני הנדיק ז"ל לה"ה  
וגם אני מורי זקני הנדיק ז"ל לה"ה וטוב הוא בהמ"ק כמ"ס ההר הטוב והלבנון וגם ראיתי להצב ציונים  
על הבנין דהיונו בכל מקום אשר רש"י ז"ל מפרש בלשונו בטהור הנצור בנין האולם והשינמנות ומקום  
עמידתן ודומיהם ראיתי להדפיס הנצור במקומו ובסוף הקונטרס לחש"ה אל אחת זדתי וכייתיו בנין מהנוד  
בחכמי השלמות וגם הנחתי בכוף הקונטרס פירש על הבנולין מספר יהושע וקראתיו בשם **ארץ חמדה**  
ובאשר זכינו לסדר אוחו בן זוכה לראותו ולאט עינו ולניו לשמים : בפריאות כפיש ופסק דרכים שימינו  
מיומים וכיום השלישי ינחמני בכפליס וביומין נדקו יחמכנו ובעזרה יסעדנו להוציא לאור כל חיבוריו  
הנחמדים ויהי עבודתי נחשב לפני נורא עלילות כמחיים ועולות לחטן יזכר שמי במקלות להעלות  
נשאתי בשאר המעלות לחזות בנועם ולצקר בהכלות בין הנשמות כמעולות ובעגלל ירושלים חנין מנירם  
ההבונן נוח שאכן על הר בנטון ועמך מאונן נעשם כעץ רענן עדי נח על אויביו יהי חכון יוס"ה כ"ה  
לחדש מרחשון לפרט לא יבי"ר ש"נע **ביהודא** ואמוקק חנין רגליו דכרי בן המחנוד  
**איקים געציל** נהרג הגאון מוה' **זאב וואלף אלט'שור** ז"ל לה"ס יין וכבר לסמחבר  
פילה שלוחה ואמרו שפר על כניא' וכחוני' מחשפת דוד מלך ישראל מ"מ  
**ומצ דקיק ראציהי יע"א**



[א] זראש השנה נעסור  
 לחודש . לזומו שנה  
 שראש השנה סנה נעסור לחודש  
 הוי לחוד זה יובל שחרב הבית  
 בשנת שלשים יום טוב 'סחחתי'  
 בשמנה פחד שנה נואסיהו  
 ולסוף חרבע עשרה היה ראוי  
 היובל להיות והוא שנה עשרים  
 וחמש לגלות ובויה שנה בערני  
 ושני יובל י' של נואסיהו מ'ח  
 פד ל' א ויהויקים י' א : יד ה' :  
 חזק חוקפו להוליפני על  
 כרמי : ויבא ליחי שמה . אל  
 הסור ההובחה הוא ורובלים  
 אורה שנה הו אהו בנין הבית  
 נלחוד לצא : [ג] במראות  
 שלבים פניאני . לא הוליכנו  
 שם אלא הראנו כאנו חני שם :  
 אל הר גבוה חאור . שכן היא  
 עתור ליגבה שחמד ינשא  
 חנבעוח : בהזנה עיר . כנין  
 עיר חנגב כדרותו של בר : [ג]  
 במראה נחמה . כעין זנו שהיו  
 נוצני' בעין נחמה קלל : ופיהיל  
 פשהים נידו . למדוד קרקע  
 איך יפם מחבל פשהים : וקנה  
 שמרה . לחוד בו אם עיני  
 בחומה ולורך ורומח השערים :  
 [ד] לכל אשר סני מראה אותך .  
 ענין

מ א בעשרים וחמש  
 שנה לגלותינו  
 בראש השנה בששור  
 לחדש בארבע עשרה  
 שנה אחד אשר הכתה  
 העיר בעצם היום הזה  
 היתה עלי יד יהוה ויבא  
 אתי שמה : ב בכראות  
 אלהים הביאני אל ארץ  
 ישראל ויניחני אל דר  
 גבה מאד ועליו כמבנה  
 עיר מנגב : גויביא אותי  
 שביה ודנה איש מדאדו  
 בכראה נחושת ופתיל  
 פשתים בידו וקנה דמדה  
 ודוא עיכד בשער :  
 ד וידבר אלי דאיש בן  
 אדם ראה בעיניך  
 ובאניך שרע ושם  
 לבך לכל אשר אני  
 בראה

[א] היום סני ידה ועל  
 אחי כמה ר' אל בעור  
 ההובחה הנזכר והאר ל' א  
 שצחתי שס נעועל כ' א : [ג]  
 במראות אלהים הנאנו אל  
 א' : ר' א סדחה לי בחו אה  
 הנבואה כ' ינו בניאנו נכס  
 בת' ס ר' י' ל : ויניחני אל  
 פר גבוה חאור : ויניחני ל' א  
 פולכב בחו אכר הנחמי גורך  
 חמה ועלנו בחננה עיר י' ל  
 בו ה' נדה ליהוקלל נוס  
 צואו לשם ורעה הסר חר' וק  
 ופני בנין חומה כניב ובי'  
 כנור סביא בנין עיר יען כי  
 גדל וכו' כנוד גבוה סוה  
 בעמיד בו חומת הר הנהי' ס'  
 ג' פלבים אהכ על ג' פלפוס  
 אהכ כחנאר נקחן אחר חנגב  
 ר' א חדרום כליבחו בו הוליכו  
 חנבל וסי' נאסונה של א' י  
 וחנאל כשכולך חנבל לא' י כולך  
 חנכוך לדרום וזכו חנגב צי  
 א' י כדרות' של נבל : [ג] ויבא  
 אותי שגם ר' ל לחקום שהי'  
 נראה לי חרהוק שבוא עיר  
 ובוה הכך הנזכר וואיחי :  
 והנה ל' א ומהיל פשהים נידו :  
 לחוד בו סמדות הגילוח  
 כ' אור ורוחב האצרות וכדומה

זקנה חתם לחוד בו שובי סחומות ומללי כח' און וברוח חמדות הקטנות : והוא עומד כשער הא' שער  
 סחורמי של מחמת כר ניה ס' : [ד] וידבר סני כמיס ר' אה בעיניך חנניה סנית ומדוחא ועורחא  
 ובאניך חטע כל דימי הקרבנות והגובח הבית וסח' אנה סלחורים נכרעה נסוף פסוק וסיס לנך לכל  
 אשר סני מראש סוחר ר' א סיס לנך ככוונת הלז לכל אכר סני מראה סוחר לחמן חדעבו כויטיב  
 צבל פרעיו וכל ס' אקיו וחובל לסמר כל סח' אוחו סיסכ לפני בני וס' אל כו אלו הירי חסך סלל סח' אנו

רק ככונה בעלמא לא הוה  
 תבילת חנבל סנה וסיתי תגיד  
 קר כל אלה בהיותך כנבל חנבל  
 לכן סכא חירם סכא חנבל חניסו  
 שישב כדני סחובל לחנידו  
 ולפרשו לבני ישראל וזהו למען  
 פרא חכס סכאח' סנה ולא  
 סגדחי לרנסות חכס כנבל: הגד  
 חח כל אחר אחר דואה - כמו  
 ולאגיד ודונמתי סדנה ור"ל  
 ולכן סכא חירם למטא חנידו וחניד  
 לבית ישראל [ה] והנס חומה  
 וחור לבית וכו' ר"ל כו בתחיל'  
 צראי לנס לא ראהו רק סמל

מראה איתך כי למען  
 הראיתכה הבאתה הנה  
 הגד את פלא אשר אתה  
 ראה לבית ישראל :  
 ה ותנה חימה מחויג  
 לבית סביב סביב וביד  
 האיש קנה המדה יש  
 אמות באמה וספחו ימד  
 את רתב הבנין קנה אחד  
 וקומה

ענין הבנין : סוכא חס סנה :  
 חנבל : [ה] והנס חומה חורג  
 לבית - בנין בית אחד כדאנס  
 כמפן סכר וחומה חמוץ סביב  
 סביב כך מפורס כסוף הספר  
 סהעיר כדחוס ופנית כמפן :  
 סכא חומה כדחוס ופנית : סנת  
 לחין כדחוס' והיא אחת חורג  
 כך ת"ו היא אחת כנוכית  
 בת סנה סהיא חמה ופנית  
 כדחוס בת סנה : רומה הבנין  
 פויני חומה' : וקומה קנה אחד  
 וזו היא חומה חניסו סנה  
 סביב

ועדין לא הוה סחומה כנולה רק סהחילנו לביתו סביב כח"ס כמכנה עור סר"ל סדאס כאלר  
 עוסקי' בבנין עיר וכעודו חדבר עמי כננתה כולה כמהירות נמרץ וזהו והנס חומה' כי חלת סנה חורה  
 על סדבר סכס פחאום והי' כדחוס ליחזקאל כיו האוס אחר קנס סהרה כידו הוה סאדריובל סעימד כדאנס  
 סכונים וסכונים סהם סכורו' סרנה אלנו עוסקי' כחל אכתו כמקום זה ואלו כמקום אחר כל סכורה וסכורה  
 כמקום חיוחד ואלו עוסקס כמהודר כנון בנין סתאין וסאולמות וכו' חילי סחזר ואלו עוסקין כחלוס כנון  
 סספוסים לכל סעערים וסחלונו' ורלחיו סעערים וסאוס סוס הוה אדריובל וסר' לחבור' זו חדת עובי  
 סחומה וסרבה ומדת חלל סחזר אחר סס כוני' וסחר סהרחה לסס סולך ומרחה לסכורה אחרת וכעוד אלנו  
 כוניס סולך ומרחה לעוסקי' כחלוס מה סגדיך להראו' לסס וסח' ב חומה אל כנוני' וכו' להראות לסס חדת  
 בנינים

שחוף

ביאור על רשי

עין

[ה] וקומה קנה א' וכחז רש' ו'ל' ו'ג' היא חומה חניסו כו' וכחז בעל צורת הבית ו'ל' ככוונת רש' א'  
 ז'ל' לפרש סחומה חזריות לבד היא היחה כחובה וסאר סגדיין סיו כניסוי' ודחק רש' ו'לפרס כן  
 סדי סהיו' סוה לבנין בית סכא עכ"ל: והנה לפי זה וקסא א' ב' למה לא חלד נ' כניסו סכחלוס סאחרים כיו  
 לסחן סראותו סוכא סנס ועוד רלניסל דרש' ג' לא דיוק סכו סכחז וזו היא חומה חניסו סהיא סכני סר  
 סניו ו' יא היחה כחובה כו' סחחע סכל סחומה סיחה נמוכ' לכן כלע"ד סרס' ו' ג' מפרס סכל סחומה סהי'  
 סחובה וסיו סחני' דכל סכחלוס לחח עעס למה סהי' כחובה וסלא סהראוי סחחי' ו'כוס ענין כיו כדול  
 סהי' ככוד סניו סוה סאחרין לזה אחר כיו כוחל מורקו מן סהכרת סהיות כחובה מעעס סכהן סשורף  
 א' ז' ספרה לבד היחה כולה נמוכה כדו סיס' כל סכחלוס סוין כנונה וסך סכנית סכו לא כחיו לב על ז' ס  
 סכל מקום כנית זה סעתיך סהיות כחחיס' כחמיט- אסר יסגדל סודו' וסדרו מן סראוי סהיו' חומה  
 ססיו סוה כנוס כחלל דכני רש' ו' ז' לר סעיס סכל סחומה חניסו סחומה סחובה אע"פ סחן סהכרת  
 ל

בנינו הר הנפת והוא פתח  
 נמוכה כמו שנינו כל הכתובים  
 שבו שם היו בנבוי' סוף תכונת  
 תורתי שכתב הסירף את הפרה  
 עומד בבר המסעז בו' : [ו]  
 ויבא אל שער אשר פניו דרך  
 הקדושה . נכנס לתוך ההוקף  
 וכל לו לשער שורת נשים  
 המורחזי ה' נקרא' חצר החיטוב'  
 בכל הענין הזה לפי שהוא  
 עזרת ישראל ; ויעל במעלותיו  
 ששפיע ההר חולך ועולה מן  
 הקלל החתומן עד עזרת נשים  
 שנים עשרה מעלות כמותה

וקימה קנה אחד : ויבוא  
 אל שער אשר פניו דרך  
 הקדושה ויעל במעלתו  
 וימר את סף השער קנה  
 אחד רחב ואת סף אחד  
 קנה אחד רחב . ויהתא  
 קנה אחד ארך וקנה  
 אחד רחב וביני התאים  
 חמש אמות וסף השעה

מאצל

בנינוס וכלל זה שזור בידך  
 בכל פרסא זו זכור אל תשכח .  
 וכד סוף קנה המדה . כי  
 עתה שלא היה עובק רק במדת  
 עובי החומר' וחלני התאים  
 הניח הפחול פשתו שהיה צירי  
 חפני ט"א היה צריך לו עדין  
 ולא נשאר צירי כי אם קנה  
 המדה לצד וימד : את רחב בנין  
 קנה ט' וקומה קנה ט' . הוא  
 בנין התאין של פני שער המורחזי  
 של חצר החיטוב' ומפני שהתאין  
 נחובין חתומה החצר קורא  
 לתאין בנין כמ' ט' רש"י ל' לקיץ

שנינו לפנים חתמו הקול' ו' אמות ו' צ מעלות  
 היו שם בו' : סף השער . הוא מווצות השער : קנה  
 אחד רחב . שז אמות ומכסה את כל עובי החומה  
 שהיה קנה אחד כמו שאמר למעלה : ואת סף אחד .  
 מווצה השניח אחת מנפון ואת סף מדרום : [ז]  
 גסחא . הוא וניש שקורין אפנדליץ בלע"ז והיה  
 שלשה תימין השער ושלא תן השתאל בזה שאמר  
 בענין

בפסוקי' ב' סי' ט"א כי לתאים הנחובים קורא בנין  
 פ"ט ומדד עובי החומה הסובבת לשלשת הרחובים  
 של התאין וקומה של זו החומה קנה ט' ולא מדר  
 עדיין לא חלני התאין ולא כחלים המפסוקין בין  
 התאים והניחם עובי החומה זו הסובבת את  
 התאין והלך לבוני חומת חצר החיטוב' דהיינו שהלך  
 אל חלל השער וחדר' לבוני החומה אף יבנה ואתה  
 יתחילו לבנות חסגי צירי השער תזה ומזה : [ו]  
 ויבא אל שער אשר פניו דרך הקדושה . הוא שער חצר החיטוב' ויעל תחילה במעלות שאלו השער וימר את  
 סף השער וכו' . הוא בנין נסר עשוי חזק או חכסף לפסות עובי החומה הנראה בחלל השער והיה רחב  
 הסף קנה ט' וחמדת הסף ידעו בניו החיתה מדת עובי החומה . וכן סף ט' לצד השני של השער : [ז]  
 והתא קנה ט' ארך וכו' . ר"ל מפני שחדר תחילה חומה חנוונה של התאין והלך במסירות למדוד עובי

חומת

שחוק

ביאור על רש"י

עין

לא היו חתומי גבוהה כולה רק חיתה תורה וית חסעם האמור אבל חסום נוי' והיודור חתומי כולה נמוכה כי  
 נראה למרז כיוונת רש"י ורוק : [ז] והתא קנה ט' אורך בו' . וכתב רש"י ל' חכאן אני למד שכל האמות  
 למעלה ה' תהיה לה שעדיין לא נכנס לתוכה ע"ס אינו ר"ל שהמלאך עדיין לא נכנס לחיכה שהיו בגר'  
 נכנס למדוד בתלי האולם והסמיים והאולם . שיה' בפניו שלא ר"ל שיחזקאל ה' עדיין חוצה לה והיה  
 עומד נגד השער העזרה וראה אף חדר מידת האולם וכיון שלא נכנס יחזקאל עדיין לחצר חלל חצר  
 החיטוב' מזה נס' ללמוד שהתאין היה מבחיצתו אלו היה התאין חספנים

חומה החצר כמ"ס ועדיו לא חדר לבניו החלון מדה חלני החלון ולא מנין החלון כמה והוא ולא מר' בחלני המפסיקין בין החלון לבן בעודנו שומד על מעלות השדר עד החלון שחשני צירי השער חדר טוב לבניו החלון והוא שחלחל וכחה נה"א הידועה סר"ל בחל שהחלילו לבנות בכר

כותלו היה חדר חללו קנה א' וכו' וזין החלום שהם חמות . הוא כוחל המפסיק זין החלון . ובעודנו על עמוד חדר טוב לטובי הבימים לטבת סיפוס גם לחלום ואמר שהיה הצוה להעמיד סיפי האולם נפיים נחך חלל האולם ורחנו קנה א' כצורך בליעת כחלני האולם לחוך חלל החצר ונחצא חמות האולם חכום כולו חנפנים וזהו חומרו וסף השער חללל אולם השער מהנית ר"ל הסף של אולם השער בים מהנית פירש חנפנים בחורחללו ולא נחוץ לנד חער ומא שאמר וסף השער ולא אמר וסף האולם וען בו חלל האולם נחוך כאחד עם חלל השער דהב האולם הנסוח לדירוס כדכח

**כאצל אולם השער**  
**כהבית קנה אחד : ח**  
**ויכר את אלה השער**  
**כהבית קנה אחד : ט**  
**ויכר את אולם השער**  
**שמנה אמות ואלו שתים**  
**אמות**

בעמך ובחלום סמוכין לביתל בחורחני של עזרה נכס פנחוך כלבו בר הבית והביתקלני למד שהם הנחוץ חתם שכחוני אחד כל בענין ויניאנו אל החצר הרשיעה חכאן אר לחד עכל כאחור למעלה היה חונה לם שעדיין לא נכנס לחונה : וההל קנה אחד לורך ונומר . סללל על כל אחד ואחד שש אמות

חריבב : וזין החלילי חתם חמות בחלום החפסיקי זין החלום עוביים ה' אמות וכן חרנס וחמן זין החלילי כוחל' ה' אמת וכן ענינו בחסכס מרות כוחל מהא חתם : זספ השער חללל חולם השער ונומר . שלפנים חן השער בים עשי חולם מחוב' לשע' נחו שמפורש בענין נולט לחוך עדות נשים עבר אמות ובראשן דלחות ומחוח וזהו שחח' וכף השער שהוא חלל חולם השער : מהנית . כלומר לנד פנים : קנה א' . רחבו לכבות עובי חומה האולם חתך מניח ושהו חסחלל ערובי בחומה אל חולם ליחיוןלשחאל קנה אחד כמה חתבד' זכור : זה נומר אר חולם השער מהנית . לפני' חן השער

שחיק

ביאור על רשי

עין

לא היו וכל לראות חדר החלון כי האולם היו המפסיק והחוקאל חלד ארות חידה החלון אלל פ"כ שה' החלון תבחוך והי' יחוקאל עומד נגד השער העורה וכו' רואה מדיד' האלום והסיפוס וגם החלון וד'וק : וסף השער חללל אולם השער מהנית קנה אחד : וכרנה נביחני . ר"ל תוונות חללל פחה האולם לפי שם חללל הכולל פי' אולםולא ידענו איזה אולם חדד לזה אמר חללל אולם השער ר"ל חדודות חיי שקרא בים אולם השער חללל האולם הכולל לא נקרא אולם השער חללל חונה הבית ובידין וסחוקים לטעות על חילתי חר הפנימי יאמר שהר' גם שם היה אולהות לפני הנגרים וכן חן ג' כגם חולם השער כחנור נסח' לזה אמר חסנית ר"ל שחדד חותו חולם השער שהיא חסנית ר"ל הכולט לפי שחלחל חלל חר חסנית חלל חלחלי חר הפנימי היו בעלעוך לחוך חללל חר הפנימי וכו' ג' כולטין לחלל חר החלונה סכל החנורר בחוך בעוה' : ויחד חן חולם השער שמה חמות וחללי חמים חמות ולא פירש עובי הבימים שהי' דביקים כוחליו באולם זין האולם וכסיפוס חפני עהים בעין וכרים דביקים דביקים לרנח עיני הכותל :



השער: קנה אחד. עובי חומת  
 בימין ובשמאל שהאולם נפון  
 עליהם: ע ויחד את אולם  
 השער ח' אחית: תשך בלישזו  
 לחוך עזרת נשים: וסינו.  
 אשש: טו'ך כל אולם האחירי'  
 בענין יס כתיב: אינום עובד  
 עזים חזקני בית ועומדו  
 צפת' א' החזקו' א' תשאל בהק'  
 ספיה בתקום חזרו' וכן ת'ו  
 (ישע' ר') ויניעו אלהי הכופי'  
 (צמ' אלו' א' ב' וקרו'ו' א' ו'  
 ע' יס עובד' אלה וכלוך:

**אמות ואלים השער**  
**מהבית: י ותאי השער**  
**דרך הקדמים שלשה מפה**  
**ושלשה מפה מדה אחת**  
**לשלשהם וכדה אחת**  
**לאלים מפה ומפה: יא**  
**ויחד את רחב פתח**  
**השער עשר אמות ארך**  
**השער**

השער ומה רחמה לעמוד  
 נחלל האולם כאלו עומד נחלל  
 עובי השער ולכך אחר וספ השע'  
 חללל אולם השער ר' ל עור סף  
 אחד העומד בשער חזב לא  
 בשער חתם בני אס נחלל אולם  
 השער אלא שדחה כאלו הוא  
 סף השער חתם כח' א' ואלו  
 עומד לעושי הכיפויס ארך  
 ועזים שז למרוד חדת האולם  
 ח[ח] ויחד את אולם השער  
 מהבית קנה א' ר' ל עומד אורך  
 האולם חכיתל הבית הוא כותל

ואילנו שהים אמה עובי עובי עומדו בסיסות  
 האולם רבוקים ו' לכיתל ימין ו' לכיתל שמאל כחל  
 בליטת האולם ואלו' אלו' א' א' העזרה  
 לפנים מן השער: והאולם השער: הבית: לפי  
 שאותו שער עזרת ושראל היו בולט' ורשיבו' לזד  
 החוץ כמו שמופרס בענין פי' בולט' עזרי עזרת  
 נשים שם היו חסובין לזד פנים והארו עזרת כס'  
 אכוונים כנגד עזרת ושראל כחל אולם כנגד  
 אולם ורזד נוי הוא זה: [ו] וחאי השער: הזה  
 אשר דרך הקדים שבוטל מורחו של עזרת נשים  
 ג' הוא מפס ג' לדרום וג' ללפין חמיבין לכיתל  
 עזרת נשים ופניהם נחר הבית ומדת חללו' וכיתל  
 שחפסוק בני כל אחד פי' למעלה: ומדה אחת  
 לאי ג'. הוא חיון לספי האולם חזפניום: הפה  
 ומפת. הוא ומחלל מדה ספי' אהום: [יא]  
 רחב פתח השער. רחב חלל הפתח וכן סינו כל  
 הפתחי' רחבני' אמות אורך השער הוא חלל האולם  
 השער חן הפחו לדרום: י"ג אמות. פשר כנגד  
 חלל

החזר ומד' התי' ו' הדרד ארכו' אמו' בולט  
 לחוך החזר למערב. [ט] ויחד את אולם השער  
 שמונה אמות. עם הכל בני האולם עוביין שתיס  
 אמות עומדים בסוף כחלי האולם למערב ואלו  
 אומרו ואלו' שחלם אמות ועס האלויס הם שמונה  
 אמות ולפי שעדוין לא פירוש לנו מקום האולם  
 ולה מקום החזין רק שאמר שהים שם האיס והיה  
 שם אילסולא פירש חליוה זד של השער היו החלוק  
 וחליוה זד היה האולם לזו נא ופירש לנו מקום  
 שניהם ואתר האולם השע' מהבני' ל' חזפני' [י]  
 וחאי השער היו דרך הקדו'. ר' ל בני הפח הראשון  
 הסמוך לכיתל החצר בי' חזפין בחזרוו של כותל  
 ושני בחזרוו של ראשון ושלשי בחזרוו של שני והוא  
 חיתרו דרך הקדים ולה אחד ותאי השער הקדו'  
 להורות שהיו כנויין וחזקדוין לזד מורחו זה לפני  
 זה והיו ג' חזפני' חפה יחד' א' לאלויס חפס ומפה  
 ר' ל אילויס שזפניום העומדים יקנה כוחלי האולם  
 כח' ח' אילויס שחוך צהר הבית בסוף כוחלי החלוק  
 מדה א' להם ולפי שכל בני החלוק  
 וכלהך עד סוף חלל האולם דוחם לו כאלו כל זה הוא חלל השער וכפילו הוא מהלך בחוך עובי חלל  
 האולם לכן עשו לו כיו זה של האלויס חזני צדדי הפתי' כמו שני חנין מהצורה אשר סנחני לפיך צור'  
 החלוק והאולם והסופי' והאלו' [יא] ויחד את דחכ פתח השער עשר אמות הוא רחב חלל השער חזשון  
 לדרו

לדרום ומפני שה' עסוק במדת  
 חלל השער הדג' לעושי הדלתו'  
 איך יעשו מדת הדלת ואת'  
 שהיה לורך השער י' אמות  
 היא דלת הכומר השער ונקרא  
 ג' כ' נשסער במו שמינו במדק  
 ד' דמסכת מדות וז'ל שם כל

**השער שלוש עשרה**  
**אמות : יב וגבול לפני**  
**התאזת אמה אחת ואמה**  
**אחת גבול מפה ודתא**  
**שש**

חלל הפתח ואמה אחת גבול  
 ואמה אחת והאי לכאן ואל תחמס  
 שאצל הפתח קוראבו רמב  
 ואצל חלל האולם קוראבו לורך  
 שהפתח גוב' הוא לרכו והרמב  
 מחפ' אל כף זכאולם לבי השער  
 בלילה חללו מן המזרח למערב

השערים שהיו במקדש נשתנו צהיו' של זהב חוץ  
 חשער וקנוד הדי שלדלתות קודא' נשם שער ומפני  
 שהיו בחללי האולם ובפנים ועוניו התויתות שבהן  
 חלל השער מוסיף ובסיפוס שהם חמסף או מזהב כח' ש'  
 זכין לא היו הדלתות נפתחות לחוץ חלל השער ולא  
 לחוץ חלל האולם שלא לכסית אח הכיפוס ולכן  
 קבעו הדלתות במקוועו' של החלון במקום שהם  
 סמוכין לכובעל החצר ונפתחו לאחוריהן לצד החלון  
 ומכסה הדלת שהוא ג' כ' מזהב או חלזן עוב כח' ש'  
 והמתי בדכור משוהיק ושעריך ללבוני אקדח היא  
 חמס' שש אמות ומחנה הכותל שמאחריו כי חלל  
 דחנ' השער עשר אמות וגבול לפני החלון אמה  
 א' חפה ואמה א' חפה כהצנור' כהחוך הרי י' ג'  
 אמה ובניו עוד היא אמה משוכי רכותל של ההל  
 בלורך של רמב השער כדי שפול ויבנום לחוץ  
 הכניסה למטן לא יהי' עובי השער כשהוא פתוח

פחות ממדת חללו מן הכפון דרום כזו שחוב' אמר'  
 וזו י' ג' קורא את המדה ביהור' לורך' והרי עדות  
 נדנד נחשכנה דמלכו' והאולם על בניו הוכל בניו  
 ב' אמה לרכו על פני ד' בהניית נחמל מן הכפת  
 לדרום קרוי לביבול רומב ולאולם קרוי לורך לפי  
 שהיבול מדחו מן המזרח למערב יהירה על הצפון  
 לדרום זכאולם חלוק' למדה כהמדה ביהור' קרויה  
 לורך' . [יג] וגבול לפני הבהלות אמה אחת וגומד  
 החלון כמכאן והמכאן לשער היו חסובין מן כנגד  
 חלל האולם שלפנים אמה לצפון אמה לדרום צנר  
 פי' זכאום חניית חשור מכנגד חלל הכע' אמה ומחמס  
 לצפון וכן לדרום ועבשיו מפרש בהתאים שבהן  
 חסובים לצפון אמ' אחת ויהר' מן האולם ובן לדרך'  
 אמ' אחת נחמלו חסובין מחלל רחב הפתח שתי אמ'  
 ומח'

בולע לחוץ האור שכן החלון כי אם נכנס לחוץ עובי הצותל . זממל שניהו כפי חצי אמה מזה וחצי אמה  
 מזה הרי י' ג' אמות לורך השער ר' ל' כשהי' הדלת סגור הי' נראה כל הרכו מצפון לדרום י' ג' אמות וקורא  
 אותה נשם לורך ולא רמב יען י' חלל השער אינו דק עשר אמות והדלת י' ג' אמות ויהר' ממלל השער לבן  
 קודכו לורך או יאמר לורך השער הוא גובה הדלת ולפי שהוא עשוי על הקרקע כרס וככה עומדו בשער  
 גובהו הוא לרכו והיה גובה השער י' ג' אמות וזכנו עשר וכשהוא נחלק לכניס רמב בל אחד חמש וההל  
 שם וצמקום כבלה החמש אמות שם נכוף החל פתח ההל : [יג] וגבול לפני הבהלות אמה א' וכו' פירש  
 שלא היו בחללי החלון סמוכין חמש לשער רק חסובין מן הכנר אמה א' צמכין וכן בדרום . והתה שש אמות  
 חפה כו' לכאורה הוא מיותר שהרי כבר נאמר וההל קנה א' אלא לפי כדא לומר בכבו' בלחוריו כמדד את  
 השער חנ' ג' החל לגבו כ"ה אמות לפי שחילתה אלה הוא כ"ה אמות לזה אמר וקרא שש אמות וכו' . ועדים  
 אצאר הכתובים צע"ה אומר לצן החליל החילה מה שראתה לי צנה שהרד"ק ז"ל הקשה על לורך צמכין  
 י' ג' וימד את השער חנ' ג' החל לגבו כ"ה אמות וימד חנ' ג' חל לגבו ולא היה ענין הכיבוד . כמדד השער  
 כי חללי ענין שער לגבי החלון ע"כ קושייתו ז"ל . והנלענ"ד בזה כי החלון היו להן בנין יפני עממל ז"ל  
 החלון

ומתנה לכאן ושתי אמות ומחצ' לכאן וזכו לשון וגבול אשמיאל כלע"ז תקום בניו וכוהלהתא עוביו חמש נחל עובי כותל הצבונה של התא לפוני וטוני בוגל הצבוני של האלם כלים זה כנגד זה שכוהלה אולם עוביו שש וכוהלה התא חמש והוא גחשך אמה אחת לחור בעד עוביו כוהלה האולם וכן לדרום:

**שש אמות כפף ושש אמות מפו: יג וימד את השער מגג התא לגגו רחב עשרים וחמש אמות פתח נגד פתח: יד ויעש את אילים ששים אכה**

ואל

(יב) וימד את השער הגג החל לגבו \* ויגג ההא שצפון השער לבג שדרוסהשער עשרי' ההא וממש אמות עני כותל התא ההש זכך אהח עוביו כותל שמתד שני הרי עשר ושתי אמות ומתלה (שההא) חסוך מחלל הפתח לכאן וכן לכאן הרי ע"ו וחלל הפתח' אמות רדי כ"ה וכלן מדה דרב השער הן כונד שלש עשרה אמות של חלל האולם חצבונים ושני כהליק קנה מאלן וקנה מאלן הרי כ"ה: פתח נגד פתח פתח פתח החל שאלל השער שדרום מאלן כנגד פתח התא שאלל השער צפון שלם היה לכל שש התאים האלה פתח שכוהלה שנגד החוץ אלל שני ההלון הסמוכין לשער היו להם פתחים פונים אל אורך בנין שניה' וכן הוא אומר למטה ואל אליהמה לפניהמה לשער למדני שפחיהם פונים לשער:

(יד) ויגש את האילים ששים אמה \* בונדן של האילים של

החלון שמתד השער מזה מזה היה נג וכן התאין שנגד הכני כל הכני וינג החלון שמתד זה כל השער לגי התא שירד השני של השער היה עוד נג מנסה טוני כוהלה התאין שלד לויך ההלון ואורך בנין רהלון ששם כ"ד אמות ביעד י' אמות חלל השע' אמה אחת גבול מתד השער עד כותל התא וכן מתד

השני הרי י"ב אמו' או כוהלה התא מזה וכן מתד השני הרי כ"ד אמות רחב הכיב' צפונים ועיבי הניפ' חצי אמה מזה ורני אמה מזה וכל עובי הכיפה עומד על חלל הכתף מזה ומז' חלל ונג התא אינו מכסה רק ה' אמות וההל' של ששם ההא ופ"כ מגג התא לגבו ג"ו אמה ומבטן שכל הנכנס צין החלון ג"ה לז כאלו מהלך בחלל השער וכאלו והכל הוא עובי החומה מזה ומזה ונכפ"ט שהיה האורך בנין ההלון מכוכה נכוכה לבן אחר וימד את השער מגג התא כי כל המנוח כולו דומה חמש לשער וזכה נכוח לביאור הכחוני' נס"ד ההלון הכהוב לכוד מדה השער ארבו ורחבו ר"ל מדה המנוח מההחל' החלון עד בוף חלל האולם ארכו ורחבו ואמר בממד רחב חלל השער עשר אמות וגבול מתד השער עד החלון אמה מפה ואמה מפה הרי י"ב \* וההא שש אמות מפה ושש אמו' מככה ר"ל התא עם כחליו יקרא

צבם חלל כמו שנית עם כחליו יקרא צבם ציה וזכו וההא שש אמות מפה ר"ל שש אמות מן ההא נזילע וכראה בלויך שנין כולדי ההלון מזה ומזה הרי כ"ד אמות ולח"כ (יג) וימד את השער מגג התא לגבו הוא עם עוביו הכובה בנין שני הבנין רחב עשרי' וחמש אמות ושפיר שנין לקדוהו צבם שער ידאמרינן צבםהים (דף פ"ה) חפני מה לא נתקדו עשרי ירושלים חפני שפירעין מנינין חמהיהן צבמה מפני החמה ונכחתי' חפני כשמים ואמר עוד שם חפני מה לה נתקדו עשרי נקוד ר"ל עוביו חללי השערים חפני שהצורעין עימדין שם ומכניבין ידוהם לנכוונה ע"כ הרי בני לבלל השער קירט צבם שער והנה כופם זו הף שיינו חפודם נחקרה ה"ח משמעות פשטו הכחוב מנריהוין אחתי לומר כן מדכתוב וימד את השער ומרוח כ"ה אמה חוביח עליו ועוד קצת רחיה חפני החמריים שהבאתי לעיל שחזינו שהיה צנית שני ביפוח השער' לכהן וחתמים חכ"ש צנית העתיד אשר נתגדל כבודו צב"ל שיהיה תקום יותר גדול לבנין החמיו ולנוי (יד) ויעש את האילים ששים

אמה

פתה וכו' וקצה סוף עמוד  
גבוש סמיך אחות ועובדו לינו  
רק סמיך אחות יכול לעמוד בל  
וראכה מה שהתרו חז"ל בזלמו  
של נכונדנר שהיה לוהי' חנוך  
שהיו פוקה' אחי' סיה' חחרו

**ואל איל החצר השער  
סביב סביב : שוועל פני  
השער היאתון על לפני  
אלם**

על סמי סולס גבוהים לשל  
אחז : ואל איל החצר השער  
סביב וכן לכל איליו החצר סכל  
מוגדיל סמיך סביב סביב סמך  
בצפון ונדריס היו לה סמיך  
עלין יחזקאל השער הוה כחו

סמי פס' סנוכ' לעמוד ואחריו סכלתה היו ממדילין  
חורו ונופל על הספספו דומים על רגליו חכ"ס  
האילנים שלא היה ערין דק שוי' אחות ולא החצר  
סניס עמודים כפ' התדלס הלה המניס י יה בניו  
בדרך טעם ולא בדרך זכר וראיה אחז סנ"ל כתי'  
ח א פסיק כ"ל זכר טק על כפי האולם ופיה' י  
קני' סאות סל ארו' היו קניעין זכקלו סל היכל לכחלו

החפודס דענין : (עו) יעה כלי הישר הליהין .  
ניבסו סכ הישר היה יא קיוי שער סליחין לפני  
חמת בניסכס ינש"ל לכל . לי השער' היתין חרוס'  
סל בניס : על פני אילי' הישר ספניתי סס יתו  
על סולס השער סהו' לפניס חן הסער' ו'  
**חלם**

על אולם שלא יצטע הרי כל לא יסתכרו על הס' ועוד  
לפי פתויו לכן נראה לע"ד כל זכר האילנים חור' ס'  
בהתחל' ההאלין סני עמודי' כסוקה' אולם כח"ס וא'  
עם' סלתה לפני האולם סלוק' סחויס כחצו' חזסה וס'  
אחות וזהו ויטס אח אילנים סמיס אחז ר"ל כל האילנים  
מתני לקמו זבל מקום סהיה צריך איל' לכל הצף ססר ר'  
כי הוא חזר וספרין יודר לפני הסער חזה וחזה ועל ראש  
העמודים נתנו הימודים נכסות פיהם ולגוי :

אל איל החצר השער סביב  
האחרו ואל איל ההצר השער סביב  
לפי פתויו לכן נראה לע"ד כל זכר האילנים חור' ס'  
בהתחל' ההאלין סני עמודי' כסוקה' אולם כח"ס וא'  
עם' סלתה לפני האולם סלוק' סחויס כחצו' חזסה וס'  
אחות וזהו ויטס אח אילנים סמיס אחז ר"ל כל האילנים  
מתני לקמו זבל מקום סהיה צריך איל' לכל הצף ססר ר'  
כי הוא חזר וספרין יודר לפני הסער חזה וחזה ועל ראש  
העמודים נתנו הימודים נכסות פיהם ולגוי :

על פני הסער וכו' תחת האיתון פירשכו המפורשים ז'ל מלסין אחז  
בוקר ור"ל ה' וא' ואלכה נס  
אני ע"פ דרסס סל' ור"ל בני חן האילנים העומדים לפני  
האילנים חמה וזהו ועל פני השער ר' עס מה שהוא סלל  
כפי השער סם האילנים העומדן לפני החלין סר'  
סחוי' סניכיה' ס מלכיה' צדס עול כע"ס : החלין . ר'ל הוי' סחוי'  
סנין סחוי' סדרך סס  
צלין סל חיד החצר . על פני אולם השער ספניתי עם חז'  
סכס' לפני האולם לעומד לפניס חן השער סם

[עו] ועל פני הסער וכו' תחת האיתון פירשכו המפורשים ז'ל מלסין אחז  
בוקר ור"ל ה' וא' ואלכה נס  
אני ע"פ דרסס סל' ור"ל בני חן האילנים העומדים לפני  
האילנים חמה וזהו ועל פני השער ר' עס מה שהוא סלל  
כפי השער סם האילנים העומדן לפני החלין סר'  
סחוי' סניכיה' ס מלכיה' צדס עול כע"ס : החלין . ר'ל הוי' סחוי'  
סנין סחוי' סדרך סס  
צלין סל חיד החצר . על פני אולם השער ספניתי עם חז'  
סכס' לפני האולם לעומד לפניס חן השער סם

האילנים סנסוקה' סליס היה כל סמנוח עם הכל סחסיס  
סחמה כולד האילנים סלפני . ת' אין ב' רחוס כוחל'  
סיוני סל סחא ו' סחוח סרי כ"ו סני סחל' סחפסיקין בני  
סחסין כ"ס ס' סחוח סרי ל"ו סחוח סוחל סח' ו' סחוח סרי  
ס' חירר . סולס ו' סחוח סח' ס' ח' ס' ח' ס' ח' ס' ח' ס' ח'  
סחסיס סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'  
סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'  
סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'  
סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'

האילנים סנסוקה' סליס היה כל סמנוח עם הכל סחסיס  
סחמה כולד האילנים סלפני . ת' אין ב' רחוס כוחל'  
סיוני סל סחא ו' סחוח סרי כ"ו סני סחל' סחפסיקין בני  
סחסין כ"ס ס' סחוח סרי ל"ו סחוח סוחל סח' ו' סחוח סרי  
ס' חירר . סולס ו' סחוח סח' ס' ח' ס' ח' ס' ח' ס' ח'  
סחסיס סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'  
סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'  
סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'  
סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'  
סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח' סח'

אדם וחגוב' שאר השערים  
 שנענון סמ"ל אה' מני למד  
 שעל פני האחרון באן הוא גובה  
 (כלומר השער החיצון גובהו ל'  
 כ' אמה על פני כל האולם ששע'  
 הפנימי של האולם האף גבפו  
 של האולם הוא שער כמו ש' פור'  
 כבר נפסקו') : עז וחלונות  
 אטומות אל סתאים . החאים  
 האים לא הע' להם פתחים אל  
 שחץ אלה זה פתח לזה וכן  
 חזינו בהם' מדות דחלון  
 שסנינות הויכל ג' פתחים לכל  
 אחד ואחד להם מן הכותל ואחד  
 לחא מן השחאל ואחד לחא שעל  
 נניו ולחאים שנחר שלא היו  
 א' ש' שה חאים זה אצל זה ולא  
 היו להם חאים על גביהם והיו  
 לאתעיים שני פתחים א' לחא  
 מן הכותל והח' לחא מן השחאל  
 ולחיצון של נד פשער היו שני  
 פתחים' אחד פתח לאתעני וא'  
 לצד השער וכן לחא פתחון של

**א"כ השער הפנימי**  
**חמישים אמה** : טו  
**וחלונות אטמות אל**  
**החאים ואל אליהיה**  
**לפנימה לשער סביב**  
**סביב וכן לאטמות**  
**וחלונות סביב סביב**  
**לפנימה ואל אל**  
**התירים** : יז וביאני אל  
**החצר החיצונה והנה**  
**לשכות ורצפה עשו**  
**לחצר כביב סביב**  
**שלשים לשכות אל**  
**הרצפה** : יח והרצפה  
**אל כתף השערים לעבת**  
**ארך**

הלל השער חמש והחא כותלו  
 ג'כ' ומוחק מן השער חמה  
 כח"ש א"כ כל הלל החא חגוב'  
 ואם כותל האולם שצפונים  
 סותחו ולכן היה לו חלון  
 פתוח אל החצר . ואל איל  
 החמורים . על כל איל ואיל  
 היה עליו ציר' כותרת וחזיונה  
 צנורה נאות ובהן חכמה פז  
 האולים לנו' כח"ש . (יז)  
 וינאנו אל החצר החלונה .  
 כי עד הנה היה יחוקאל עומד  
 בשער ורואה מידת השער  
 ועמה הביאו אל הלל . חצר  
 החלונה . וראה והנה לשכות  
 אחד לשון ובהן שהם לשון  
 פתחים לפני שנחר ומן זה  
 שהיה המלאך מראה לו מדת  
 החאים והאולם בתוך כך נק'  
 בוני השכות אח השכותם  
 במהירות רב ואלו היו בונים  
 אותה על הקרקע לא היה  
 כפלא כל כך גדול אצל ורצפ'

כתף השני חזה ותזה לשער כמו שכתב לחטלה  
 פתח נגד פתח והיו לים חלונות שקופים אטומים  
 פתחים לצד החיצון וכחומים לצד פנים כלומר  
 קצרים לצד פנים ורחבים לצד החוץ אל החזרה  
 ומנחם פתח שקופים לשון השקפ' כמו מן זאת

עשו לחצר סביב סביב ואל' כ' בנו שלשי' לשכות אל  
 הרצפה ואל' כ' בנו אותה בזמן קצר בזה . (יח)  
 והרצפה אל כתף השערים . רצפה עשונו כמו  
 שעושו

שקופים בו השקופים חדרים קדשו וכן אל החקיק' ב' פתח לשון השקפה : ואל' אליהם לפניה' לשער ואל'  
 כהפית שחיהם של שני חאים הסחוכים לשע' חזה וחזה שהם פתח אל חור האויר השער פתח החאה צפונה  
 מצפון לשער יפתח החא' קדומי חדרים לשער ובחפזם הפתחים שחזה וחזה לפתח החא הם האולם והע'  
 בהם הלונות פתחים לאויר הפכה רחנ' השער שהיה תפסיק צינח האים וארוח אויר קורא לפניהם לשער  
 שני סביב בנין אויר בלישת החאים ש' בחן ובכאן נראה שהם נכנס לשער : וכן לאילמות . וכוסו חלונות'  
 לאילמות של כל שער ושער : וחלונות סביב סביב לפניהם . בחומה לצד העזרה מצפונים : ואל' איל החורו' .  
 ע"י כותרתיו כותרות כרש' הקיל הים עשוי כמין חמור' דוחה דקל בני בחשבנה דקלח' הן חורבנו' צידת

צנחיים] שלנו שתמחין  
 נסרין זה אצל זס רנפין  
 בקרקע הכינה או על תקרת  
 הבית ולפי שמונחין זה אצל זה  
 רנפין נקראת רנפה וכן עשו  
 בחדר . רנפה לתעלה תנוכה  
 השערים ועליו לשכות בנות  
 סביב והרנפה אל כחף השערי'  
 ד"ל כי תחיתיה של רנפה הי'

אָרְךְ הַשְּׁעָרִים הַרְצֵפָה  
 הַתְּחִתוֹנָה : יֵט וַיִּמְד  
 רַחֵב מִלְפְּנֵי הַשְּׁעָר  
 הַתְּחִתוֹנָה לְפָנֵי הַחֲצֵר  
 הַפְּנִימִי מִחוּץ מֵאֵת אֶמְתָּה  
 הַקִּדִּים

דקלן פוחי' ולא בלע' : (יו)  
 ורנפה . פלנקי' בלע' ורנפה  
 אומר חני שהול' עלייה סביב  
 אותה שטינו בחלק היחסי  
 בראשונה והקיפונה נכוסעדי'  
 ועל איפה העלמה היו הלשכות  
 קצבר' לש בלע' ותחסי שאחר  
 בענין וסרנפה אל כחף השערי'  
 ותחיתיה כנגד גובה שעריס

נשמך על בחפי השער תזה ומה ובס קצות עובי  
 כותלי האולם כי הכמה שעל האולם לא היו בקצות  
 האולם רק בנוס תעט לצד חלל האול' ולא הוח'  
 הרנפ' נתסבת ויחד באורכה כ"א עד כותלי האולם  
 זא"כ לא היו רחב הרנפה ב"א ו' אחות כנלועת  
 האולם לחוד החצר וזה לעומת אורך השערים  
 הרנפה התחונה כי צם אורך האולם בכלל אורך  
 השער כמ"ש לפי שהוא נמשך באורכו ובא תהתחלת  
 החלוק שחנחון - הרנפה התחונ' לפי שהיו לצדו'  
 בנאות על אות הרנפה ועל הלשכות עוד רנפה  
 לקידוי ומפני שיש עליונה היחנה לכן קורא אותה  
 התחתינה ואפשר שהיתה הרנפה העליונה רחבה

אנו לחידון שרנפה הוח עליונה היא : [יח]  
 והרנפה אל כחף השערים . גובה שערי החצר היס  
 חפסיק בעליות שלא היתה חסבת כל החצר והיא  
 לכתפות והשער מזה ומזה כנגד גובה השערים :  
 [יט] השער התחונה . כהנחת חניה זו חלל  
 התחונה שבתקרא שכל חקים השעם בני' ווס  
 בת"י למדנו שאך התחונה זו רנפה שמת אחרת  
 אלא רנפה אחת היא ותחיתיה של רנפה היא  
 לעומת גובה השע' וה"א של תחונה כה"א של ביתה  
 וכה"א של עזרה ושל חלאתה שהן יחדות : ויחד  
 רחב

יותר . [יט] וימד רחב חלפני השער התחונה לפי ששערי חצר הפנימי הוא יותר בגובה מהר השער החצר  
 שהיונה שהיה חשפט ועולה בגובה עד למורי קדש הקדשים כידוע לכן נקרא שער חצר החיצונה שער  
 התחונה : לפני החצר הפנימי . ולא אחר לפני שער העליונה כמו שהחיל ואחר התחונה לפי שיש שערים  
 עליונים

אחיקף

ביאור על רשי

עין

[יט] השער התחונה זכו' לרשי נשתמו חניה זו כו' עמות נפל ברפוס ודבר זה ל' בסמוך יח על  
 אומרו הרנפה התחונה : וימד רחבה חלפני השער כו' חחון מאה אמה ר"ל נחן סיהן שא' טענה ליתר  
 שהתאה אמה הם עם חלל השערים ר' לעם עובי' בהגלים לפי אימר מחון שהי' החל'ך עומד בחד  
 החיצונה חוץ לחלל השער ומדד ואחר בוחני חלפני כו' בשם חר'י' חר'בנא' ל' ז'ל : חלפני השער כו'  
 הקדים ופסמן וכח ר' ז'ל זה השער מפורש למענה : נראה שרשי' ז'ל חפרש סאלו שמי הווחו הקדי'  
 והנפון לבד הי' חללן מאה חוץ עיני הבתלים אבל מדרום הי' מאה עם עובי סכות' ולמד כן מדקדק לראו  
 בכחוב ובתדירות שער הנפין כ' זכר ויחד השער אל שער חחפס השער אל שער חרד אצל לא חלל השער עומד  
 וגם במדידת רוח חדרותם כתיב וימד חלפני השער חלפניו של שער חרד ולפי השער עתה אע"ל דכתי' השער  
 כה"א

דמכ. חלל עזרת נשים : חלפני  
 הסער התחזינה . זה הסער  
 התפורש למעלה : לפני החזר  
 בפניו . עד עזרת ישראל :  
 הקדים והלפין . לשתי רוחות  
 חללה מאה : [ב] חדר ארכו  
 ורחבו . בחדת שער הקדים כך  
 תפורש בעיני : [כא] חזמים  
 אחת ארכו . גובהו : ורחב  
 חזם ועשרים . חגג הוא לגבו :  
 [כג] ואילתיו לפניו . ואיל'  
 הסער לפני התעלות קודם  
 שיכניס . לאולם היה עולה  
 דמענות : [כב] ושער לחצר  
 הפנימי . עזרת ישראל : [כג]  
 נגד הסער החיצונה מכוונים :  
 יותר תסער . התחתונת נגד העליון  
 מאה אחת היא רחב עזרת נשי :  
 [כד] וווליכני דרך הדרום .  
 לחצר הקונונה : [כה] כהחלונ'  
 האלה . דיש רבי תחומת ס"א  
 זתירה זו לשון כסף חלומת  
 צהות רחבות מנחון וקנרות  
 חזכמים לומר לא לאורה סני  
 צריך שכל חלונות העשרות  
 להכניס

הקדים והצפון : כוהשער  
 אשר פניו דרך הצפון  
 לחצר החיצונה מוד  
 ארכו ורחבו : בא ותאו  
 שלשה משו ושלושה מפו  
 ואילו ואלמו היה כמדת  
 השער הראשון חמשים  
 אמה ארכו ורחב חמשי  
 ועשרים באמה : כב  
 וחלונו ואלמו ותמניו  
 כמדת השער אשר פניו  
 דרך הקדים וב"עלות  
 שבע יעלו בו ואלמו  
 לפניו : כג ושער לחצר  
 הפנימי נגד השער  
 לצפון וקדים וימד  
 משער אל שער מאה  
 אמה : כד ויוליכני דרך  
 הדרום והנה שער דרך

עליונים סימני והם ש"ה האולם  
 וההיכל וקדש הקדש' [כ] ו  
 והסער אשר פניו דרך הצפון  
 וכו' מוד ארכו ורחבו ר"ל כל  
 המבוא מהתחלת החלון עד  
 סוף סלל האולם שכלו נקרא  
 בשם שער כח"ס ומפרש מה הוא  
 ארכו ורחבו : [כא] ותלונב'  
 חפסונב' מפה זכו' עם הכל  
 היה כחדת הסער הראשון כ'  
 חזה אורך וכו' היה רחב ענג  
 האל' לנו וזוה הודעתי נלמנו'  
 כי החזקים אחת שאתר הוא  
 עם ה"חן כי פתח במד' הסער  
 באורו והסער וכו' מוד  
 ארכו ורחבו ולא פי' כמה  
 ארכו ורחבו ומשביק נחלון  
 זמנים וזהר מפרש דרך  
 חתשי' ש"ח טעם הכל הוא  
 חמישים אמה והכלן עד כסוק  
 כ"ח הכל עם פידס' כלו . כל  
 חדר חצר החיצונה בעזרת סוכן  
 מעונה . ויראנו בבנייה . ולא  
 גבוהה על המבוא ה' א"ס .  
 ואלמו

הדרים ומדר א"דיו ואלמו במדות האלה : כה ותלונב' לו ואלמו

סביב

עץ

ביאר על רשי

שתוף

צה"א דחשע שנס הסער מוד לפי שהפסיק העיני במדות החלוק והרמפ לכן נאמר הסער צה"א לטורות  
 שזה הוא הסער האומר למעלה חלל במדידת שער הדרום כחייב וזמר חסעד אל הסער צה"א לטורות שנס  
 הסער עצמו מוד ועם חלל הסער סיו מאה זכרי שלל העטה שנס בדרו חזרמית מדר הסער כחשכונתמטפ  
 הדכותב הסער צה"א והס' דכתיב חלפני השעט חזר החוץ כהחיל ליוחדר לזה אמר בקדים והצפון אליו  
 חת

[לא] ואילמתי אל הכז' החזק' ר"ל אילמות הנזכר בסמוך כסמוך שארזנן כ"ה ורחק ה' אמו' דכמו קא משמעו קרא ובני אותן האולמו' נעובי בותלי סמילונים של החזק' שהי' עובדיהם יכאחר הט אמה אכאן והני אמה תכאן לעיני הכחלים ולכן קראו בשם אולם לפי שהוא לפני השער בדרך כל אילמות שפירשה זו שהי' לפני סמ' ופתחיו אלו האילמו' יראה שהיו לנד מורה . וחמורו' אל אילוני . תמוס שהיה עוסק צמודות האולמו' והיה נעובי בתלו החלוק כח"ס לכן פירש שהיה תמוריס נכבד לאילום של שערי חצר הפנימי ובאילוני היו סמוך לפתח אלו האולמות א"כ נכתב תדירותו על הסדר ולפירש' נראה לביאור של נכתב על הסדר ומלבן מן האולמות שהיו נעובי הכותל חצר הפנימי לאילום שהיו לפי

כביב סביב כהחלונות האלה חמישים אמה ארך ורחב חמש ועשרים אמה: כוונת העלות שבעה ערותו ואילמו לפני דם והמרים לו אחד משו ואחד משו אל אילו: כוונת השער לחצר הפנימי דרך הדרום וימד משער אל השער דרך הדרום מאה אמות: כח ויביאני אל חצר הפנימי בשער הדרום וימד את השער הדרום כמדות האלה:

לכנסים אורה קצרות תכחין ומרחיבות חפניים: (כו) עולוחיו כמו מעלוחיו: אל אילוני . על ראש האיל הים דקל תזויר: (כה) וימד את הכטר בדור' יס' דרך הפנימה (ל) ואילמות . אר' בוך גל' סביב סביב הכותל היה עשוי אולתים אולתים נכנסים נעובי' ואילמות בללו היו נעלים כן התאים היו תנחין ושם חאים וכוחליהם ע"ו אמות של רוחה שער עולים לשמונים ואחת אמה וכל החצר הפנימי אינה אלא אמה על אמה כמו שפירש בענין: (לא) ואילמתי אל חצר הפנימה . אילמתי אל שער הפנימה

כש יחאוואלו ואילמו כמדות האלה וחלונות לו ואילמו סביב סביב חמישים אמה ארך דורך עשרים חמש אמות: ל ואילמו סביב סביב ארך חמש ועשרים אמה ורחב חמש אמות: לא ואילמו

אל חצר החיצונה ביאור על רשי' שחוף עץ ותמרים

שתי ברוחם פס עיון ואלו שהי' רחוקים לנד ה' חללין מאה מוח עובין הכחלים ולהקיש קדים לצופין מה לפין נמדד יוך לחלל הסערים שירי נאמר השער אל שער בלא ה"א דחשע השער אל שער חדר וכל השער עלמו אף קדים נמי חללו מאה לנד חלל השער ומה שנאמר השער בה"א להפסיק בענין כח"ס רש"י שכתב רש"י לשמו רחוקים חללה מאה: ככ' לפרש דכרי רש"י ז"ל:

[ל] ואילמות סביב כ"ו מה שכתב רש"י ז"ל כי החלוק ה' תנחין ושם חאים וכוחליהם ע"ו אמות של רש"י שער עולים לשמונים ואחת נעות הוא ונ"ל עולם לחששים ואחת דוק והשכח:



פניו לא היה לך פניספתו  
 שהי' אולתחו אל שער החיצונה  
 אל החיצון היס גולט: [ג]  
 ארך חתיססאמה ובכו החס'  
 אמה: [ג] ואלו לחזר  
 פחזונס • אטיססווואר' קאס  
 בלע' ואלסססער קרוי פליס  
 כאז: [ג] ולסבה • היח' אל  
 שער הפנוני בעורח ישראל •  
 ופחה

ותמרים אל איל ומעלות  
 שמונה מעלו: לב ויביאני  
 אל החצר הפנימי דרך  
 הקדים וימד את השער  
 כמדות האלה: לגותאו  
 ויא ואלמו כמדות האלה  
 והלינות לו וילאמו סביב  
 סביב ארך המשים אמה  
 ורחב המשועשים אמה: לד וילמו לחצר  
 החיצונה ותמרים אל אילו מפו ומפו ושמונה  
 מעלות מעלו: לה ויביאני אל שער הצפון  
 ומד כמדור האלה: לו תאו אלו ואלמו  
 וחלינות לו סביב ארך המשים אמה ורחב  
 המשועשים אמה: לז ואילו לחצר החיצונה  
 ותמרים אל אילו מפו ומפו ושמונה מעלות  
 מעלו: לח ולשכה ופחה באילים ושערי מעים  
 ידיחו את העולה: לט ובאלם השער שנים  
 שלחנות

לפי פרושו לפני האולם מנחץ  
 ועוד יקשה להם קירא אותי  
 אולם וכיב נכון לקרותו בשם  
 זלע או תא או לשכס: [ג]  
 וחילו לחזר בחיזונס • כפי  
 אשר יורו הפחזונס בשערי  
 המזרח וסדרו' ע"כ פסוק זה  
 בחוקס פסוק ל"ס ופסוק  
 ל"ד ושם נאמר  
 ואילו ואל' ע"כ מ' סכאן  
 ואילו • ביאורו אלתי ופי  
 סלז האולמות הם חזר פחה  
 באילם ר"ל סחך לפחה החס'  
 סלז האילם כח"ס לעול זכרי  
 הפחה וקראו בפרסס זו בשם  
 אילם כח"ס זכו האולמות  
 שצדו הפחה קוראן ג' כשם  
 אילם ולפירס' ז'ע: [ג]  
 ולסבה ופחה באילם בשערי  
 ר"ל בחוך ערבי כחל חזר  
 פפניו אלל חלל הסער ופחה'  
 לחוך חלל הסער ושם ידיחו  
 חס בעולה ואמר באילם  
 השערים כי יריי הסער יקראו  
 בשם איל' ואמר שערים לשון  
 רנים ימן כי היו שני חלאך  
 דלחות כח"ס בשער חזר החיזונס ע"ס ואמר באילם ג' כ' לשון רנים אפסך שהיו בן חסני לריי השער מזה  
 אחר ומזה אחר: [לט] ובאולם הסער שנים שלחנות וכי' לינסכרל' למד שהיו עומדים הכל בחלל האולם  
 חל'כ

שחף

ביאור על רשי

עין

(לז): ובאולם השער שנים שלחנות כו' ר"ל בחלל האולם פי' שני שלחנות שמה ושני שלחנות ממה בני האיל'  
 הי' חסוך חן חלל הפחה אמה ורצה חבאן ורצה ומס' חבאן כחזאר ברס' יבססוק י'ס ובאורח אמה  
 ורשי כו' עומדין שני שלחנות צמורה וכן צמורה • ואל' כחף מחונס עלויה לפחה השער כפפונס שניק  
 שלחנות כו' כחזר רשי' ז' ואל' פכר פחה לחלל האילם לחוך חלל של פחה ע"כ: מתחלה אכיל לפיך חויין

שם כי יזר תקום האולם ולא  
 ימים תקום נראה וכבוד דה  
 אולם כאשר אחר חזונו  
 לפנותיה אל אלו לפי שבני נח  
 סמנים יום שם אמות ובסיליים  
 שומדן נקראו כמה ב' אמו'  
 והשכו סיליים לבעמידן כפתו  
 סכנה אל ד כח' ונשאר אחר  
 כך ד' אמות גובה מעוני  
 הכתלי ברוב שתי אמות מעוני  
 סיליים ושם עמידו ב'  
 אלונו וכן תר השני והף אם  
 שיו באלמו' בולטין גם לחול  
 שחר ח' עומדין גם בחול  
 האולם ושיר נחר ובאולם  
 השער שנים אלתנוח : [ח]

שלחנות כיפו ושנים  
 שלחנות ספה לשחוט  
 איהם העולה והחטאת  
 והאשם : ביאור הכתף  
 מחצה לעולה לפתח  
 השער הצפונה שנים  
 שלחנות ואל הכתף  
 האחרת אשר לאדם  
 השער שנים שלחנות :  
 מא ארבעה שלחנות  
 ספה

ופתחה : של נבנה אל סילי  
 פשער לזר הסער : ובסיליים  
 הסערים : ים בפרסם סבוקים  
 קרון לכחפות השער שנים  
 חונסי"ם בלע"ז : שם ידחו  
 אה העולה הסעט' בצפוני דוחו  
 חם כבור' יוחו אה סקנני' :  
 (לט זגיל'ם הסער . הנפונה  
 שנים ש' ח' . בתורחו ושחט  
 בהערבו ושפ'ם סקוהו חייבין  
 אל חור' הסער החזנה קדושתן  
 בלפנים : [י"ו] ואל הכתף החו'  
 ואל פדר סמח האולם חח' אם  
 לחלל האולם לחידת' אל סמח  
 אל (ספ"א אל דר) טורח ישראל :  
 לעולה לפתח פשער הנפונה .

ואל הכתף החזנה לעולם ד' אל הכתף ול סער'  
 העולה חחר החינונה לפתח הסער ספסול' דסחונו  
 קנה הסער שבפנים בחצר הפניונו והוא קנה סול'  
 אקרא ב' כ' בשם שער ולכתף פעולה לשם עומדין  
 שנים אלתנוח חפס ושנים חפס ולסרו לעולם קפי על ארם העולה וכן נקוד סכנה חח' פלה' ד'  
 ואל הכתף החזנה לעולם ד' אל הכתף ול סער'  
 העולה חחר החינונה לפתח הסער ספסול' דסחונו  
 קנה הסער שבפנים בחצר הפניונו והוא קנה סול'  
 אקרא ב' כ' בשם שער ולכתף פעולה לשם עומדין  
 שנים אלתנוח חפס ושנים חפס ולסרו לעולם קפי על ארם העולה וכן נקוד סכנה חח' פלה' ד'

שחוק

ביאור על רשי

עין

דברו בעל צורת הבית ואח"כ הפרש עונת רשי' ו'ל וזם חוכן דברו סילימו חר הפנתי הי' כנומחוק  
 לחין ובולטין לחצר הכיטנה ופ"כ כסרמב האולם ספסול' יב אמה כחנולר לעיל הי' רוחב בני החליוט'  
 אמה כיו הי' סח'ין סוכין לחלל האולם אמה מכאן וסחה חכין כחנולר בפסיק י'ב וגבול לפני החלית  
 ע"ס : באותה האמה הי' שיעדיסשני שלחנות חפס וקני אלתנו' חפס' צי אמה האמה רחב הי' אורכ' ו'ל  
 אמה נכר כוחל חפס ע"כ חוכן דברו בעל צורת הבניו לענ' ד וז"כ דבר דר' ז'ל מונני'  
 היטיב חס סכח' חח'יה לחלל האולם ד' לחוך לחלל האולם אלא נר החלון בסוכין לשער חן סנד  
 החקוד לפתח באימה אמה חסוך לחלל האולם כיו זה כוחלתי אינו שני עומדים בחול הפתח כיו  
 או חסד' הימ' דרך עומד בחלל הפתח מקום סדנים נכסיוס ויוג'ס' סס א'ל' כח'ס ור'י' לוכ ססר'  
 כח' סר'ל סכח' סכח' אבר לחולם הסער סרי סחמיל' קירל מקום סולחנות פתח . ססער ול'ס'  
 קודל לפתח מקום כחף האולם וכל זה לפי סה' עומדין בני האולם יבין הסער נכר החלון כח' ס' למ'  
 נקרא סקוין ע"ס סהימן כן נלע' ד לכאר דר' ר'י' ו'ל ומה סהסניס רש' ו'ל ואל סכח' סכח' אבר  
 לפתח

[מכ] אליהם וינחמו את סכלי' עליהם תנחין הסכנין והמורקו' אפקבלן נכס את הדם שיכיו מייניים לשחטים הם קדו קדשים נכסון: [מכ] ומשפטים טפח אחד: אוגק ייית של ברזל קטעון בעמורו: נסון עביות פחטכתי' בצפון לתלו' ולפסאט נכס את הקדשים בוס סגינו נכס זים [דף טו] פונקניות של ברזל היו קבוצן בעמודים וככתי' עכס תוליות פסיעון וכן ת' ופונקלן נפקין סד מר: מוננים נכית. קבוצים נחור

מפה וארבעה שלחנות  
 מפה לתף השער  
 שמונה שלחנות אליהם  
 ישחטו: מב וארבעה  
 שלחנות לעלה אבני  
 גזית ארך אמה אחת  
 רחצי ורחב אמה אחת  
 רחצי וטובה אמה אחת  
 אליהם יניחו את הכלים  
 אשר ישחטו את העלה  
 בסידוכת: מנה שש  
 מנחת אחד מוכני סבבת  
 סביב

[מכ] וארבעים שלחנות לעולם ד' ללכס המיוחד לעולם בע' סס ידווחו את העולם כיו סס ד' שלחנות ואף ססיו או כלזכ' כעניו הכיתול כתי' ס' א"כ הללס קדש תכיל סס ד' שלחנות ו'ל סביות נחבת באורכ' וסיו אלו הדי' שלחנות תסודרת באורך הלכס או אפטר סיו סני שלחנות בלכס אחד סת' אחד של השער וסני שלחנות נכסב ס' סני סני של השער בני הכל ד' שלחנות. אליהם יניחו את הכלים יען כי נכס סעיל' הו תדחוק אליהם לכו אמר ויניחי בוא' הנוספ' לומר שס הכלים היו מניחו עליהם.

שחף

ביאור על רשי

עין

לפתח האולם לא ורחחי באורי כי פתח האולם חלן דבר שז' אפטר טענות נפל בדמים ו'ל אשר בני פתח לאילסר' נגדר בתחין כג' שורוק: [מכ] וזר עס שלחנות לעולם אבני גזית כו' פו' ארבעה שלחנות הו' בלוחם לטכס המזרח פסיק ל' סג' נכס ידווחו את העולה ופי' סס אלו בשלחנות נסדיז עניסם העולה זמס' הניסם תניחו את הכלים ד'ל על קתון סאיגאות תדיחן את העולם ועל קתון תניחין את הכלים וסד' שזר וניחו את הכלים בוא' הנוספ' לומר שגז' סכלים תניחין על השלחנות הלז' ונא סיו תיחדים השלחנות אלו דווק' להדחת העולם ואלו דווק' להנחת סכני' אלף לפי סכוימוראמי' לדבר שז' לפי הסודות כל הארבע' של' חו' הו' של גזית וסס' הו' שלחנות תיחדים אלו להדחת העולם ואלו להנחת סכני' מן האורך סס' מן הכלים של גזית כו' אותן המיוחדים להדחת העולם נריכס סני' של גזית דווקא כדי לקררו' נ' סלסר אכל אותן סתיחדו' לפנחת הכלים לתה' הו' של גזית אלף ע'כ סני' לפי הסודות כפ' ודוק: [מכ] וסס' הו' עפס אחד ד'ל טפח אחד הו' בולטין תוהעמוד לתור הלל העורה כדי לפסאט הקדשים אי עופס אחד פוני הסנקל' ותס סאזר ואל סשולחנות נכר הקדנן ד'ל על סאלחות הילדפ סס שלחנות ססמניה סתנידו השער תוס ותוס כוכר נכסוק: כלו כל סזר הוליעס וסס' אשעוס: ור' חניו בנינו: זלו' נכניה על תכונס. וכפ' ספס נקול סקן ססומס: [מכ] ויית אל אולם וכול': לפי סססכסו סנרסאות נלסין רשי' לכו' אלו לפניד לכו' נל'.

[פר] ופחוסה לשער בפנותי  
 עם סיו לשכח שרים ומירש"י  
 ז"ל ליום חסודי' אלא: בחף  
 שער הנמח ר"ל שבוהס זו  
 שלכסס מלך לשער וכסף מלך  
 בשול' תלמודיו ומכניו שאלפר  
 לשכות לשון רבים חשפע שכו  
 שחיסובן פחד ופנוסס לשון  
 רבים שחיעטן שחיס ולא  
 שרעתי אלם שניסס פיו מלך אחד  
 של כס' לנד או שכו אחד מלך  
 זה של כשער ולמלך מלך זכ' ומס  
 שחזר רש"י ז"ל בפסוק ח"ב  
 וז"ל להכניס שומרי השמרת  
 בחדוהס לוי הם סלוי' חסודרי'  
 ע"כ נהג כן יען כי בוקסס לו  
 בו במלכ קורא אות' בכתוב  
 לשכות שרים ש"ח כי שחופן  
 אחד הם ולפח"ס אינו מוכרח  
 כי שנים היו אחד לזוים ואחד  
 לשכבנים : [תו] ויחד אח  
 שחזר שוך ק' וכו' מרובעה -  
 כסס ססס לנו שכתו' ולא פורס  
 מ"ותם המד' עובי כותל חפירני  
 של חזר הפיחתי וחססס לו סס  
 כותל כחערב או שלא פיש  
 סוחס כותלו כחערבני רק סלולס והללוטת שגנדרו נצפון ודרוס וססלר כספ פרץ להזר שחיתונס  
 נוצולף לפינונו בעז"ס כחשנון כחלס והחשע' כיד'ס' כעונב עלינו ומכאן עד פסוק ג' סול' עס פורס  
 רש"י ז"ל -

סביב סביב ואל  
 דשלתנית בשך הקרבן  
 מד ומחוצה לשער  
 הפנימי לשכות שרים  
 בהצר הפנימי אשר אל  
 כחף שער הצפון פנידם  
 דרך דדרום אחד אל  
 כחף שער דקדים פני  
 דרך הצפון : מה (ידבר  
 אלי זה הלשכה אשר  
 פניה דרך דדרום לכדני

כפוך חלל העורס נבית לנו :  
 (חד) ומלפס לשער ספגיתו  
 וחחין לחלל אולס בשער לשון  
 סוי' חל' ספגיתו כחו שחפור  
 נחק' כסובו : לשכות שרים  
 לשכות לזים וסודרים :  
 ופניכס דוד סדרוס . סחחס  
 לנד דרוס . סח' אל כחף שער  
 סקדים לשכס אחח של בחף  
 שער הקדים : פני דרך סלפון  
 ופחחס לנד צפון : חס לכסני'  
 סרדחי פנות כחדותס סס  
 סלויס שחסודריס : מן ויחד  
 סח ססער . חלל ערס יסל'ל  
 למני

שמרי משמרת הבית : מו ודלשכא אשר פניה  
 דרך הצפון לכדנים שמרי משמרת המזבח  
 המה בני צדוק הקרבים מבני לוי אל יהוה  
 לשרתו : מו וימד אחד החצר ארך מאה אמה  
 ורחב מאה אמה מרבעה יוד המזבח לפני הבית :  
 מח ויבאני אל אלס הבית ויכד אל אלם תמש  
 אמות

סוחס כותלו כחערבני רק סלולס והללוטת שגנדרו נצפון ודרוס וססלר כספ פרץ להזר שחיתונס  
 נוצולף לפינונו בעז"ס כחשנון כחלס והחשע' כיד'ס' כעונב עלינו ומכאן עד פסוק ג' סול' עס פורס  
 רש"י ז"ל -

שחף

ביאור על רשי

עין

בעציה וז"ל וימד אל אולס עם מן זח סחופים פוכי סכותל חחז אחת חסס וחחז חחז חסס וססס חסע'  
 סלס חחז סוחחין סלל סולונס אכסן וסלס חחז חכאן עסלרו ל'ד חחז חחז חלל ססחח : סיחן ז"ל :  
 סוכס

לפני האולם והפוכל : [חח]  
 כל אולם שניה : אולם הפוכל:  
 המד כל אולם . כמו איל אול'  
 שני הפחות הפתח (ברוח  
 את המורה של א) חדר מן  
 המורה למערב . ואנ' הכיח' כ  
 נאלח' בפרויס אמריס כמו  
 סבתקתי ורחב בער שלס  
 אמות חפה וכו' הוא שני האול  
 בפניו לזוך חלל הפתח  
 למערב וכן עובי האיל סדרונו  
 לתך חלל האולם למערב ואף  
 ע' פ סך שני כותל האולם  
 חתם האולם לת עשר' בלעת'  
 לבא שני אלא שלס אלא  
 שבאוס נית שניו' סא א :  
 חתם אמות ואף כל נית שני  
 סיה כן סכן שניו כותל האולם  
 חתם האולם חתם עזרה אלא  
 שבאול' נית שניגם היו כחמו'  
 לפתח לפניו ולדרים סיים  
 רחב הפ' ס עשרים חתם רחב  
 האולם וגאן בחוב ירחב הסע'  
 של אמות חפה ושל אמות  
 חפ' ואני יודע גד' גירוש'  
 שלס לרחב כהפית הפתח'  
 אמות סיחזין חלל הפתח  
 חכאו ו' חתם חכאו : [חט]

אמות מפה וחמש אמות  
 מפה ורחב השער שלש  
 אמות מפני שלוש אמות  
 מפו : מט ארך האלם  
 עשרים אמה ורחב עשתי  
 עשרי אמה ובמעלות  
 אשר יעלו אליו ועמדים  
 אל האילים אחד מפה  
 ואחד מפה מאויב אני  
 אל ההיכל וימד את  
 האילים עש אמות רחב

[ג] וכו' לפיכך וכו' והפתח  
 של אמות ורחב הפתח שבע  
 אמות . פירש סלחתי פי  
 קנועות רחוק חספה מחוץ  
 חזי אמה ואותה סחזי אמה  
 פיה חקוק כעין חרוז לקניע  
 של סנירים ולפעמוד הדלתות  
 כמו שבוין בדלתות שלטו והנ'  
 כן בחזו' סדרומי' ובפסוקים  
 וזהו ורחב הפתח שבע אמות  
 חקום ספתח של סלח' לרחבו  
 הוא שבע אמות . לו ילאר כפ  
 לדלת קירא נסם פתח כח' פ  
 לעיל ופי' רחב סלח' ו' אמות  
 כח' ס . וימד

מפני ושש אמות רחב מפה רחב האיל : ב  
 ורחב הפתח עשר אמות ובתפוח הפתח חמש  
 אמות מפני וחמש אמות מפני וימד ארבו ארבעים  
 אמה ורחב עשרים אמה : ג ובא לפני מדה וימד  
 איל הפתח שתים אמות והפתח של אמות  
 ורחב הפתח שבע אמות : ד וימד את ארבו  
 עשרים אמה ורחב עשרים אמה אל פני ההיכל  
 ויאמר אלי

אורה האולם ד' . אמה כנגד רחב סהיכל' ורחב עשתי עשר' מן סחזת למערב : ובמעלות אשר יסלג  
 שלנו ובמעלות סיה הידרך אחר נהם יעלו אליו כמו ששנינו בין האולם ולמזבח כ"ב אמה וי' חשיות  
 היו סר רום מעלה חזי אמה : ועמודי אל האילים . חחזיין ובונו סהיה כמקד ראשון : [א] של אמות'  
 רחב . הוא שני כוחל סהיכל' סנין סהיכל' לאיים (מחזרה למערב) : רחב סהיכל' . רחב האולם סהיכל'  
 ברחבו של אולם ודאורכו של סהיכל' . כפירוש' אמרוס רחב סהיכל' סהיכל' של פתח : [ב] ובתפוח הפתח  
 חמש אמות . סהיכל' רחבו ד' אמה ורחב ספתח' כחלכו כחפוחו אמה וחפה של חמש חמש : [ג] וכו'  
 למקום . של סחזתה ססבתקת בין סהיכל' לקודס סקדעים : וימד של ספתח' עונוו סתים אמות סין וס

[ה] ויחד קיר הבית זה אמות.  
 הוא כוחל קודם קדשי' התערבו  
 ורובו הנלע ארבע אמות . הוא  
 נלע התערב ית הסתוד לכותל  
 ואמר סביב סביב לבית הוא על  
 נלע הנפשו והדרומו סבי' חללן  
 ג"כ ר' ועוד כי נלע התערבו  
 אירכו כחץ גם עני סני חללי

**אליה קודש קודשים :**  
**ה ימור קיר הבית שיש**  
**אמ"ה יחבב העצמא רב**  
**אמות סביב סביב לבית**  
**ק"יב : יחציעית צלע**

אל

נלעית הנלעין וסדרום לבן אחר סיוב סיוב יאף  
 שהיה תונח בין הנלעית הנלעין ידדים ובין האבל  
 וקדם הקדשים כמו שבואר בע"ה תה"ה בתערב  
 שלא היה עם תונח ח"ת החלה התלך לרגלי הנלע  
 התערבו תחת חללו שהם היה מדחוטל הסדר לבן

סיה לאמה טרקסיו : והפתח  
 שם אמות . חינו ויכל לפרשו  
 חלל נבנהו : [ד] אל פני האוכל  
 על פני דרכו של הויכ' : [ג] קוד  
 הבית . כוחל תערבו : ורצו  
 הנלע אפניו ד' הלע והתא של  
 אחריו ה' אחר' חל ויחל בית  
 שני אה ח' ועני כרת . ידוע  
 לענין לבית סביב בני' יע"ה

היה' הינה חסכקא בני' קדשי סק ימים : [י] נע  
 חל נלע הא חל חת הנלעית : ל"ב כמות' .  
 ובבית בני

הגיד להבנין סדרה הנלעית הנלעית כולם ובענין יחידה הנלעית כח"ה נח"ה  
 לע"ה חפסניו הכחוניס הוא כד נלע התערבו היה סמוך לביתו תערבו' ק"ה קולא היה נבנהם תונח  
 ונלע הכמוני והדרומו לא היו סמוכין לכי"ל הבית רק היה בין השעות ובין כוחל ההיכל וקדשי הקדשים  
 חקים פניו רוח חתם אמות והוא הנקרא תונח והי' סביב הנלעית תבין בתערב ונפשו ידרום חותם  
 שיש' אמות לחוק בנין הנלעית לכל יצועי תפני שהיו ג' זה על נבניו והי' גובהן רב חזיר לבן היה צריך  
 חתוק וחזקה זו נקראת תוסדות הנלעית והיה גובה התוסדות שיה אמות ועיון לקחן בניאור הכחוני'  
 ע"ה ואלו הנלעית היה נלע התחזון אחד בתערב וא' בדרום יאזר נלעיו על פניו כל הכוחל ועל  
 אלי' סג' נלעית סיו ל"ב נלעית י"ה חל אחד הימו על נלע התחזון שהיה יחידיו היו בניו עני' י"ה  
 נלעית וכן נלע הדרומו והנפוני וע' אליו י"ה נלעית סיה עיד י"ה נלעית וכן היה בכל הב' צדדיו חער'  
 צפון ודרום וס' אירכוסל נלעיו הדרומיים והצפוניים חשנים אמה חחזק לתערב עם היסוד ונלעית  
 בתערב היה אורכו חזבד היסוד שבעים אמה כמו שבואר בע"ה ואף כי נלע התחזון לא היה  
 רחבו כי אס' ד' אמות כח"ה ח"ת הנלעית שגלהם תלמעלה שהם החיבונות והעליונות היו רחבין יותר  
 כי אחר שגלה כוחליו הנלעית עד גובה כל חלל נלע התחזון כסיו מעיני הכחל' אמה ומה שהיו ענין  
 חתם אמות נעשו ד' אמות ונחל' אמות אמה של עיני הכוחל בולט למנים חלל הנלע ועליו נחמו החקיה  
 והתעוניה של נלע התחזון ואחר שגלה גובה הכתלים עד גובה כל חלל נלעית החיבונות נחזר עוד  
 הכוחל מעיני ח"ה ח"ה ונחל' שגש' עיני הכתלים ג' אמות וה"כ חלל נלעית החיבונות רחבו ו'  
 והעליו' רחבין ה' . ובזו השליטה ה' חלל' חתם של עיני החות' הנולעת לחזר נלע התחזון היה עשור  
 תרדינות בעיני חזיה לעלות בהן נלעית החיבונות ובאחם הנולעת לחזר החיבונות סיו ב"כ עשור  
 תרדינות לעלות לנלעית העליונות ובה נבוא לבואר הכחוניס בס' ד' . [ו] והנלעית נלע אל נלע  
 של ושלוחה פניו . ר"ל כי נלע החזון קראו בהם נלע יען כי הוא יחידיו והנלעית העליונות  
 והחיבונות נקראו בשם נלעית בני' רני' החם ואחר כי הנלעית הם התיכנו' והעליונות היו נלע על בני  
 נלע



לחלל הצלעות והטעם בעשו ו  
 הצלעות ונהגה טובי הדומם  
 צהיבום וצפלוונה ולא עשו  
 מחומם מדה אחת שום צעוני'  
 פלחמה למעלה לזה נחו טעם  
 להיות אחוים כי פ"ו זה יהיו  
 אחויו בחוקה ג"א ויהיו אחויו'  
 בקיר הבית ר"ל כי אלמלא היו

**וְנִסְכָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה**  
**לְצִלְעוֹתַי בְּיָמוּסְךָ הַבַּיִת**  
**לְמַעְלָה לְמַעְלָה סָבִיב**  
**סָבִיב לְבַיִת עַל בֶּן חֹמֶיךָ**  
**לְבַיִת לְמַעְלָה וְכֵן**  
**הַתְּחִיחוּהָ**

אשר לבית הצלעות נדדו אשר  
 לחוד התאים וסו להוות  
 אחוים בקיר הבית . קבועים  
 בחזקה שופרו רש צ"ע : ולא  
 יסיו אחוים בקיר הבית .  
 ראשישם של צד קיר הביתל היו  
 באות ונקבות על בניית  
 שבי' קיר הביתל נולע לחוד

ראשי הקירות נכבדו ונקביו נקו' ולא על הכנים'  
 לא יהיו אחוים ושוד טעם ב' ורחבה וכו' : [ו]  
 ורחבה . הצלעות שצפון ודרום היה חללן ס"ב  
 אחם נגד חלל החיכל ח' אח' וכותל הדרם הקדשי'  
 ב' אמו' וחללו' כ' אחה ברי' כ"ב אחה וחלל אור' צלע  
 המערב' ס' אח' נגד הלל קיר' הקדשי' ב' וסגו בחניו  
 ו' כ"ב מחנה' ה' אחות' תוה' תוה' וכוה' הצלע  
 שלד' התונה' ה' תוה' וה' חזה' ור"ל כ' אח' ד' חזה' וד'  
 חזה ברי' ס' אח' ואכחלקו לוי' א' צלעי' חגי' ככל צלע  
 עסבותלו ה' אחות' והיו בקירוב והוא שיעו' קטן כן  
 כנסו הבחלים מעוביין חזה' יתוה' ועי' נהרחהו  
 החללים כח' צוה' ורחבה ינסבה פי' הצלעו' נעשו  
 רחבין ע"י נסככה למעלה למעלה בכותל הבניכה  
 מצפנים ואחר למעלה כ' פעמים וען כי היא חוס' ב'  
 ב' פעמים למעלה מתחתונה ולמעלה מחיכונה  
 ולא חאחר גי' לא הוס' הכנוסה חסני' הנדרים כי  
 הם נכותלי הצלעות שצפון ודרום אכל

פתאים כמו אחר בנין שמים (תלכי' א' ב) כי  
 חדרשות נתן לבית כבד חוזה הוליעה בתחומם  
 חמש צלחם רחב חללם ועליונה שש שהיה כותל  
 שהיכל כיום תלמעל' אחם לפיכך חלל שמיכונה ו'  
 נאמה רחבה והשלטי שבע בלמה רחבה וביא  
 היה עלייה של היכונה שהיה כותל הביתל בנום  
 להוכם אמה תלמעלה ואף חלו' היו בחותן וזכו  
 שאלו ואל' יהיו אחוים בקיר הבית לא היו נוקבין  
 בקיר הביתל בשאר ראשי הקירות נמוכים הקבועים  
 בכותל גבוה הנוקב' הכותל והוקעי' ראשי  
 בקירות נקבנים : (ו) ורחבה והצלעות היו סובבין  
 והרחיבין למעל' כמו שפיר' חו' האחזעיה רחבה  
 חן התחזוק' אחת וכן ע' יונה חן האחזעיה אחת:  
 ונסכה תמעל' למעל' : ומיסכה חכיב' הקורין וי' ד'  
 צלע' של בנין אבני' הוא כמות עמוד ימעלות עונות  
 בו והעול' זה דומה לו כהילך ומקיף סביבית עמוד'  
 אבנים ובכאן אשכנו קרוי שחנד' ל' יעיין וסוף  
 שאלת

שחף

ביאור על רשי

עין

למקום חללים צריך טעה בחלים עולם החשבון מדויק ולפי זה דברי רש"י תובני' והשפירש בין לשון ראשון  
 לבני באר סיטוי' בין לשון ראשון מפרש החשבון ותבאר בתה' אור' החס' שהיה י' א' אחם כח' חזנית  
 רא' חתדבים ונתן בתפרש י' א' בסידור ר' צ"י א' י' א' חלל ונהם' א' חוכות הח' י' א' ח' עומדים החאים  
 חחשה בדרים וחמה נצפון י' א' ח' במערב וכולם רי' א' ע' א' וסליטם פכ' נבוי ברי' י' א' ככל סדר חתדבים  
 שמים וסליטם וחנים רא' דברי ח' י' א' סדרן א' ע' ב' שם' ללשון ראשון ע"כ צריך לפרש שכן  
 הו' סידרן וכן מפרש בדברי רש"י ז' א' חלל ללשון ראשון מפרש דברי הח' י' א' ח' ע"כ נסידר' על אור'  
 סחלל וזהם' א' מפרש דברי ח' י' א' ח' ע"כ נסידר' על אור'  
 דברי רש"י ז' א' ח' ע"כ נסידר' על אור'



שאלה בנין שלמה זכאלים  
 יעלו אל התיכונה אף הוא  
 מתורגם ונתחברתה כמו ונסב'  
 למעלה למעלה חסינה עולה  
 למעלה למעלה עד גג התא  
 העליון כמו שהוא מפרס וסוף  
 שהחסינה עולה מן התחתון  
 לאתנעו ותן האתנעו לעליון  
 כי מוסב היותו ללשונות למעלה

**התחתונה יעלה על  
 העליונה לתיכונה : ח  
 וראיתי לבית גבה סביב  
 סביב מוסדות הצלעות  
 מלו הקנה שש אמות  
 אצילה**

למעלה סביב לבית על כן רחב היותו למעלה על כן  
 שאמרנו ורחבה למעל' למעל' דהב בית חוף הצלעו'  
 למעלה העליונה רחבה חבולן : וכן התחתונה  
 ח' בחסינה סביב מן ארעיהא לעילתא באורח  
 מעצמה וכן יעלו על ידה מוסבה מן התחתונה א'  
 העליונה

ללשונות שמתעבד סמו סמו  
 לבוחל קודם הקדשים א' כיבו  
 כי אם נכוחלו החינייה ולא  
 נכוחל קודם הקדשים לזה אמר  
 כי מוסב היותו למעלה למעלה  
 ר"ל כי גם היותו ר"ל הכולל  
 הוא מוסב ג' ככניסה זו  
 סביב סינב לבית על כן רחב  
 למעלה ד"ל על כן היה רחבו  
 למעלה סביב סביב חבל הג' צדדן אפילו במער'  
 היה רחבו סמו עם ללשונות שנצפס ודרים והרי הוא  
 מקדש חסורם כאלו נכתב על כן רחב לבית למעלה  
 סביב סביב ועוד טעם ג' . וכן הוהחתה יעלה  
 וב' . כי אלהלל הכניסה לא הוה מקום לעליון  
 ללשונות התיכונות ובעליונות כי אם דרך מדריגה  
 שנחלגו הלשונות בפנים והיה תחמטט א"כ חללי

ללשונות אצל עתה בשכחו הכתלי' העליון והי' א' כי ערבי פכוחל שנצפס התחתון אמה א' יתור מעו בני  
 שבוהל שנצפס החיכוני' ונאמה זו הבלעט לפנים בתחזיתם חקרו כס מדריגו' לעלות בהן מתחתונה  
 יתחב גם כח' ש וכן עשו במתחכונה לעליונה דא' כ לא תיעשו המדרגות כלום מחללי התאין וזהו אומר  
 זכן ר"ל כשהוא עשוי כן בצומכי בנימוסות תחתונה יעלה על העליון' לתיכונה ד"ל יש מקום לעלות  
 מתחתונה אפילו על העליונה ומכ"ס לתיכונה . [ח] וראיתי לבית גובה מוסדות הלשונות סביב סביב  
 אולה הקנה ר"ל אף שהיו החזק ג' אלו על בני אלו ת' מראיהו לבית גובה סביב כי הנות היה גובה  
 עולה יותר תרובה הלשונות ר"ל קראם סביב ללשונות חבל הג' רוחו' צפוח ומערב ודרים חומה פנה ליוסו'  
 צלחוק הבניין אלא ימות כי היו ג' אלו ע"ב אלו והיה רחב זו החומה קנה א' שהוא ו' אמות בלמה נת  
 ששה ורובה זו החומה ששה אמות בלמה נת ששה שהיא אמת' סתם היגד נכחז' ולכן סינה בלשונות וכתוב  
 צתרת הרחב שיעור קנה ולא שיעור אמה יען כי הקנה היא ו' אמות בלחזת נת ששה כח' ש צריש פענין  
 ובנד האיש קנה סתם שם אמות בלמה ועל זה אמר הקנה ז' אמות וטפה בלמה נת חמשה . שז אמות  
 אצולה לצון גובה כמו ומאצולה קראחיד שעניינו אנשים גבוהים בבעל' וכן כי יגיעו גיש האיש אל אצל  
 שפירשו שהתקום בתוך סנין ההרים יוגבה וישתיה אל גובה ההרים כי היסוד או גובהה שז אמו' . אפסך  
 לומר מהתרחק לזה היסוד תחזק ללשונות יען כי הכולל וקדש הקדשים שומד כנראש הכד ומסס הכד משפט  
 צוורד לכל גד אלא שנחללי בנינים הב' הקרקע להיות אזה ויסר אכל' מ' עפר ההר משפט ויורד ובדי  
 אלא יפול עפר קרקע ההר ושמעו יסודי החומה' לכי היצרכו לבנות חסוד מרסוק לבניין הלשונות לחזק  
 העפר והיה גובהו' אמות כו ע' ז' נעם שיה עם קרקע הלשונות או קרקע הכולל וע' ז' נתחזקו הצלעו'  
 זסם מחזקין לעפר שמונה שנק הכולל ללעו' שאינו רק ה' אמו' ועמ' ז' חנין חסוד ו' בפרק ד' דמסכ'  
 מרום ת' ש' ס' והאלום ו' אמות ע' ש' א' כ' גבהו' שם ביה לגד' חוף' ולגד' הלשונות ביה איה לקרקע הצלעו' .

והחזיקו בו רוב בני ביתו  
כחוק חמש אמות . כי החזיק  
הסופר חפוני היסוד שהביט  
שכותל בארץ אחר כי שכותל  
עצמו שסמוך ליסוד וכו' וכו'  
עומל החזיקו על הלגה ה'

אצילה : ט רחב דקיר  
אשר לצדע אל החוץ  
חמש אמות ואשר כח  
בית

פעליונה דרך ההיצוא : (ח)  
וראיתו לניה נונה . לא פירש  
שעורו אבל נחככה מדות  
שינוי על דום חמש אמה ;  
אוסדות הצלעות חלא הקנה .  
יסוד הנלגות כהם חלא הקנה ;

לחיות . ואשר חונת בית צלעות אשר לניה וכו' ר"ל  
ועקים בים חונת בית הצלעות והניה ורש"י ז"ל  
אזיל בשם החזקו' בן קהרנים ואחר שניק ,  
וכן

חמש אמות . וכן שינוי נחככה מדות נאחרו כותל שקרא חמש : ואשר חונת . וחקים פנוי ביה חונת  
נחקצעות הצפון והדרום שאלו נחככה חמש אמות וכו' חמש אמות חמש אמות חמש אמות חמש אמות  
פיה פהא קסאליס נחמקצעות חזרתיים כמו שפירש בפניו ופחה הצלע לחונה כי לא היו להם פחחים  
לחלום ללג לנד החזר ולא לנד הסיבל אלא לחיותו שמתקצעות חזרתיים צפוניות ודרומיות דרומית ביה הפחת  
בכוחו רחבו פתוח לפתוח חקום המונח ונאחרו פחה נכבדי' לו ותחתו לחא בשני ומן השני אל בשל יסוד וכן  
שניכ שכן שינוי נחככה מדות אלא פחחים לכל אחד ואחד אחד לפא חן היחין ואחד לחא חן השתלל  
ואחד לחא על גביו ואף י"ת כן ואשר חונת ואחר שניק . לשון אחר ואשר חונת כלומר וכן אחרו של צד  
פנים חן הצלעות לנד בית חונת חקים פנוי ביה חונת בין החלום ובין הבית ונאחרו חקים ביה פחה  
החלום כמו שפירש בפניו ופחה הצלע לחונה ורהבו ביה חמש אמות כמו שפירש אומר ורחב חקים  
פאונח

שחית

ביאר על רש"י

עץ

עץ רחב דקיר וכו' ואשר חונת בית צלעות וכו' חמש אמות חמש אמות חמש אמות חמש אמות  
החזיקו בו רוב בני ביתו כחוק חמש אמות . כי החזיק הסופר חפוני היסוד שהביט שכותל בארץ אחר  
כי שכותל עצמו שסמוך ליסוד וכו' וכו' עומל החזיקו על הלגה ה' פתוח חקום המונח ונאחרו פחה נכבדי'  
לו ותחתו לחא בשני ומן השני אל בשל יסוד וכן שניכ שכן שינוי נחככה מדות אלא פחחים לכל אחד ואחד  
אחד לפא חן היחין ואחד לחא חן השתלל ואחד לחא על גביו ואף י"ת כן ואשר חונת ואחר שניק . לשון אחר  
ואשר חונת כלומר וכן אחרו של צד פנים חן הצלעות לנד בית חונת חקים פנוי ביה חונת בין החלום ובין הבית  
ונאחרו חקים ביה פחה החלום כמו שפירש בפניו ופחה הצלע לחונה ורהבו ביה חמש אמות כמו שפירש אומר  
ורחב חקים פאונח

שמו' חתם אחת דפרישה  
 לעיל כלל יהיו בבאי' סמוכין  
 לניה כלל ואורד יהו' דניה'  
 והניה ס' אמות וכן ה' וואחר  
 עיק: פלם דוך היה דחב  
 טעמי' אמה ורחב הבניין לרות

**בית צלע' האשר לבית:**  
**ובין רלשבות רחב**  
**עשרים אמה סביב לבית**  
**סביב**

[נ] וצו הלשכות רחב עשרים  
 חמה ר'ל לשכות היו בחצר  
 בחיצונה רחוק מן פלעטות  
 עשרים אמה פסוק י"א מנאלד  
 פסע

מערניה הפסוק לדרום טעמים אמה וס' לך החשבון החל הצפוני' ר' וכותליו עשר הרי ו' ד' וחותה חקיס  
 בפניו בין החל לניה הרי ו' ט' רחב יסוד הבתלים כפי נגלע כחלל החל ונמקום הסניו וכותל הסיכל שם  
 הרי נ' ו' וחללי רחב עשרים הרי ארבעים וחמשה . וכותל הסיכל דמותו שם הרי נ' א' . וי' ט' של החל'  
 הדרום כך הכל ע' ניה זלעות אשר לבית נגד אויר רחב פלעטות בקדוהוית סניו סניו שכתוב בחק'  
 המונה אינו נד' פנוח בחשמנו אלל כלומר חכאן ותבאן דרום תפון וזאת דרותי' חזרהוית וזויות לפונית  
 פיראה: [י] ובין הלשכות רחב כ' אמה . לשכות היו נהר' החיצונה נצפונה של החצר הפנימית' אלל  
 פוח' ופסוק כ' אמה רחב בין פמוצות הלשכות לפחית' החל' סניו הו' ולא בוי' בני' כן בבנין ניה איו  
 כלל

אחיף

ביאור על רשי

עין

ושד צריך לנאר לפי שני הפרטים פסוק ונאות נקיר נו' ופסוק ורמבה כו רש' פי' לזכיות אמושא  
 ולא זה' אחיזים ר'ל שראשי בקירות הי' מונחים על כניסח כותלי הסיכל ואם נאלמד שהי' מונח על פני  
 כל אורד הסיכל וקפ' א' כ' לא הי' החלח סמוכין להיכל כלל וא' כ' אינן חילוק בין נותל זה של החלח  
 לכותל אחר של החלח לכן דבדו רש' י' ז' צ' צ' זכיים ביאור לפי ד' הפרטים וביאור לפנינו בעז' כד  
 כ' הטובה פלינו ועתה חל עלינו מוצה בניאור ונבאר תחילה ללשון זה סבי' מונח על פני כל אורד  
 הסיכל והק' ונאות נקיר אשר לניה ללעוה ר'ל שראשי בקורת שני ראשההצלות נקיר פי' שני כותלי  
 הח' אין שמו' והז' ברוכין ועל אותם הבניסה הי' מונחין בקורות ולא שהי' נאות ונקנת ראשי הקורות  
 דרך קירות הניה כי אם כעין בליעם הי' לפנים ועל אותם בליעם הי' מונחים חבפנים וזהו ונאו'  
 נקיר אשר לניה ללעוה ר'ל חבפני' להלעוה הי' מונחים בקירות ולא תנחוץ וזהו ולא יהו' אחוויסנקיר  
 סניו ר'ל לא הי' ראשי בקורות נוקנות קירות הנית ולא הי' נבאות תנחוץ כי אין זה ניו שהי' ראשי  
 שקירות נראו' הנחוץ ומה שאמר ונאות נקיר ולא אחר על קיר כי חלל על פלעטת הי' מונחין יש לומר  
 שהי' לחטלם על פלעטת באין נותל לתקום חושב ראשי בקורות וזהו ונאות נקיר שהי' חשוקטין חוד  
 סקיר: ורחנה פי' ובלעטות הולכו ותרחיבין כמו שפרש' נגד האחד של הח' אין כן לפי זה הפירוש  
 יחפרס בשני כותלי החלח הרי נחנאר ביאור הכתובי' ללשון זה שהמוח ס' על פני כל האורד סבל  
 עדיין לפי זה שהמוח הי' על פני כל אורד החלח עדיין לא ידענו אם החלח חנישים עד בית הבתלים  
 ולא הי' סם כתק' עות כלל מונח וכותל חרני של בית החלופות הוא כוחל נס' לחל שאצלו וא' כ' לא הי'  
 לחתס החלח רק חמשה בתלים של ה' ה' אמות הרי כ' ס' אמות ועדין אמה צריך לחלואם לאורד החלח  
 והמוח להטבון החששים אמה כתבואר בפסוק יב וארכו חששים אמה עיד ס' ה' אמות וע' כ' צ' זכיים סק  
 לופד שמו' מלל בל חל' י' ז' אעתי עולה ס' ה' אמות דלא כמו שפירשו לעיל בפסוק ובלעטות כ' א' ויפתרו  
 אס



פאה: [יג] ופנתן אשר על  
 פני הגורם פלת דרך פוס רחב  
 שנים אסם . שם א"ש רשי  
 כי הגנין נבוס נקרא גורם ולא  
 דמתי ארז ולטנ"ד נדלם  
 שמה תלשין ויחנוד לומר ויק'  
 לך שגינונו גמד סרנו וקוחו  
 זמן כול מונח נא"ס נור דין  
 ולפי שכן קדש פקדים ינוד  
 פוס יא: א"ר שחר ויקס וכל

קביב סביב : יא ופתח  
 חצלע למנת פתח אחד  
 דרך הצפון ופתח אחד  
 לדרום רחב מקום המנח  
 המש אמה סביב סביב:  
 יב ויהיין אשר אל פני  
 הגזרה

אלהבנתן שחוד: [יא] ופסם  
 פלג למנח . זפתח כתלים  
 החתומי פתוח למקום המונח  
 פניו בקרן זיית כזו שדמתי:  
 [יג] ויחננו אשר על פני  
 הגורם ובו רחב כל סנין לדת  
 המדעניה רחב מניה ועובי  
 הכתלים הפסוקי וסדרותם  
 פס סחלים הפסוקי והדרומי  
 ועובי כתלים לצפון ולדרום

סגור ואים השם נגמתי לכן נקרא קדש בקדש  
 גורם שם שנקראים אורים ויחמי כדתי ופלתי  
 ופירא מול"ג כרתי על אס שדורחן דרומים וכו'  
 וניין שם פלגות בסריכים אחו' חנ' דוחוחו  
 ואחר בני סנין אשר על פני הגורם הם פלגות  
 פנייין סנין לפוקי היסוד אלוני ננין כי אס זילם  
 בלא יורה ופנתן לנד באל בתערב שפנים אמה  
 סוד הפיכל כ' קני כתליו י"ב הרז ל"כ התונח ה'

רחב ע' אמה יכן אהה נבית שני וכן שנינו בתם הדרת  
 בקיר מערבי חן הצפון לדרום שפנים אמה וצמח  
 החשבת: בגורם . ת"ו בניזרחא ולוחה חני השעות  
 פנבוס קרוי כן וסחלים הנחובים אשר סביב אותם  
 שאל קורא בנין ומחיס פחד בורא ל' לשכה . פלת  
 דד יום: דוח מערביה: וקיר הבנין . כתלוי החלוי:  
 וסדרו חששים אמה . אורך בנין החלוי והכתיב  
 חששים .

אחים תקום וה' אהו חזר ת"ב חלל הח' ד' אמות חזר וד' אמות חזר וד' אמות חזר כותל הפנימי  
 של סחל ס' אמות וס' אמות כותל הפנימי הרי ה' אמות וסני כתלים מוללות שבנד סניי' אשתו שרד  
 ככשים

שחף

ביאור על רשי

עין

אם נתקועתיה הו' תקים חונח וא"ב בו' כל סח חללו י"א אמה בני' ס' לעיל וכותל סחל ומקום חונח  
 כאלים לחזנון שחששים כי כח' חונח גם נתקועת הו' ששה כתלים לחמים של ה' ס' פולס של אים אמה  
 וס' חלויים של י"א י"א עינים ל' הוב' אמים תקים חונח חרוי' אזה חנוין והדעת חכרעת סחף לוח  
 פלגן סני' חונח אל פני כל כאלוך פהולק וקס' ק' הו' ג"כ חונח נתקועת חדש פאס נאחד שלם הו' חונח  
 צמחיתם א"כ או' אפוא הדרד לכוה אל' החונח בגדול סנין כוזלוי החלוקה סחל וקוס' ק' בני סחלק כ'  
 פוכנין חייבל וק' חק תלס דומות צמח חמד ודרום עד בית החלופות ועוד הדי אלו רואים צחום  
 דרש' ז'ל ערש א"פ לפרש בכל חיוחד אפסדו איה' אהלבנתן בית סני' אס ל' נתקום סחלס של  
 אפסד כחוס אים לדמותו או פירש צאופן אחר ונכחן צח שני סני' חונח נתקועת ולסס הו' סחל  
 סחל' ידרד עס סני' נכניסן אל' סחלק זילס בני' סני' פחוחין לסין כלל וא"כ חס סוכל לפרש דעם  
 דס' י"א הדי סני' נכנין בית סני' נפרשינו ועוד הדי נחשבת החששים אמה הפסין והדרום הרי דחייב חונח  
 סני' חששים סחל חחלון סחלק והחונח חששים אמה הפסין והדרום הרי דחייב חונח חונח  
 באירך וסח' החונח שנתקועתם וגם החשכות איוני חנוין כו אס קוהו' חלל ססל' ס' וס' כ' הו' קולס

השפיל אמה הצמון והדרום  
 שוין מבית החלבו' שאינו נמנך  
 שמו לפי שהיה בולע אל המוך  
 לצמון ולדרום ולא ה' שום  
 לשאר הצנין שהבית הו' רחב  
 חלפניו ל' אמה ויהי חסל  
 אחריו כמו שנינו האי' עורף על ההיכל ע"ו אמה  
 צנפון וט' אמה בדרוסהוא סיה נקד' צי' החליפות  
 שש צנזין את הסכיני' וטורך אותו צנז' מן  
 המורה

**הקדמה פאת דרך הים  
 רחב שבעים אמה וקיר  
 הצנין חמש אמות רחב  
 סביב**

שבעים אמה וקיר הצנין חמש  
 אמות וכו' לפי שלא פירש לעיל  
 דק רחב הקיר אשר נלע אל  
 המוך הנל כוחל הפנימי של  
 הנלע לא פירש עדיין לכן חמד  
 צהשכחן השבעים שהוא רחבך

כל הצנזיים בולם כי קיר הצנין הוא ה' אמות  
 רחב הבית סביב סביב ד' ל' חשני צידי הצנעות - או  
 יאמר וקיר הצנין חמש אמות באל להורות שלא חמד  
 צמדה השבעים אמה כי אם קיר הצנין ס' אמות  
 לצד ולא עובי המיכדות דמרכו חשני' אמה והחלחת

שכוחל סנין האולם וההיכל פס היסוד השעיים אמה כיצד כוחל אולם שש ההיכל ח' כוחל המפסיק בין  
 ההיכל לקדש הקדשים שני אמות חלל קדש הקדשי' ב' כוחל מעדני של קדש הקדשים שש חלל הנלע ד' כוחל  
 הנלע חמש רחב היסוד שבע' אמות ועפח ברי השעיים אמה ועפס ואותו הנפח פירחאל לא דק עור יראה  
 לומר כי עשו מחזילה רחב היסוד קנה בלחית טפח כזו - טיבה חשעיים אמה אורן לא פחות ולא יותר  
 דאפשר שלכן נאמר לעיל מוסדות הנלעות חלו הקנה וכו' ונכתב חלו חסר א' לומר שלא כזה חדה תאז  
 הקנה חלוי שלימה רק קנה פחות טפח כי כל הבחלים וחלל ההיכל וקדשי הקדשים הנל נמדד בל' אמה ולא  
 צדקה למען יהיה השעיים אמה לא פחות ולא יותר כי כל מדרות סביב תניין חלוי ונלעו חיו בכל רחב  
 לאררות והיכלות עליונו' וספירות הקדושות שהיו מפילו צבית דאזן נאמר בכל נכתב חמד ה' עשר  
 הצנין

**שחיק**

**ביאור על רשי**

**עץ**

צם בארוך ואם לאו יחבר חמשה אמות לחשבון השעיים בח"ס לעיל אבל חל המערבוי לשי הלשונות הוי  
 סמוך לכוחל מעדני של קה' קולם יי' שם מונח כלל במערב וראי' לדבריכו אלה שהדי בחשבון השעיים  
 אורך לא חסוב כ"א כוחל אחד לחל המערבי ובענין אחר חי אפשר לפרש כלל שאי' נאמר שהא המערבי  
 הוי' ג"כ מסוך מכוחל קידש הקדשים ה' אמות ה' כ' הוי' לחל המערבי שני בחלים ונתיבסו לפי זה עשר'  
 אמות ה' אמות עובי' הכיחלכשת ועוד ה' אמות מקום החנות ואל' צמקום השעיים חמה אורך יהי'  
 חמה וצמקום החמה יהי' חמה יטער חלל ע"כ שהי' בתא' כחמד לכוחל קידש הקדשים ולא הוי' שם חונה  
 ואורך חל המערבי פוי' זה הוי' אורכו גם נגד התונג ובהליון שתזה ותזה ובהליון שנפסו וסצירות  
 בי' מאריכות נגד חל המערבי ובוחלו וחציו חף תשכיל הכל בצורה בכללית שהצנתי בחלילת הקינע'ם  
 ולליון דאזן סהי' החליון דק במקצועות הוי' אורך חל המערבי רק נגד קידש הקדשים סתמי כחליו וסל'  
 דכהיב וכלוח נקיד ולא יהי' אחוים בו' הוי' מלחכת כל החליון שיון זהו' גם כוחל חל המערבי כיוס  
 חזכנים ועל הכניסה הוי' חונקין ראשי הקירות מפילו אותה הראשי' שלמד חוץ כי חל זה נוח חים'  
 הקורה נדאות הנחוך פד כיון פרשתי בצורך שני הפסקו' ללשו' זה שהי' מונח על פני כל אורך ההיכל  
 דקידש הקדשי' ונחה עטפ' עלינו לנאר לפי זה הלשון שהי' מונח רק במקצועות ולמלאות השכחן השנייה

השכל חכ' שננין פעחוד אשר  
פגדל כבודו כב' א' סכל שו'ל  
דוגמת לודו' דומיות סל'על:  
[וג] ומד' את כניח אורד  
מל'ת חל'ס' כנר נחל'ר חד'ד  
החש'י' חן ה'סוד כח'ערב עד

סביב סביב וא'פ'ו  
תשעים א'זה: יגומ'ד  
את ה'ב'יה ארד מא'ת'א'ח  
וה'ג'רת

המורה למעור פזר אמו' נס'אר'  
חש'מי' חל'ס' אורד כר'זכ' ע'  
שכל בני'ס כיה אורד ק' חו'ס  
וח'ס כחו סח'מור' כ'עני' ונח'ס'  
מדו' [וג] ומד' את כני' אור' ק'  
ח'ת' ס'ס' ח' עם ז'ר'ני' ס'יל'פו'

כותל החסיק בין הכולם ועד בכלל  
ועלולם ר'זנו חמ'ערב למור'ת עם פ'תלו ש'שני לוד'ס  
פ'תחו י'ל' ח'ת' כח' ורח'ב ע'ת'ו ע'ר'ס ח'ת' וכ'ס'ת'ד  
ע'ת' ה' ו'ל'ט כ'י' אורד ח'ל'ס' ו'ל'ס ח'א'ר ס'ר'י ס'י'ל  
פ'ל'ס' ו'א'ר'ד כ'ו' ח'ע'י'ס ח'ל'ס' ס'ר'י ק'ל' י'ל' ל'וד' כ'פ'  
ק'ור'ת ג'דולה ב'י' ח'ונ'ח ע'ל פ'ני ה'א'ו'ל'ס כ'ח'ל'ס' ל'ק'ח  
פ'ס'וק כ'ל'ס' וע'ב'ט'ע'ל ע'ל פ'ני ה'א'ו'ל'ס ו'פ'יו ג'י'ב'י' ו'ו'  
פ'ק'ר'ס ח'ל'ס' ו'ל'וד'כ'ס' פ'נ'ח'ק' ע'ד כ'ות'לו ח'ז'ר  
פ'ל'י'כ'ס' ח'ו'ס ו'ח'ו'ס כ'חו' ע'י'כ'ו'ל'ר כ'ע'ו'ס' כ'ח'ק'ו'ס'  
ו'ר'ל'ס' ב'אלו ח'ס'ך ה'א'ו'ל'ס ח'ל'ג' ל'ל'ס' ע'ד פ'ק'ר'ס

וכד אנוני במבטא חרות החיכל ק' על ק' ברוס ק'  
חן פ'ת'ר'ח למ'ער'ב ק' כ'ות'ל א'ו'ל'ס ח'ח'ס' ו'ר'ח'נו י'ל'  
כ'ות'ל ס'ה'י'כל ע'ז ו'א'ר'ב'ס א'ר'ב'ע'י'ס ו'ח'ל'ס' ע'ר'ק'ס'י'ן  
וע'ש'ר'י'ס ח'ל'ס' כ'ו'ת ק'ד'ש'י' ס'ק'ד'ש'י' ו'כ'ות'ל ע'ז ו'כ'ות'ל ע'ז  
ו'כ'ות'ל כ'ס'א ח'ח'ס' ו'א'ר'ל'פ'ל'ס' כ'ע'י'ן כ'ך ח'ס'ו'ר'ס פ'ת'ו'  
כ'ול'ס ח'ד'ץ ח'ל'ס' ע'ר'ק'ס'י'ן כ'ח'ו'כ' כ'ו' כ'ע'י'ן ז'ה ס'ח'ל'ס'  
פ'ת'ו' ו'כ'נ'ג'ד'ן ס'ו'ח ח'ח'ע'ס ח'ת' ר'וח' ח'ח'ל' ח'ל'ס' ס'ח'ת'  
כ'פ'ע'ק'ס' ר'ח'נו ע'ז ו'כ'ת'לו ח'ח'ס' ו'כ'ל'ן ר'ח'נו א'ר'ב'ס'  
ו'כ'ות'לו

וכאלו אלו אל'י' אחרו' ואל'י' סוף חל'ס' עם הכותל וכו'ו סל'ע'ו' נק'ר'א'ו' כ'ני'ן כ'ו'ה'א'ו'ל'ס ע'ב'ת'א'ר'ח נ'ק'ר'ת'  
ג'ב' כ'ני'ן ו'כ'ו' ומד' את כ'ני'ת ו'גו' ר'ל' כ'ע'ק'ד'ר ע'ס' ס'ו'ל'ס' ס'כ'ול'ט' ל'כ'י'ת שו'ס ח'ז'ר פ'ס'ו'ת'ו'י' פ'י ח'ל'ס'

שחף

ביאור על רשי

עין

הבנין על פני הגארי כי הסר עשרים חל'ס' א'ת'ו'ת ח'ו'נ'ח' ו'ס' א'ת'ו'ת ח'כ'ו'ל' כ'ני' ע'ל ס'ח'ל ח'ח'ק'  
ו'ח'ד'רו'ס כ'י ל'מ'י ו'כ' ס'י' ד'ק כ'ות'ל ח'ל'ק' ל'ח'ל' כ'י ס'י' ח'ח'ל'ס' ס'ח'ו'כ'י'ן ל'כ'ות'ל ס'ה'י'כל ו'ק' ח'ק' פ'ר'י ע'ס'ר א'ת'ו'ת  
כ'כל ז'ר ח'ס'ר כ'ח'ל'ס'י' ל'ע'י'ל ו'א'כ'ו'ת ל'פ'י'ך ל'צ'ו'ן ס'ר'י' ו'ל' ח'ל'מ'ודו' ע'ל ר'ש'י' ו'ל' ב'ח' ע'י'ד'ת כ'ד'ר'ק פ'ת'חו ע'ל  
פ'י'כל ו'ס'כ'ו'לו כ'כ' כ'ע'ל צ'ר'ת פ'כ'ו'ת ו'ל' ס'ס' : ח'ס'י'ב'ה ו'כ'ות'ל'ס' ש'ח'ו'ס א'ת'ו'ת ס'ו'ר'ד'ת ס'ז'ו'ס ו'כ'ו'ת'ל'ס' א'ת'ו'ס'  
ס'פ'ו'ח ח'י'מ'ר ח'ס'כ'ל'ס' ח'ל'ק' ח'ק'ר'ק צ'ר'ך ל'ע'ז'י'תו' ע'ל ע'ש'ר ח'ח'ך א'ח'ח'ט'ט' כ'ר'ח'ג ס'ח'ל'ס' כ'ו' ח'ל'ו' כ'ו'ח'ג'ת' ס'ו'  
ס'ל'ל'ק ע'ז ר'ז'כ'ח'ק'ר'ת ס'י' ח'ל'ל'ק א' - ע'ג ע'כ'ן כ'ח'י'ב ו'ר'ז'כ' ס'ל'ל'ק ח'ר'י'ב'ע' א'ת'ו'ת ח'ר'ו' ח'י'ע'ט כ'ת' ז'ו'ן א'ר'ב'ע' א'ת'ו'  
פ'ו'ח ו'ח'ו'ס י'ח'ל'ז'י'ת ו'ס' ח'ח'ס'רו'ו' כ'נ'ג'ד'ן ח'ר'ח'ג ח'ח'ס'י'ב'ה ו'ה'ו'ר'ד'ת ס'ח'י'ס כ'ל'ר'כ'ע' א'ת'ו'ת ח'ח'ל'ז'י'ת א'ע'י'ס ח'ח'ס'  
ר'ח'ג כ'נ'ני'ן א'ז'ר ע'ל ס'פ'י' א'ני'ו'ר'ת כ'ו' א'ס'י'ב' ר'ב'ו' ו'ל' (ר'ל' ר'ז'י' ו'ל') ל'ו' ו'ל' א'ז'ר'י' ע'כ' ל'צ'ו'ן ח'ר'י' ו'ל' ר'ז'ל'ס'  
ל'מ'י ד'כ'ר'ו' ל'צ'י'ן ס'ל'צ'ו'ן ר'א'צ'ו'ן ע'ל ר'ש'י' א'ל' ח'י' ח'ונ'ח' ח'ק' כ'ח'ק'צ'ו'ת ו'פ'י' כ'ל ח'ח'ל'ק ס'ח'ו'כ'י'ן ל'כ'ו'ת ס'ה'י'כל  
ו'ק'ל' ח'י' ח'ס'ו'כ'ס' ר'ל' ח'ד'ר כ'פ'ו'י' ע'ז'ת' ס'ח'ך ל'ח'ל'ק ח'נ'ח'ד' ו'כ'ות'ל פ'ס'ו'ת'ו' ע'ל ח'ס'י'ב'ה ס'ו'ח כ'ות'ל  
ס'ו'ל'ז'י'ת ע'ל ח'ח'ל'ז'י'ת ל'ח' ז'ו'ן כ'ות'ל כ'פ'ו'י' ע'ז'ת' ח'ק' ח'ח'ס' א'ל'ז'ר ח'ח'ס'י'ב'ה ו'ח'ד' ח'א'צ'ו' כ'ות'ל ס'ה'י'כל ו'ק'ל'ס'  
ו'כ'י'ל ח'ח'ס'י'ב'ה ו'ח'ל'ל'ס' ב'י'ן כ'כל ע'ש'ר א'ת'ו'ת ח'מ'ו'ן ו'כ'ן כ'ד'רו'ס ס'ר'י כ'פ'ל'או' ס'כ'ע'י'ס ח'ח'ס' ר'כ'ב ו'כ'ח'ס' נ'ר'ח'  
א'ז'י'ר ס'כ'ח'י'ו' ו'כ'ו'ת נ'ק'ר'ו' ל'ס'ו'ת ח'ע'ו'י'ס ס'י' ר'ל' ס'ס'י' ח'ח'ו'ן פ'ל ס'כ'ל'ע'ס' כ'ו' ז'ו'ן ו'ס' נ'ו'י' ס'ח'  
ר'ל'ו' ס'ק'ו'ר'ת ח'ל'ק ח'נ'ט'ק'ס' כ'פ'י'ג'ל ו'כ'ק'ל'ס' ח'ל'ק פ'ל ס'כ'ו'כ'ס' ח'י' ח'ח'ו'ן ח'א'ר' ע'ל ע'ו'ל ו'ר'ח'ב'ס' י'כ'נ'ס' ח'ל'ק'

ופתחו עז שנאמר ויוסדוהו  
 מלכות חלם שקם ולמע' שם  
 חזר ובנס חמם גאמור וקיר  
 סלמם חמם חמות : ובגורם  
 וסננים וקירותים : סוף סתק'  
 חסרם את ריש' וער סך הכל  
 חלם חמם : [יד] ורחב פני  
 הכנא וסגורם לקדים חלם חמם  
 הנוירם וסחם שחמרינו סוף  
 סנניים כמו בנין ועובי כחלמי  
 סכל חמם חמם הוא שפירטת  
 לחמם סחנית ערף לפניו רפ

הגורה והבניה וקירותיה  
 ארד מאה אמה :  
 יד ורחב פני הבית  
 והגורה לקדים מאה  
 אמה : מי וסדר ארד  
 הבנין את פני הגורה  
 אשר על אחריה  
 ואתוקידה

חלם חמם וספרי כתר וסגור'  
 ובניו וקירותיו ר"ל עס כל  
 סקירות דכוונתו נס ססיר ונס  
 הקירו' סקטנות סגנדי ססם  
 סלולם פס בכל חלם חמם :  
 [יד] ורחב פני סניות סבגורם  
 לקדים חלם חמם. סדר חלמם  
 חידה ססער' וסח' ככנסם לממ'  
 לחצר ספניווי ומדד סדרה  
 סחורה וסוף סקקל' פני  
 סניות וסגורם כי סול' סנינס נס  
 לחצר ספניווי ונס להיכל

סלמים סמה ספולם סרחי סן ססובל וסן סחלמי  
 ס' ו סמה לנסון וע' סמה לדרום ולס סחלל ספולם  
 סמ סחלל ססובל סלס כינות סחלמיס סחובה  
 ללסלם סחלמיס : (עו) ועד ארד פניו אל

ועדו סמה ססס וסודך למדוד חמם זו לפי ססמור  
 למיל וסוד סח סחזר סורד חמם סמה ורחב חמם  
 סמס סרנסת ולס פ' סס סחלמם יסל סדרה סללו  
 סלכד פוני סחלמיס או ססול סמה סס סחלמיס  
 וס'כ

שחף

ביאר על רשי

עין

סס' סולך וסחחב סכל חמד סח' כ סמ'כ למיל ונסנס ר"ל ססו' סוד ססוך לסחמ סכנת' וסקרא סצו  
 ססינה וסללה סס כוחלס ביו סכל עס' סחוח חספוס ססר סחוח סדרום לסלמיס ססבון ססבמיס כס' סו'  
 סרו סכנלרו סו ססרויס סל רשי ו'ל סאר סייטב כעז'ס וכלי ססק סעוה רכוח וססרוות  
 לסלו ססרוס רשי ו'ל כי סירס סחקראו' עס'י לסון רגשן סרו' סחמק ססוך לסותל ססכנל ולס סו' חונח  
 כלל רק סחקויעו' וסכנ ססרוות עס'י לסון סו' כסר עיניך סחוינה ססרים ולון סה סו סס ססרס  
 סססוסיס ולסו סלון יד סכל סססחין ולס כל סרס כוסף לסו לססרוס ביה ס' לכן לס סובס וסונוו  
 סלסמיס סכור ביה ס' ולנו סוחר ליכי רשי ו'ל ססס סו' ססחרו לסיקר סו' חונח על פני כל ססובל  
 וקו' ס' סדחסינ סזון ססעוסל סו' וס ססירוס וססרס ג'כ ססוק וססנס סלינא רססו ססרוס וס'גני'  
 סקרא ססיוע ססס : סר' ססיננס ססו' עסח' סדר סווסר עוקר ססר סן סססר ומידי סרכו וסרכו  
 סלס רק סלס וססכס דסס' לי' סס' ססיננס סדר ססני עסח' וסדר סחונכ סתינ סכינ ססני וסס' סלסר  
 סלס ס' חונח רק ססקיעו' לסר לס סו'י לסר לסכינ סכינ ג' ססיויס ולכן סרוס סכליוס לסרוה ספס  
 סו' סססרין סס' סווג על פני סולו רש' וסלנו סלינוו וסגולס וססח' סחיקינו סל' : [יד] וסכנין ס'כ  
 סל פני ססורס ע' כסר רשי ו'ל וס'ווסר סנו' ססנינס סנוכס קרוו סוורס וססלמיס ססונויס ססונויס  
 סווס קרוו' סיון עס' סיון ר"ל סכוחלי סחלס סס ליסוכו סכוחלי ססוסל סלס סגנו סחלמי סו'  
 סוכין סכני ססובל וס'כ סעל וידת סניו ו'ל סוכס סללס לס סחסרס לפי ססחוקן כל סוד סס  
 סקרוס סיון סיוס סוכס סכח ע'כ סרו' סססו' סס' סלס' ס'כ סרלס כוחל סס'ל

זא"כ מדת חללו אינו רק פ"ח  
 לזה מדרו טוב והודיע' כי רחב  
 פני הנתיב והבירה הוא מאס  
 למה והוא מדרד נפשים כי עובד  
 הכתלים אינם בפני הכניח היו  
 כי החלל הוא מלה מלכד פזני  
 הכתלים : [עו] ומדרד אחד  
 שבניין אל פני הנזר' אשר על  
 אחד' וכו' ד"ל כי מדרד גם  
 מדוח הדביעות ומורד לאחוריו  
 למקום שגא אשם והוא לנד  
 מעדנ ג"כ חלה למה ומדרד גם  
 זו הנה להודיע שני הנדרים

ואתוקיאה מפו ומפו  
 מאה אמה וההיכל  
 הפנימי ואלמי החצר :  
 מן הספים והחלונות  
 האטמות ודאתיקים  
 סביב לשלשהם נגד  
 הסף שחוף עין סביב  
 סביב מדארץ : יז עד  
 החלונות

פני הנזר ואלמי על אחרים  
 עכשו חוזר ומודד מורד הכניח  
 לדדוס כמו שדרד לנפון חלואה  
 ופוינו על אחרי' כלום לחורני'  
 שחזר ומדרד על עקביו כלפי  
 מערב : ואתוקיאה. ת"י וזוהו  
 כלומר עם חסך צית החליכות  
 שבויות בניתי : והביכל הפנימי  
 ואילמי החצר . סופו של מקרא  
 זה אינו מובד כלפי ראשו אלל  
 מחובר למקרא של אחוריו וכן  
 פירושו והביכל וכן הפנימי  
 שהוא צית קדשי בקדשים וכן

אולמי המזר האפוד שקל לחלום' סביב בני  
 לכל אלו הכפים והחלונות האטמות זה החיזקם בני'  
 לשלשחן בני לצורה הוא ההיכל בני לאולמו' בני  
 לנתיב קדשי הקדשים . לשלשחן היו הספי' חזירות  
 לפתחה הסולל לשאם היו חלונות השומות ושלשחן'  
 היו

שחם ולפי שהלכות עם הזיכור אינם רק השעשע  
 כח"ס לעיל לכן אמר ואתוקיאה מפו ומפו מאס  
 למה לחיק' הם הוויח מן הכלעות עד קצה האולם  
 י' אחיות עד מקום העצ עץ עיני לקמן נפסוק ועצ  
 עץ ת"ש סולפי שבניח המקדש קדושת סגולה כי  
 בד הבית קדוש יחד עליו חזר החיגונה יחד עליו  
 חצר הפנימי יחד עליו והביכל יחד עליו קדש

הקדשים ולפי שהאולם בתליו משוכין כ"ה עם בוחליו קה"ק והביכל וכדו כלל נטעה לומר כי קדושת  
 האולם שזה עם קדושת הביכל לזה אמר . והביכל הפנימי ד"ל כי הביכל קדושתו הפנימי יותר . ואולמי  
 הקנר ר"ל והאולם הוא כחצר ואחר ואולמי לשון דניש להורות כי כל אולמי החצר שהן נקדושתן ואין  
 האולם הכתור להיכל קדוש יותר מאולמות : [עו] הכיפוס והחלונות האטמות והאתיקים . הכיפוס  
 הם שחמו במצרות כמו חזי' על סד שופני' זע' . וכמו היא כהם בסף הכניח (פלכים א' י"ד) וכמוהו

הרכס

שחוף

ביאור על רשי

עין

נגד בסף [עו] שחוף עץ פ"י דס"י נגד תזוזות הפתח בחורך הלל עובי הפתח חופס בעץ עכ"ל וקס"ח  
 למה היו צריך ליהן שחוף עץ נגד בסף כלל לעיל בסו' ת' פכיו ז' נאחר וספ השער חלל אולם השער  
 קנה אחר רבו' כדס"י קנה אחד רחבו לכבוח עובי חומת האולם וכו' היו שניתן שיעור וסס הובחנו כי לא  
 סו' עוביו רק מספר ע"ס וא"כ יקשה מת' ל' אס היו הכופים מככף או מופס למה יחבנו בעץ ולאס היו  
 מעץ למה יחפנו טיב סניח בעץ ואפשר שר"ל שחיפה מלמענה חמת החסקוף שחוף עץ חז בסף שחזר  
 זה ליער לסף שחזר הכניח להער ולפי שלא נזכר החילה רק הכיפוס היונו חזרדו השער צחכ לנו סלף  
 פלחעל' צהוך חלל הפתח חמת החסקוף היו ג"כ שחוף עץ והוא כעין סף והיו רבב שחוף כדכח תזוזות

שחמח



לפני אלהים ולא ידעתי מה  
 אסור ומותר אני שהסכתי ועמדו  
 חדושים בוינין בחומה לחינו'  
 וקוריון להספור 'רש בלע' (ו'טו)  
 ענד הסף שהיף עץ . נסד של ארז  
 ח'י עד הסף נגד חזון' הפתח  
 צהוד סלל עובי' הפתח חיפה  
 צעץ [ ס'א' ] סביב סביב  
 כ'ומר חס וחס בשני דני חל  
 שפתח : וסלרץ עד החלונות .  
 וקרקעו החומה עשוי בזה  
 יסרו ארז כנגדו זעולם לחעל'  
 עד החלונות וגם החלונות  
 חכופות בו . חלחלי . סלף  
 החלונות הוו אטומות חכפני'  
 כענין סנהמר וחלונות אחרות  
 אל כפית זבל זה חכפניס לט  
 סהיו עמון עליו צפוי זה סכל  
 הבית עומ בזהב ואלן יבולק  
 לצומ זכב על בני אכניס : (יז)

החלונות והחלונות  
 מבסות : יו על מעל  
 הפתח ועד הבי' הפנימי  
 ולחויץ ואל קל הקיר  
 סביב סביב בפנימי  
 ובחיצון מדות : יח ועשו  
 ברובי' ותמור : ותמורה  
 בין ברוב לברוב ושנים  
 פני' לברוב : יט ופני'  
 אדם אל התמורה ספו  
 ופני' כפיר אל התמורה  
 ספו עשוי אל כל הבית  
 סביב סביב : כ מהארץ  
 עד

הרבה והוא כמו עשויין כפחף  
 בית הקדים סללי' הפתח עובי'  
 החומה חכופה בקרי' סלל'  
 יתד א' עובי' החומה כלל וישתק  
 בו צורים לבני . והחלונות ר' צ'  
 חוזרות של החלונות והאחיקים  
 הם קנה סכתלים כי אחיק פיה  
 אויה צמנ שתרנף ווגחן והניל'  
 דס' יו' צ' יהי' סביב לסלחת לה  
 ג' בתוכים תחילת' כשחייף עץ  
 לכסו' עובי' החומה זלח' כקבע'  
 עליו הסף של זכב וזהו סביב  
 לסלחתם והם הכופים ס'  
 והחלונות ג' והאחיקים ג'  
 לכל ס' א' ס' יו' נגד הסף שחייף  
 עץ בי' השחייף עץ צחדתו  
 שיה נגד הסף כדי לקבוע עליו  
 ססף ציוד . והארץ עד  
 החלונות ר' ל' כי גם בקרקע  
 ח' חכופים כנסרי' וגם סקירו'

של מעל הפתח . בנובה : אעד הבית הפנימי . כל  
 הבנות קדש הקדשים עד בלו : ולחויץ . לנד הכיכל  
 סביב סביב . בכל החליו . בפנימו ובחלון . בבית  
 קדשי הקדשים ובהיכנ : חדות . מחופה נסרים  
 גדולות עשוית חמה : (יח) זמנו ברוינס ותחודי'  
 זלוחו הארו חנווד כרוכים ודקלים . וסנים פני'  
 לברוב . אחד פני' כפיר זלחד פני' ארס זה פונה  
 לבלאן זה פונם לבלאן וכשהיחס החמורה ציו כדוב  
 לברוב היה פני' הכפיר לה חכאן ופני' אדם חכאן  
 צחו סחמוד בענון . (יט) עשוי אל כל הבית לצית  
 קדשי הקדשים : (כ) וקיר שהיכל יובן לקיר שהיכל :

עד החלונות היו חכופות כנסרים כדי לקבוע  
 עליהם זהב ולכאורה יקשה הלא אמר צמחוד זאל  
 כל סקיר סביב סביב זל' ב' סלף פרטל לחס לני  
 ואפסד ספיו החלונות נובסן עד סתקדס זל' סו  
 חפסיק צין סתקדס וסחלון כ"ס חתקב' לנד וסל'  
 מעט קיר חתחת לחלץ עד הקרקע והשיתענו סנס  
 זס חחעט היה חכופ' כנסרים זזה סליו נכלל בכלל  
 סביב של הקיר כי גיבה סחלק חפסיק צין צרדיו  
 חוס וזסו ודל' לנד סהיו החלונות עד סתקדס  
 סהרי כלחד צמחוד של מעל ספתח זל' כלחד  
 על מעל החלונות ס' ח' סלף סו' מעל לסלונות :  
 צלעות

שחף

ביאור על ד'ש'

עץ

שחחודו וסו נגד הסף פני' חוונות שפתח ר' ל' לגמלם צמחוד חלל עובי' ספתח קססם צעץ לחמלס זכלונות'

וראנו חזקת לדרוס נ' אמה  
 וכו' אלו הלכות נ' אלו על  
 בני אלו והחמתיים הסמוכין  
 לארץ נ' בדחנן צ"ל י"ו אמה  
 ופניו שלשים זאחד שעש עלות  
 התחמיה נח קצד לתעלה  
 ונעשה רחבו ל"ג אמות ושלש  
 זחלוק בראשו לשני לשכו' ואחר  
 אעשו עליות התחמיה נח קצד  
 עוד שלש וכו' רחבו י"ו זכ'  
 שלשים זמינו דק לשכה א'  
 פעלות עלות הלכות כעין  
 שלשים זחלוק שני בחלום  
 בלדון חזרה לחזקת זחלוק  
 דחז הלכות זחלוקת זכ'

**החצר החיצונה הדרך**  
**דרך הצפון זיב אני אל**  
**הלשכה אשר נגד**  
**הגדרה ואשר נגד הפני**  
**אל הצפון : ב אל פני**  
**ארך אמות המאה פחת**  
**הצפון וחרחב חמשים**  
**אמות : ג נגד העשדים**  
**אשר לחצר הפנימי ונגד**  
**רצפה**

אמה מהלכות בד אמות  
 נמי עקום הלכות קנבוד  
 בלעז הם הלכות העומדות  
 בצפון פניה המובדלות עשרי'  
 אמה מן התאים כמו שחזר  
 לחזק' וכן בסלכות רחב עשרים  
 אמה כבוד פניה זאין אדם  
 זכור ליכנס לאותן לכות ולא  
 באור רחב הסדום שנינו כ'  
 זכין שחלוק אלא דרך החזק  
 הפנימית כמו שחזר' לתע'  
 צענין ככרי אה' שהחז' הפנימי  
 אמה על אמה פרובה לפני  
 אמות לחזרה ואחד על רחב  
 הבית לקדים חלה אמה נתע'  
 רחב פניה אהם אחרת החזר החיצונה ואינו  
 זכור לכנס לפנים חזרה הלכות לא לצפון ולא  
 לדרום לכך הותרך לנא לאותו הלכות דרך החז'  
 החיצונה הפנימית. אשר נגד הכזרה. אותן הלכות'  
 היו כנגד כל חלה אמה של אורך הבית מן החזרה  
 למערב כמו שחזר בענין הלכות הללו והנם על  
 פניו שהיכל חלה אמה : [ב] אל פני אורך אמות  
 המאה פחת הצפון. אל פחת הלשכה שהיא פוחה  
 לצפון לחצר החיצונה ורחב כנגד חמשים אמה  
 רחב עד ככותל צפוני' של חצר החיצונה ואורך חלה  
 אמה שהרי הלכות החזיקות מן החזרה למערב  
 חלה אמה זרענו מן הצפון לדרום חמשים אמה  
 כמו שחזר למטה בפנין וחלל החצר החיצונה חלה  
 אמה רחב כמו שחזר כמעלה ויחד אשער אל אשער  
 חלה אמה רחב צפוני הלכות' חלל חזיר אורך חלה  
 אמה זרחב חמשים : [ג] נגד העשרים אשר לחצר  
 הפנימית. על זה באתן מקום הלכות אלו העשרים  
 ורחב חזיר אשר לחצר הפנימית. שנינו כבוד לבית  
 כמו שחזר לחזק' וכן הלכות רחב עשרים אמות  
 ועד רחב אשר לחצר החיצונה. שחזרנו לחזקת

הללים זאפטר שגם על אלו כמעלות של עליות  
 כלצבו' הים הקדום זאני ישרא' לעמו' הם זכרתי  
 עם זעשו ישראל למטה בעזרה והחמיה כמו שחזר  
 בראש הלכות חזר החיצונה כח"ס לעיל והי'  
 חושלת אלו הלכות' חלדז חושלת החמיה צפנים  
 על זכיהן אבל חושלת החמיה הם צפנים צד  
 להנן אל חזיר העשרים שלא זכרנו לשם  
 ישראל העומדים בעזרה כי ארחת קדש  
 הוא בקדושת חזר הפנימי ופחה זכרתי ככותב  
 בעזרה הביאה אל הלשכה אשר נגד הכזרה ואשר  
 נגד הכנין אל הצפון ד'ל שלכות עיתים נגד  
 חזיר וקדש הקדשים : [ב] אל פני אורך אמות  
 המאה פחת הצפון והרחב חמשים אמות. פחה  
 הי' אלו הלכות' כזר תורמי שלמן באקצוע חזרתי'  
 דרוחית למען היות מקום זה קרוב לשאת לשם  
 כד קדש קדשים הנשחטין בלדז הפנימי צפון  
 ונהכלין עם הלכות אלו כזכרתי לקמן בפסוק י"ג  
 ומה שחזר פחה הצפון אינו ד'ל כי נצפין הלכות'  
 הי' הפחה אלא ד'ל אותה הפחה שהיא קרוב לצפון  
 שמונה שמונה בחצר הפנימי כח"ס. והדחב חמשים

עשרים

אמות

שעליה היתה החצר חיקסית  
 סביב לה: ואחיק על פני אחיק  
 לא ידעתי. מהו (תי) אחיק  
 על פני אחיק אחיק הוא עמוד  
 כמו שפירש'י נחמי לעול  
 ופאחיקיססביב לשלתם שהם  
 עמודים והלשכות העליונות  
 היונו הני לזכית עתם שחדר  
 חסם וקורא חות' עליונות לפי

**רצפה אשר לחצר**  
**החיצונה אחיק אל פני**  
**אחיק בשלשם: ד ולפני**  
**הלשכות מהלך עשר**  
**אמות רחב אל הפנימית**  
 דרך

אמות ור"ל סביבאו ללשכות  
 שבפון ההיכל לאותו הפתח  
 שנוטה לצד צפון כמ"ס אשר  
 חסם רואה כל אורך החלם  
 והרחב חמישים מפני שהפתח  
 בצד צפון לכן רואה חסם כל  
 האורך והרחב כמ"ס ודו"ק.  
 (ג) נגד העשרים אשר לחצר  
 הפנימי ר"ל כי הי' תועל'

שהם נגובסו של בר כמו שפירש'י בני ואתחז  
 הלשכות האלה והכי פירש על הסדר והלשכות  
 העליונות שהם נגובסו של בר שנים מהם היו קצרו'  
 כלומר אינם רואות לפי שהלתיקים היו חזעטוס  
 בהם שכן דרך הבנאים לחזק מלאכת בניינם לעשו'  
 עמודים עד שני שלישי החומה וחסם ואולך כלים  
 ומשפיעים ולכרשלישית אינה קצרה והיינו דק'ת'  
 כי משולשת הנה ואין לשם עמודים לפי שאין צריך  
 חיזוק כמו מלמטה ואין להם עמודים כעמודי  
 החצרות ב'יתר עמודי לשכות אלו אינם באר  
 עמודים ש'ר עמודים מיושנים אצל החות' לחיזוק  
 אבל הני בעובי החומה בולטים לחוץ ולפנים לכך  
 איכלים תן הבנין. על כן נאל. בהרומזו דחיקן  
 לפי שהם בעובי החומה בולטים לחוץ ולפנים  
 מחויקים הלשכות: מהסתמנות ומהחיבונות  
 מהארץ. לצד הארץ. (כך מצאתי בשם אשל גדול):  
 בשלישים. חרגס ויגזז מחלתין חתמע שהיו אותן  
 לשכות משילשית שלשו למעלה חזו וגם המקראיות  
 חויכותין כן שהיא איתר הלשכות העליונות קצרות  
 מהסתמונו' וההחיבונו' ואני לא יבולתי להבין  
 בשלש המקראות הללו כלל מהו כי יוכלו אחיקים  
 מהם אותם אחיקים והיאך איכלות מקהעליונו'  
 ואינם אוכלות תן התחזקות ותן החיבונו' וטע'  
 שהיא נותן לדבר כי משולשת הנה ואין צלם עמודי'

בניון הלשכות בחקים הזם דוקא לבנן נגד העשרים  
 שנין הלשכות וההיכל שקדושתן בקדושת חצר  
 הפנימי כמ"ס ואלו לא היו אלו הלשכות היו ישראל  
 שבחצר החיצונה נכנסין לשם והיו אלו הלשכו' חנינון  
 נגד חויר העשרים. ונגד רצפה אשר לחצר החיצוני'  
 וכו' ר"ל נגד הרצפה כי ברצפה נאמר לעול  
 לעומת ארך השער'י ברצפה התחמונה וביו בניוין  
 לשכות על הרצפ' ועל הנצכו' קירוי מלמטה ופירש'י  
 ז'ל שהיא כדו לעמוד הנאים שם וביו לאלו הלשכות  
 באותו צד שהיא נגד הרצפה שני בנימות זו ע"ב  
 זו כמ"ס ועל איתן הבנימות אפשר שהיו גם שם  
 פתוחת כדו יחזאל וחלת אחיק ענינו זוינת מחידד  
 כמ"ס רש"י ז'ל בשם התרגום על תלת ואחיקים  
 זוינתיו וזהו אחיק אל פני אחיק בשלשים ר"ל כי  
 אחר שעלה שלש בגובה הי' בניסה הנקרא אחיק  
 וכן בשעלה שלש הגזנו הי' כנוסה ש' כמ"ס בניאור  
 בכללי ואסער לפרש עוד תלת אחיק כמו עתיק  
 בעיין שפירשו חזוק ור"ל כי בכל שלש מהרוחב של  
 אלו הלשכות מי' עזיו כיתל של בניון חומה עבה  
 לחזק הבניון של כל הלשכות לכל יתחזטת חרוב  
 גובהו ועל שניהם ביוון הכתוב כמו שיבאר בעו"ה:  
 [ד] ולפני הלשכות מהלך עשר אמות וכו' ר"ל כי  
 כן

(ואני לא הוב לי לא רב י"א עיזר בכל הבנין הזו  
 מהלך עשר אמות רחב אל א' אמות דרך איתר אמת.  
 נראה יוד

דרך אמר אף הופתחיהם

לצפון

בין הלשכות בין כותל מזרחי  
 שהן זנין כותל מערבי של  
 חצר הפנימי ה' עשר אמות  
 ואומדן אמה א' עד כותל חצר הפנימי כמ"ט לע"י  
 צפוק א' וא"כ הו' אמות החבלך עשר אמות  
 ממזרח למערב ורחבי אמה א' מצפון לדרום והיו  
 אלו העשר אמות מהלך לבוא אל חצר הפנימי והיו  
 אל הפנימיות דרך אמה אחת ברחב כמ"ט ופתחיהן  
 לצפון ר"ל פתחהן היה קרוב מצפון המזבחה לשאת  
 דרך אותן הפתחים קדמי קדמים הנקטעות בצפון  
 אל

כראה צעומי לפי שחלל המזבח  
 רחב מאה מצפון לדרום ומתן  
 הלשכות רחב המזבחים ולפניהם  
 אורך המזבחים לצד צפון כרוי כמ"ט כל רחב החצ' נמצא  
 כל רחב החצר כהים שאין אחר בין הלשכות לבין  
 זוית בית החלופית כלום ואין חנות ליבנם בו  
 לאחד העבדים שנין הלשכות זפתאים כי אורך  
 עבדים אמה המפסיק בין התאים והלשכות הוא  
 ט"ו אמות שאחרי בית החלופי' ונוסף עליהם חמש  
 אמות ולא תה' נמצא אורך חמש אמות בין זוית  
 הח' ופית לזוית הלשכות הרי עובי כותל המפסיק  
 בין חצר הפנימי ובין חצר החלונה הבא מן המזרח

למערב סוחמו' שהיו עוביו עש אמות ורחבו בלש לאותה זוית להיף מאה אורך של חצר הפנימית אל  
 זוית בית החלופית לפיכך אין מנבא לחצו' אורך עשרים לא בפנימית ולא בחלונה אל"כ היה ח"כ  
 וכוונם כהיה חבלם סוף פוחם שבין שתי המזרח' שיפס בחוף חצר החלופי' או בפנימי' בעובי המזרח'  
 אמה כרו כניסת אדם ונכנס לתוך אורך חמש אמות זנין בית החלופית לכותל הלשכה והולך בלוחז  
 אורך לצד מערב עשר אמות ואם בלש בית החלופי' ונכנס לחוף אורך רחב עש"י וזהו שאת' מהלך  
 עשר אמות רחב לבא אל הפנימית ודרך אמה אחת שהיו נכנס בו דרך פתח אמה אח' שישע וכיוס כסוף  
 החומה ולתה קורהו מהלך רחב ולא היה לו לומר מהלך עשר אמות אורך לפי שלענין בנין החלופית הוא  
 רחב לפי שבנין החלופית מן הצפון לדרום ט"ו אמה ומן המזרח למערב אינו אלא עשר אמות : פתחיהם  
 לצפון

שחיה

ביאר על רש"י

עין

(ד) ולפני הלשכות וכו' אכחז החילה העשה הלשכות ומקומן ועי' בנקל יובנו הכתובים אף שיבואו  
 בהם אריכת דברים הוא כדי להניח הטיב הכתובים מנבאר בכתובים שלפניך כי כותל חא הפערב  
 שאחרי קודם הקדמים עד בית החלופית חשעים אמה ועם בית החלופית שהוא אורך עשר אמות עם  
 בכל מאה אמה עד חצר הפנימי ורחב ההיכל במערב עם התאין שנצדדיו שבשים ורחבו נמר דה מזה  
 אמה שלשים אמה יותר מכיתל מערבו והם ט"ו אמות הבאין וט"ו הבאין כל בית החלופית וכו' לא כי  
 האולם עם בית החלופית שנצדדיו שהם מאה אמה כו' ואין את כל הלל חצר הפנימי שהוא ג"ב מאה  
 אמה יתר עליו חצר הפנימי עם אמות הבאין ושם אמות הבאין עובי כ' זי' ונמצא לפי זה בו חכונ' כחצי  
 מהאין שנצדדיו ונצדדיו של ההיכל עד סוף חקצוע דרומית מערבית וצפופית מערבית של חצר הפנימי  
 כ' א אמה מכאן וכ' א אמה מכאן שהם ט"ו אמות של בית החלופית ושם אמות של עובי כותל חצר  
 הפנימי והלשכות הלו בנין ארבען ממזרח למערב מאה אמה ורחבן מצפון לדרום חמשים אמה ואחר  
 הכחוב לעיל (פסוקי') ובין הלשכות רחב עבדים אמה כניב לבית ר"ל שבין אותן הלשכות ובין החלוק  
 שסניב להיכל הו' אורך רחב עשרים נמצא ע"כ נשאר אמה אחת מחקצוע דרומית מערבית נגד אלן  
 הלשכות

שלשבות וכן במקצוע צפוינת מצדיות שהדי מן המקצועות עד . התאין הס כ"א אמה וכותל מורחיו של  
 אלו הלשבות היו הכובין וכתיבין לאלו המקצועית של הזר הפנימי ומכסין איתו האמה של המקצועות  
 וא"כ אין מניח בלל לבוא מחצר החיצונה ולא תחצר הפנימי לבוא אל חויר העשריבו א' התאין בנידי  
 ההיכל אנה א"כ היו הכובין הלשבות הללו משלשת ריחוחיבין מורחו ודרום וקטרו עד שבה לתר רבן  
 של חויר העשרים ומסס נכנס לתאין שצדו ההיכל והוא הילוך מרונה ונירחא ויורה לכן נוכחו  
 לכנסו משחי הכהלים במקום שהם תבופין וחד ר"ל מקצוע הלשבות ומקצוע הזר הפנימי נאותו  
 המקצוע ש פשוטם אמה באלכסון כדי בניסח אדם ודרך אותה האמה נכנסין אל חויר העשרים ומסס  
 אל התאין ו ה הכתב דס"י ולפיכך אין מניח לכותל חויר העשרים אלא א"כ ה"י משפט ורוגס אמה  
 אחת כדי כתיבת אדם חויר ר"ל שבעונו פחותה לא ה"י הכתיבה רק אמה אחת ש"כ לא היו יכולין  
 לנכס עדין נחויר העשרים שהיו אמה של הלשבות הפכוין אמה של כותל הזר הפנימי זה"כ א"י א"ס  
 תחזור אמה א"ס המקצוע של חצר הפנימי א"י יהא נגלה ונדראה חוד הזויה של קרן הלשבות רבל עדיין  
 אין בלן מק"ס ליכנס אל חויר העשרים עד שיהיו שיבין עוד מכותל הלשבות אוחו חוד הזויה בנוגט  
 צדוה"ל הזר עד כדי שיוכל אדם לנכס לשם אלא ככוונת דס"י נאותו אמה אחת כדי כתיבת אדם  
 שכתוב כעד ע"ז חלל אמה אחת היא כדי בניסח אדם בראשיתין גברא נאמחא יהיב ודרך אורה  
 אמה היו נכנס ובה"ל חזר שבין בית החליפות לכותל הלשבות ורחב החויר ההוא ח"ס אמות והם  
 החתם אמות שכתב עוני כוגל של חצר הפנימי ואורך אוחו הפנימי תמורתו להעריב עבר אוחו כוחו  
 של בית החליפות ומחלך בן אורך החויר הזה עד שבה לחויר העשרים זה"מ חלל לי' לוס"י ז"ל לכרס  
 שהי' כותל הלשבות וכותל חצר הפנימי ה וכן זה לזה והוצרך לפדס שיהי' בניכין צדווי הכהלים  
 דולחל לא היו כובין ב"ים אלא שהיו הלשבות משיכין ומרוחקין מכותל חצר הפנימי אמה אחת לצד  
 מערב ועל אורה האמה הבתוב אומר דרך אמה אחת כי דרך אורה היו נכנסין אל חויר העשרים ר"ל כי  
 הכונה לרס"י ז"ל לפדס בן קוישא עזומה דהוי קס"י לי' קראי אהדי בהוב אחד אומר על בני אורך  
 אוחו המאה ורחב חמשים ר"ל שהיו חויר צחצר החיצונה נגד אלו הלשבות אורך מלה וריחב חמשים  
 הרי שכותל הלשבות עד ביהל חצר החיצונה אינו אלא חמשים וכתוב א' אומר ובין הלשבות רחב עשרים  
 אמה ר"ל בין הלשבות לתאין ש צד ההיכל עשרים אמה נמצא רחבן של הלשבות עצמן ע"כ נ"א אמה שהרי  
 כבר נחבאר שכותל התא שבצד ההיכל עד כוף כותל חצר הפנימי נ"א אמה ע"ו אמה של צנה החליפות  
 ושקה אמות של עיני כותל חצר הפנימי ולעיל אחר שחד מן כוהל חצר החיצונה האה אמה ועם אוחן  
 נ"א אמה נמצא מכותל חצר החיצונה עד כותלי התאין שבצד ההיכל קכ"א אמה צא מהן עשרים חויר  
 שבין הלשבות לתאין שבצד ההיכל כשאר ק"א אמה צא מהן ח"י אמה שבין הלשבות לכותל חצר החיצונה  
 כשאר נ"א אמה למקום הלשבות וא"כ איך אחר הבתיב כי אורך הלשבות א"ר חצר החיצונה חמשים  
 אמה והלא נ"א אמה היו לכן פי' רס"י ז"ל שהלשבות היו כיוונה ותבוכות לכותל חצר הפנימי ולא  
 היו נראה בחצר החיצונה רק חמשים אמה תביתל מורחיו של הלשבות ואמה' הנותרות הכותל מטרנו של  
 חצר הפנימי כותמה ומסס אוחה וזהו שאמר כי חויר הלשבות אשר נחצר החיצונה ר"ל אוחו האורך  
 הנראה בחצר החיצונה הוא חמשים א"ל נאמת הוא חמשים ואחד ע"אמה הבוסה אבל אי הוי אהריק  
 שכותל הלשבות היו חויר מכותל חצר הפנימי ומרוחקתו לצד מערב אמה וכל הכותל שלם בלי שום  
 צניפה א"כ לא יחפרס מה שנאמר כי חויר הלשבות חמשים אמה שהרי כל הכו של נראה לפומד כנגד  
 אורה

זכר טוב

בנין יחוקאל

רש"י

אל אותן הלכות לפיות  
ואכלין סם : [ה] והלכות  
העליונות קצרות . ר"ל כי  
הלכות הן ג' אלו ע"ב אלו  
תחתיים שניים שלשים והיו

לצפון : ה והלכות  
העליונות קצרות כי  
יוכלו

לצפון . ומחמי הלכות הללו  
לצפון . מחמי ואלו פרוש של  
פחה הצפון הכתוב למעלה שם  
קוצר הדג ר' ואלף פירושו : [ה]  
והלכות העליונות וגו'

בעומעל אלו ע"ב אלו התחתונים רחבה מהאמצעי  
והאמצעי רחב יותר מהעליון ולכן הן הלכות

עליונות קצרות כי נתקצרו ע"י הכניסו והיו . כי יוכלו לתיקון חסנה ר"ל כי הזיוות והכניסות מכלין  
בהן וכדו שלם תאמר כי הכניסות הן על הגנין ולא בכנין הח מה והי' א"כ עשוי' כל גיבה הלכות  
גשום רק שעל הגנין ה' אחיק אל פני אחיק לזה אמר כי יוכל לתיקון מהנה מהתחתונות ומתחתונות

שחיה

ביאור על רש"י

עין

אותו אמה שזין הלכות לכותל המזרח לכל לפי מה שכתבתי אחי שפיר ומפני זה דקדק רש"י ז"ל בלשון  
בפסוק וגדר אשר לחוץ לעומת הלכות אורך מחשים אמה וכח רש"י ז"ל וגדר החפסיק בין הלכות  
ומזר המיונה של ג' מזרח אורכו מחשים אמה חן הצפון לדרום ע"כ הרי דקדק בלשון לומר של ג'  
מזרח כי בלוחו ג' הוא דלם הוא רק כ' אבל לג' מזרח הי' ג' אמה כללע"ד בבואנת רש"י ז"ל ועפ"י  
הדברי האל' אשר בארנו וגלויי הכתיב' מנארין מעצמן ופטורין מן סבאור ומה שכתב רש"י ז"ל בפסוק וגדר  
אשר לחוץ וגדר החפסיק בין הלכות ומזר המיונה של ג' מזרח ר"ל מזרח הלכות ימ"כ ברש"י  
בפסוק ולפני הלכות וז' ללפיכך אין מנזר ללוחו אור העשרים וכו' אלף א' כ' שופע וכנס בתוך מזר  
שמינה או בפנימית אמה אחת וכו' נראה שטעות סופר הוא וז' ל' שופע בתוך כותל הלכות או בכותל  
מזר הפנימית בעובי החומה וכו' וידוע מדע כי לפי מה שכתבתי לעיל כי צד צפון הוא שהי' חלל מזר  
המיונה מאה ולא בדרום הוא מדוקדק יפה בתקרא שהוציאו אל הצפון דיוקא שם אורך מאה ורוחב  
מחשים תש"כ בדרום שלם היו בין המזר המיונה למזר הפנימי רק ג' ד' אחות וא"כ לא היו בין הלכות  
לכותל מזר המיונה רק מ"ד אמה והנה קושיא זו שהקפתי לעיל קראי אהדיי מלאתי בספר זרחה הבית  
ז"ל בפסוק וגדר אשר לחוץ ומעתה קצין קראי אהדיי שכתוב אחד אומר שהלכות מחשים אמה נרחב  
וכ' אחד אומר והרחב מחשים אמות שהוא רוחב המזר לפני הלכות בדפיו למעלה ולפי החשבון שלמעלה  
שהלכות מתחילין באמה שזו כותל המזר בפנימית נמצא שנתר לך אמה א' שלא הועלתה לא בחשבון  
כתוב זה ולא בחשבון כתוב זה ולא הועלתה ונמצא שהכתובים מחשיבים זה את זה בל הכתוב הזה וגדר  
אשר לחוץ להכריע בניהם שפירש בהאי קרא גדר שאל המזרח לכל לומר שאותו גדר היו מחשים אמה  
נגד המזר המיונה אבל הלכות בעצמן היו כ' אמה אלף שהאמה היתירה לא היתה צריכה לגדר שכותל  
מזר הפנימי אותה ע"כ ה"ר שאע"פי שלא סקסם על רש"י מה שהקפתי מ"ת תוך דבריו עלו כמו שכתבנו  
אבל מה שסיים וכו' אלף שהאמה היתירה לא היתה צריכה לגדר שכותל המזר הפנימי אותה אינם  
מונינים לי כלל שאם כותל המזר הפנימי אותם לאמה זו עד שאינה צריכה לגדר רק כותל הלכות הוא  
גדר לאמה חלל חן הלכות א"כ אי' אופיא הדרך אשר ולכו' בה אל אורך העשרים ועוד יקשה לומר

כותל

[ו] כי תאמץ' הנה וגו' .  
 לא סכנתי בהם כלל : כי  
 יוכלו לחיכים : כמו יאכלו  
 אוכלים ותקטעו' באויר  
 הלשכות : (ו) וגדר אשר  
 לחוץ וגו' . בתפסיק בין  
 פלשכות והאשר החיצונה של  
 צד מזרח : טרכו מחשי' אמה .  
 מן הצפון לדרום :  
 כי

יובלו אחיכם מהנה  
 מהתחנות ומהתיכונות  
 בנין : ו כי משלשות הנה  
 ואין להן עמודים בעמודי  
 החצרות על בן נאצל  
 מהתחנות ומהתיכונות  
 מהארץ : ו וגדר אשר  
 לחוץ לעמת הלשכות  
 דרך

בנין ר"ל כי בנין החומה  
 עומה היו החיכים מכלינתן  
 ולא בנין שלהן : [ו] כי  
 משלש ח הנה וכו' . היא ענות  
 צפ"ע כי בא הכתוב לסודות  
 לנו שהיו חלוקין בתחנות  
 ברחבן לשלש חלקים והו' א"ב  
 לשכות החתונות שלש ברחבן  
 והתיכונות א"ס ברחבן והעמודי'  
 אינה אלא אחת ברחבה  
 והתחנות אחת בנין והתיכונות'  
 צ' לעומת בנובה והסמוכה  
 לאויר העשרים נ' בניבה כמו  
 שאמרנו לחעל' ולא נטעה לוחר

כי גם התחונה והתיכונה היו של אחת אחת לזה אחר כי היו חלוקין בתקנות מן הקרקע בת"ש והו'  
 שפרשו ואחר כי משלשית הנה . ר"ל וען כי העליונות שהם סמוכים להיכל הנה משלשות ג' זה ע"ז ולפי  
 שנבנה בן וריבין חיווק וא"ו הי' להם עמודים כמו שצוינו בנינו החימות עמודים גדולי' בולטין  
 בעצמין חוץ לחומת לחוק בנין המומה שלא יפול לא היו צריכין טוב לחיווק אחר הכל אלו הלשכות אין  
 להם עמודי' בעמודי החצרות על כן נאצל מהתחנות ומהתיכונות מהארץ ר"ל לכן הי' נבדל בתחנות' גם  
 מהתחנות גם מהתיכונות וכו' מהתחנות' הם אדום שלצר חצר החיצונה בת"ש נאצל לשון הנדלה והפרשה  
 כמו ויגזל חלוקי' את מקנה את אביבן ויתן לי שר' ל הנדיל והכרו' בתו ויאצל חן הרוח האחר צפר'  
 חנוי הע' זקנים . מהארץ ר"ל כי חן קרקע ההר היו הלשכות חונדלות בתחנות ועולות עד למעלה הא'  
 עולם להיית לחיזו' גם למעלה לחיכונה לחיזנה ושכינה עולה עד שטעשי' מחינה לעליונה הסמוך להיכל  
 כמו שאמרנו לעיל . [ו] וגדר אשר לחוץ לעומת פלשכות בו' . הנה רחב חצר החיצונה תצפין לדרום  
 שמופרש לפנינו כי הו' סי' ב' אמה שהיו נאמר לעיל בס"י ח' פסוק כ"ב ושער לחצר הפנימי נגד השער  
 הצפון ולקדים וימד השער אל שער מאה אמה . ר"ל שחדר השער חצר החיצונ' עד שער חצר הפנימי חס'  
 אמה

שחיה

ביאור על רשי

עין

שכות חצר החומה דחשע אלתלא כותל חצר היו אמה זו פרוצה לחלל הלשכות וכו' לא היו . עובי  
 החומה רק חשהו והלא הלשכות הללו היו שלש זה עב"ו כח"ס כי חשלשת וחסתתא לא היו . עובי בוחל'  
 פח' מאמה שלא יכבוד עליו גובה בנינו ויכדו וס' כ' אמה זו אינה צריכה לסתימה לפי שאינה פרוצה  
 לחלל ונ' ע' ואפשר שכלת בדר תחשת אלנו בלשן חדה וכן יקתאו בה . הפנדים ור"ל אמתה זו לא סייך  
 קב לוחר תלת נדר ולומר עליו שארכו חמשים ואחר אמה כי אמה זה למה יוכור לוי' כיון שאינ' נראית  
 על שכותל חצר שפנימי אותם כנ"ל להליץ נעדרו ז"ל .

זכר טוב

בנין יחזקאל

דשי

אמה וכן חזר זמן שי' ג'כ  
חלל חזר החיצונה מאה בחשורם  
שש בפסוק כ'ז וחלל חזר  
הפנימי מאה ושני כחלניו'ג  
שדו שי'ג מפון לדרום חנל  
גדה ארכו חוזרח למערב לא  
ידענו כי לא חזינו כו אם  
חשער חזר החיצונה אל שער  
חזר הפנימי החוזרחי כמ"ס  
בפסוק דלעיל לזפון ולקדים  
מאה אמה וחלל חזר הפנימי  
חלה חוזרח למערב

דרך החצר החיצונה  
פני הלשכות ארכו  
חמשים אמה: חבי ארך  
הלשכות אשר לחצר  
החיצונה חמשים אמה  
והנה על פני ההיכל  
מאה אמה: ט ומתחת  
ילשכות

[ח] כי ארך השלכו. מזהפזן  
לדרו' חמשים אמה: והנה על  
פני ההיכל. מן החוזרח למערב  
כנגד האול' וההיכל זכך  
הכפרת ופתח' חלה אמה:  
ומתחת

ובחל החוזרחי ו' הרי ר' ויותר לא ידענו עד הכין נמשך אורך חזר החיצונה למערב לזכ' בלא בחזו' זכ'  
ופירוש ואמר ובגר אשר לחוץ לעומת הלשכות דרך חזר החיצונה אל פני הלשכות וכו' ר' ז' כהי' כותל  
א' נחשך מן הלשכות מפני שלה' לזד דרום עד כותל דרומו של חזר החיצונה והי' ארכו חמשים אמה  
בחדת רחב חלל שבין הלשכות לכותל חזר החיצונה כו חלל חזר החיצונה מאה ג'א  
מפן חמשים לרחב הלשכות נשאר חמשים חלל בין הלשכות לכותל חזר החיצונה והי' הפתח במקצועות  
הלשכות הכתובה להיכל באלכסון עד שגולה אמה מזה ואלה מזה וא"כ הרי י"א אמה חלל שהרי הלשכות  
הי' משוכין לאחוריהן אמה א' נגד כותל חזר הפנימי בח"ש לעיל בפסוק א' וה"כ עם אוחה האמ' הרי  
ק"א אמה והלשכות הם חמשים וא"כ נשאר כ"א אמה חלל וא"כ ארך יאמר ובגר וכו' ארכו חמשים י"ל  
לפני ש"א הוזכר בכתוב שהי' רחב אלו הלשכות חמשים אמה וזלת ח"ש לעיל בפסוק ג' אל פני אורך חמות  
החלה סתם הפון וזהה חמשי' וביארכו שס' צעו' ה' כי פת' הי' כאלו הלשכות במקצוע חוזרית דרומו'  
שלהן זא"כ נוכל לומר שהפתח הי' מכלה אמה א' מכותל כדכח של הלשכות ואמר גדר ולא אחר כותל כי  
הי' רק גדר קל ולא הי' עוביו שש כשאר הכתלים ות"ש וברחב חמשים היינו מזהפתח והלאהיות שולפני  
הלשכות מהיך עשר אמות וכו' דרך אמה אחת אעפ"י שהי' אוחה האמה כניכס מתחת כפתח שהי' שסכמת  
אעפ"י הי' מן הפתח ולהלן לזד מערב ומן הפתח ולמעלה בנייה הי' אמה נגד כותל חזר הפנימי א"כ  
שיוך ספור לומר דרך אמה אחת אוחה אחרת א' פני הלשכות ר"ל א מול אחשבת הלשכות כי אמצעו של דרך  
הוא בפני' כי אוחו הנדר הי' באלתעו של הלשכות כמו שביאר בפסוק שאחר זה זא"כ כי אורך הי' וכו':  
[ח] כי ארך הלשכות אשר לחצר החיצונה חמשים אמה ר' ז' האר' הנראה מן הלשכות בחזר החיצונה הוא  
איינו רק חמשים אמה ויותר מזה אינו נראה בחזר החיצונה יען כי הגדר הנזכר הוא וחמשי' אמה וולטת  
חוץ לחצר מפניכ בנין ארכו כמ"ס אהנה על פני ההיכל מאה אמה ד"ל לזד ההיכל הוא ארכו מאה אמה  
כיו באוהו החוויר עדינו שס' נראה כל אורך חמשה יתבין אף משכיל כל זה בצורה אשר א' נגד לפיכך בס"ף  
הקובץ כ [ח] ומתחת הלשכות האלה פתוחה המקדים וכו'. לפי שאמר לעיל ולפני הלשכות מה ד עשר  
אמות וכו' ו א פירש את מהלך הזה הוא בתחתית של הלשכות אי בתדרון לכן בלא פירוש כאלו בחוזרו  
מתחת הלשכות האלה המבואר מהקדים ר"ל מהמתיהן של הלשכות נשיפולי שהי' קם הוא הכתובה הנזכר  
במדרש



רשי

בנין יחזקאל

זכר טוב בא

יְשֻׁבוּת הָאֱלֹהִים לְבָנָא מְהֻקְדָּים בְּבֵאֵר לְהַנָּה  
מחצד

במזרחן בנבוא לטובת מהחזר  
החינוך ר"ל בנבוא איש מן החזר  
החינוך אל אלו הנשבות הי'

המנוח מפקדים ר"ל במזרחן של הנשבות בנין הנשבות לחזר הפנימי:

רוחב

שחיק

ביאור על רשי

עין

(ש) ומהחל הנשבות האלה המנוח מהקדים וכו' פסוק זה וסבוק שלחמיו מהם חסוינות איש אל אחיו  
ור"ל מהחל הנשבות מהם בנבוא הכר כנגד הכיול ומחמתים כנבוא אדם מעט הכוונת של חזר החינוך  
ודנה לילך לאיהן נשבות מהן בנבוא ההר ונריך לילך ברחב גדר החזר דרך הקדים ר"ל נריך לילך  
חלבו על פני כותל חזרתי של חזר הפנימי מדרום לכפון ואל"כ הולך מחזר למערב עד שגא לאלו  
הנשבות כנגד ההיכל ואחר הכתוב היכף בשגא מול גדר החזר הפנימי בלכתו מדרום לכפון מול אל  
הנשבות ההחזריות אל פני הגזרה ואל פני היצוין ולחזר הפנימי קירא כאלו גזרה זהותין הנחובין  
קורא בנין הפנימי עמידת אלו הנשבות ומקומן נריך גלוי כנר כתבאר שלשנכות העליונות לוכן חמורה  
למערב מ"ה אמה ורחבן חכפון לדרום כ"א אמה ואלה הנשבות נאחד ודרך לפני ים במראה הנשבות  
אשר דרך הפנימי וכו' וא"כ גם אלו הנשבות שלשנכות העליונות ואם נעמידם בסוף כותל חזרתי של חזר  
הפנימי מחזר למערב כנבוא סותמין כל אורך החזר הפנימי עד בחילינה שחללי אמה כאורך הנשבות  
ואין מקום לם ב בחזר החינוך אלא א"כ עשה לחזר פנימי קפנד ייאל אלא ע"כ שבני עומדין סמוך  
לחאים הצפוניים והדרומיים - ולפי זה ישאר עוד ניהם לכותל חזרתי של חזר החינוך י' אמות ומחנה  
יצוד חזר הפנימי חללו אמה ועם שני בחליו קי"ב גא מהחלל השער עשר אמות בשאר ק"ב גא אמה לצד  
השער מזה ונ"א אמה לצד השער מזה ב' אמות ומחנה שני' התלתין חזרוקין מן השער כדי להשמיד גם  
השולחנית כח"ס החשון לעיל כדמיון ח' פסוק ל"ט ע"ג ד"ג האח חלל כל אחר שגוד' בחליו כנ' אחר  
ה"א עם הכל עולה ח' אמות ומחנה נשאר עוד חסוף החשון עד סוף כותל חזרתי של חזר הפנימי לצד כפון  
וכן לדרום רק עשר אמות ומחנה וכלשנך לאילו התלתין את הנשבות נחנא איור בין הנשבות וצין כותל  
חזר החינוך במזרחו של חזר החינוך י' אמות ומחנה זא"ת הרי נשבות העליונות רחבן נ"א אמה ורוחב  
חזר הפנימי ר"ל מדרום לכפון וכן בצד השני חתים אמה וכללו הנשבות א"א לומר שיש' ר' רחב חתים  
לפניה' סרוי כל חזר החינוך חללו יחיה אלא מחנה זא' חסון א' לחקום שלשבו' א"כ לא נשאר רק ח"ט אמה  
דומות לומר שברוחן עשר אמות ומחנה שבי' הנשבות' היו סמוך לכותל חזר הפנימי הי' כיתל שלשבות  
תקשר מעבויים אמה אמה ומהשך אמה האמה לאחריה לצד דרום אחר שער את כותל החזר כי עם כותל  
המעבב אמה אחת יורה כ"ב בעל פ' - ולענ"ד נראה לומר שהי' בין כותל הנשבות לכותל חזר החינוך  
ט"ו אמות ומח' צפי שלא הי' נאלו הנשבות כותל רק ל"ט אמות נכותל מערבי שלהן עד התחלת החלק  
שצד השער של חזר הפנימי וז"ל אמה וכותל חזרתי של החא ביתם פרט כותל הפנימי של הנשבות  
וכן פרדוחן של נשבות שצפון כי החא וכותלו עולה י"א אמה כי חללו ר"ל וכותלו ה"א הרי י"א אמה  
ונגד חותן י"א אמה לא הי' צומל להנשבות כי כותל החלק הי' כותל שלשבות כי בודאי לא עש  
כותל במקום שאין נריך נחאל לפי זה נשאר ט"ו אמות ומחנה בין כותל הנשבות לכותל חזר החינוך

[ג] נרחב גדר החצר דרך וכו' אחד שניאר לנו בהגוז עניין הלשכות סוכרים משני פלדיון צפון ודרום של הסיכל הם חנימין לכל יקרב זר אל אויר העצים כח"ס ועדיין לא ביאר לנו מה יגיו על כוחל מערבי של קדש הקדשים ואף שהיו הם צלע החנין עליו מ"מ מבודל קדושת קדש הקדשים

**מחצת החצנה: י ברחב גדר החצר דרך הקדים אל פני הגדרהו ואל פני הבנין לשכות: יא ודרך לפניו במרתחה לשכות אשר דרך הצפון בארץ**

בן

[ע] ומתחת הלשכות האלה . אינו יודע אם צל ללמוד שהיו להם חנינות מחחיה או צל ללמוד שהיו לשכות במזר' החצ' ולפי שהיה הולך ומתפוע לצד הזרח קיד' לו ומתחת הלשכו' הגלה שאלו בגובהו ואלו בצפולו ובקווא אית' ובספילו של חצר אל החבוא א"ר מהקדו' . צדאו להנה מהחצר

החצנה: [ג] נרחב גדר החצר וזו' הבט חן הקרי' של פצר החצנה וסוכב אל הצפון דרך מקלו' צפוני' מזרחית של חומות הפנימיו' תכחץ לבל לאחזן הלשכות שבצפון תיצ' על פני גדר החצר כוחל מזרח של חצר הפנימיו' שהוא מערב' לחטנה כנגד הגזרה והבנין שבפנימיו' : לכות . סוכבו' לחותו הכוחל ועו'ד' במצו' תלתי' : [יא] ודרך לפניו פני לשכות הללו יש דרך רחב אויר בחצר[החצוני'] [ג' אמה כמרס' דרך הלשכו' אש" צד הפיו הכתוב למעלה

צריך נעירותא יתרא לכן אחר שנס נמערבן הי' שוב לשכות מצפון לדרום וכבר נתבאר כי הבניין אשר על פני הגזרה פאת דרך הים רחב שבעי' אמה ובין הלשכות ללשכות שבצפון ודרו' עשרי' אמה מכל צד נתעל בין הלשכו' שבצפון ללשכות שבדרום מאה ועשר אמות ואלו בלשכות שבמערב הי' ג' כ' ארכן האלה והשפתיו הלשכות המערביים נגר בין הלשכות באמצען ונתעל ה' אמות . ריוס מהו וה' אמות מהם וסס הפתחים לצאת ולבוא מן הלשכות ומן האויר שנתן בלשכות להר סינות שבמערב וזהו אומרו .

בדשב גדר פחזר דרך הקדים ד"ל כי באורך פחזר הי' גדר לאויר העשרים שהוא ג' ב' בכלל חצר הפנימיו' בת"ס לשכות הפנימיו' והדרומוים וברחב של ק' הק הי' גדר החצר היא האו' שאחרי ק ק ונתעל חצר הפנימיו' טיבב את הסיכל וק"ק והצלעים סוכביים אותם כולם בכלל וכתלי חצר הפנימיו' אינם חנינות כי אם עד נגר כוחל הפסיק בין האולם להיכל כח"ס לעיל' וא"כ הי' עשר אמות בן הכות' ללשכות וא"כ הי' אלו הלשכות ביחל לחצר הפנימיו' שהוא אויר העשרים שנין הלשכות ללשכות ובמערב הי' כוחל לאויר החצר לשכות המערביים וכבר נתבאר כי מכותל המפסיק בין האולם להיכל עד סוף מוסרו' הצלעות שבמערב חשעים אמה והלשכות שבצפון נדרום התחלתן ג' כ' נגר כוחל שבין האולם להיכל וארכו מאה כנעל כלם קצתו המערבי עשר אמות ואמר דרך הקדים ר' ל שהם גדר למי שרואה לילך מהר שבערב לחוסרות הל עינת שבמערב עשר אמות והערב חלחלן ג' כ' נגר כוחל שבין האולם להיכל הבית שבמערב החצנה הי' לחצר הפנימיו' נמצא חלצר המערב לחזרה ובדי שלא יקרבו ללכת לכוחל מערבי של קס"ק הי' אלו בלשכות לגדר וזהו דרך הקדים כי הי' גדר למי שחולך דרך הקדים . [יא] ודרך לפניו יען כי הר סינות היה מיעטו במערב ובן שנינו בריש פירק' ב' דמסכת מדות הר הנית גבו' רוצו מן הדרום שנינו מן המזרח וכו' מיעטו מן המערב תקום שהי' רוב גדתו שם סיה רוב חמטיו ע"כ ע' ש' ובן גס לכתור אר' שהינה נב' א יסו' רוב חמטיו ורוב חללו של הר בני' במזרח הנית המלצר הניס ליחוקקאל דרך הקדומוכדי שלא נטע לומר שלת היה שו' נ רועה בןכות' מערבי של לצפון

במערביים

רשי

בנין יחיקיל

גבר טוב כג

למעלה בארבעה של לשכת המפון  
ארבע של אלו ובין רחבן : וכל  
מוצאם . למוצא לשכת המפון  
ובחשפויהם וכפתחיהם של שכ'  
של לשכות המפון : יב וכפתחו  
הלשכית אשר דרך הדרום .  
פחתו לשכות הקדים שאף .  
בדרום היו לשכות מובדלת מן

בן רחבן יכל מוצאיהן  
ובמשפטיהן וכפתחיהן :  
יב וכפתחיהן של לשכות  
אשר דרך הדרום פתח  
בראש

המערבניים ובין כותל מערבו  
של הר הנבי' הכבוד שלשכות או  
שא נחזר שאלו הלשכ' היה  
כותל מערבו שלהן גדר להר  
היה ולא היה להר הנבי' כיתל  
כלל כנבדק לכן אמר ודרך  
לפניהם ר"ל כי היה דרך בין  
שלשכות המערבי' ובין כותל

החלום הדרומי' עשרים ח'ה צמו שאמר למעלה  
ובין הלשכות רחב ב' אמה סביב לבית סביב סביב  
פת' צר' דרך פתח הו' להם לשכות הקדים בראש  
דרך והדרך היה בפני הגדרת הבינה ת"י דובוליוואי  
ולשון גדרת הבינה בגון גדר אננים עשו במעלות  
שהיו

הר הנבי' כחמ"ה הלשכית אשר דרך המפון וכו' ר"ל  
כן חמ"ה הלשכות שנמערב בזרובן כן רחב ר"ל  
כמו שהיו לשכות שנצטטן עומדין באורך מלשכות  
כן היו אלו עומדין ברוחב כן תמורת למערב יקרא  
כורך בצר' ו' ומצפון לדרום יקרא רחב כח"ס  
והנבי' יקר על פניו הנזר' פאת דרך יס רחב ע'  
הרי כי מצפון לדרום יהרא רחב וכל מוצאיהן וכו' .

[יב] וכפתח הלשכות אשר דרך הדרום . אסיפא דקרא דלעיל קאי דאחר וכחשפויהם וכפתחיהם של ר"ל  
באחרו וכחשפויהם ככל דניו הלשכות שנצטטן ושנדרום המפורש בסמוך לאכול ולהניח סס קה"ק וכו' בן

שחף

ביאר על רשי

עין

בו נתוסף ה' אמות על חזבן דלעיל מעובי' גודל ההא וא"כ לפי' הו' דרך לפניה' ברוחב ג'ה אמות  
כו הו' הלשכו' המשכות לאחוריהן ברחו' ו"ה עובי' ב"ישור כוהל' אחר הפנימי ונשאר ריבוי לפניה' ג'ה אמות  
ואין להקשות א"כ אינם עוין ללשכות העו' ונאות שסס היו אויר לפניהם חתמים אמה ובאין ל"ה אמות שהרי  
לא נאמר ודרך לפניהם בדרך הלש' את אשר דרך המפון הנה ודרך לפניהם סתם ויוכל לפי' אמות פחות או  
יותר ולא בא אלא למעט אלא תאמר איהו בנינו סתיד לכו ל' א' לשכות העליונות אס לא שילך דרך  
אחר הפנימי לזה אחר ודרך לפניהם ר"כ הו' דרך לפניהם ובאמת לא ידעתי מנלי' לרשי' ז"ל לפרש  
שהו' הדרך חתמים אמה ועוין ב"ישור צד ע"ד מעניין זה

( י"ב ) פת צר' דרך דרו' עובי' בפני' עמנו ור"ל ספי' ללשכות א"ו פתח צורך חלל אחר הפנימי לראש  
הדרך שהולך אל הדוכן דרך הקדים בצואן והגדרת הו' תורה לצונח צבוא אש מן המזבח ורוצה לצאת  
מאחר הפנימי דרך עפר המזבח מוצא הגדרת לפי' : יבס' חק ס הגדרת לא נזכר בכתוב לכן נבאר אחר  
כאשר מצאנו ראיונו בס' צרת הבית וזה דבריו . יסוד המזבח ל"ב אמה על ל"ב אמה תכוון ועומד באמצע  
הצר הפנימי ושלל אחר הפנימי חאה אמה צא חקן ל"ב אמה של המזבח נשארו ס"ח אמות ל"ד למזרחו של  
מזבח ונ"ד ל"ע"בו והדוכן עומד מזרח לתו' חזביון באמצע אלו ה"ד אמות י"ז אמות מן המזבח לדוכן  
וי"ז אמות מן הדוכן לכיתל תורה ואלו ספי' אמות ש' מן הדוכן לכותל שס הוא דריסת רגלי ישראל  
ובנית שני לא הו' רק י"א אמה דריסת רגלי ישראל ואף שסס הו' באורך קצ"ה על פני כל אורך  
המזרח

יב

**זכר טוב**

**בנין יחזקאל**

**רשי**

זהו חספס הלשכות שנחמד  
אח"כ אמר וכפתמיהן וכפתמי  
הלשכות אשר דרך הדרום. כי  
היו פתחי הלשכות שנחמד  
כמראיהן ומלכיהן. פתח  
בראש דרך וכו' אמרו חז"ל  
בחס' יומא דף ל"ט בשעה שבה

**בראש דרך דרך בפני  
הגדרת הגינה דרך  
הקדים בבואן :**  
**ס ל י ק**

סמו נזונים ושנים עליו : דרך  
סקדים . סמוני היה כמורה :  
כדכתי' נדבתי סמוני ספרס :  
יחלם וכלוים הסוררו לכל'  
לאסף ויתן לידות ובות עומרי'  
תזרם לשונה :

שלמה את בה' מנטע בו כל חניי מגדי' של זהו וסמו מיזיאים פירותיהם צומניהם וכיון שהרחו חכמתם  
בין מקורן את פירותיה' (ר"ל פירו' של וכו') ומכאן היתה פרנסה וכו' ועתיד הקב"ה להחזיר לנו  
שאלמר וכו' ואפשר לומר שפ' בישר לנו יחזקאל והורה לנו תקום הנינם סמוני מניי מגדי' הללו נעוטים  
עם ואמר כי הגינה תהיה אחריו הלעות שנחמד בין הלעות ללשכות ובין הגינה ללשכות היתה דרך  
ש"ס כל האורך של לשכות שנחמד ובחמס' אהיה ריחם שהכאן ומכאן כמ"ס לפיל הם היו פתחי' לאותו סדרך  
ונחמס' פתח א' בראש דרך מזה ופתח א' בראש דרך מזה והיו פתחי' בראש דרך . ר"ל בכל ראש דרך היתה  
פתח ולפני איה דרך לזה אחר דרך בפני הגדרת הגינה . ר"ל לפני הגדר סמוני הגינה דרך מקדי' בבואן  
ר"ל ועוד היו הפתחי' משמאלן להולך דרך סקדים ר"ל לזי שהולך מהר הכי' שנחמד כמורה ורואה  
לכוא למחר הפתחי' הוא בא דרך אותן הפתחים והיו הפתחים משמאלן גם לאותו סדרך שנפני גדרת  
הגינה וגם לאותו סדרך שהוא כמורה של כותל מערבי של הר הכי' והוא מדקיד' ופה בלשכותיה' פתח בראש  
דרך לאותו סדרך שנפני גדרת הגינה : ודרך הקרי' בבואן או יאמר שכל הכור' שהי' דרך צפון ונדרו' של  
גינה בין הגינה לבין הלשכות שנפנין ודרום וזו דרך נפתח גירת הגינה דרך סקדים בבואן ר"ל  
כשרו לכוא למחר של הסדר דרכיון לילך בין הגינה ללשכות שנפנין לדרום . או יאמר פתח בראש  
דרך בו' ללשכות המערבי' הו' פתח בראש דרך מזה ופתח בראש דרך מזה דהיינו במקצת מורחית  
דרומית ומקצת מרחית צפונית ונורה הכללית אשר הגבתי בסוף סקולטורם תבין שני הפרטים .  
רמיתי בלבי גם פרוטים אחרים לציאור אבל זהו אשר נראה לעיני קדוש לפיכך הכתובים ולכן לא  
הארכתי לכתוב גם פרוטים אחרים : וברוך ד' אשר עזרני עד הנה ואעתיד למו אשר בעתתי בו סמיכנו  
להראותו אותי ואת נוסח דורותי תמי ולכבו סמיכנו ורקודת תבניתו וזרחו ופרשה ויגלה סתמותו'  
פ"י סנדו אליהו אתן סלה ויכני להדפי' חנוני בגדל אשר יקרא שמו בישראל מחסוף הלבוץ ביאור  
על שתרם וספר מחסוף חלוקי אבנים על חמס מגילות ושאר חנוני הנחמדים אתן סלה :

**שחף**

**ביאור על רשי**

**עין**

התורה וכלן אינו רק חמס אלא כח"ל המצר אע"כ כלן כמפע הוא כפליים א"ס החתכנו לרעות  
מרועות של חמס על אלה ועיני החסכוני גם' עורם הנית יען כי גדיל יהיו כבוד הכות הנה האחרון  
מן הראשון א"ד ה' יהו רעין סינכה במהרה והבית ומלא אורה ועיניו חתעננה ס יו הדרה יראו ויחזו  
בהתגדל כבודי זכרובו וסכן אור סינכה בודו זאלכה סכניו סנדו וכלה לנו צפונות כדודת ופרשה או  
לפניו ידעה וסחמותה' ופרשה גדוני קרנזואשה ומחמה ונככים סלו נעשה בשנה חנה ומדעס אתן  
בעתה יחיה כאלו ורעה וכוה נקלס ביאור לפירו' ש"ל כפי אשר סגיש יד סכלנו הדל בעורם  
חזק לאדם דעת :

# התגצלת המחבר והמאסף שחף עין על בנין יחזקאל וארץ חמדה על גבולין ד'הושע'

ואל יאשימני הקורא בראותו שאני מדקדק וחקזה ביזה פעמים על פי דרש"י ו'ל בנין יחזקאל ומכ"ס  
בגבולין ודיהושע אשר פירשנו לפי קט שכנינו ולא לפי פירושו של דרש"י ו'ל ויאשימני הקורא לומר שכוונתי  
ח'ו לסתור פירושו ח'ו כי ידעתי ומכיר אני ערכי הדל והספל בנינוץ הנוצא מתחת הפטיש בערך אור  
סמתי בזהרים כן ערכי מול ערך דרש"י ובאוני ארץ אשר בבוזה ארוזים גבהם ועדיין לא הגעתי לקרסולם  
ומכ"ס מול ערך דרש"י מאלו הגולה תקפה הארץ ועד קנה הארץ דרש"י ו'ל אשר בו בחר ה' להאיר עיני  
יסראל בכיפוריו לתקרה ומשנה ומחוד : אבל מה אעשה כי מרוב גודל לבנת שלהבת אשר תבהיק  
אורו לא אוכל להרים ראשי להביט ולהבין ולהשכיל באור פירושו על כודי' כי עיני כהות הם הגורמות  
מעט השכליות כאלם הליץ הראות אשר יזק לו כבשעו אל הסתם ולא מפני הסרון הסתם ימעיט אורו  
כ'א מפני ח'ציות עיניו וכחו שמי שאינו יכול להסתם לאור החמה מרוב חולשת עיניו ורונה להסתם  
לאור הנה אפילו ביו' צריך לסתום החלונות והנקעים שלא יבוא אור החמה אל הבית כי שרגל  
בעורכה מאו מהניוע'י סהיתם דרך אור החמה ופ' להסתם לאור הנה ומה שמוע בותר אור החמה  
הגדיל והחוק מ'האיר אל תוך הבית נוכח לו יתר אור הנה הקטן בן כל דקדוקי וקוסית אגני מדקדק  
בפרש"י ו'ל להראות חולשת ראיהו ואיך נסתמו מחני אור פורתו ו'ל וחפני שנסתמו מחני אור תורתו  
ו'ל כי בקוסית והדקדוקי' הסהסתירו מנגד עיני מלכסניו באורו ו'ל לנחמסתי ליעור ותרופה מטע לפי  
שכלי העורב איך להסתם לאורו ואם שניתו אתי הליו חסובתי וסוף רחיים וכפר בעדי כי לאיז בערכי  
כוונתי ולא לגדילי אור וזה הניעני לפרש על הבגולין דיהושע לא בפרש"י ו'ל כי נסתמו מחני אור  
ביאורו : ואילו אלא כפי יב' לרצון אחרי פי דיהו' עמי בעת הטימי ויעהר עיני שופי להביע  
בפאלות מסורתו ויעט כלני אהבתו מראתו וקרבני לעבדתי לעמוד לפניו ולגדתו פ'ס' פליקוס  
בענין הרובץ תחת מש' בק' קראקני וע"א

## גבולין ד'הושע      ארץ חמדה

[ו] צדקם נבחר ביאור הכתובים צריך לחקור  
תחילה ולידע אופני החלוקה בכל תנאים  
החקירה הראשונה לידע מה היו בחובין על  
הפתקין של הגודלות אם באחד מהו בחובין על  
חלק השכט בכל ערוז וכל האמ' בכותב ועבר ונסב  
ויצא מחק' פלוגי לחקוס פלוגי בכל היו כתובים  
על פתקי הגורל כי הכל בכתב חיד' ה' פלוגי השכל  
זא' כ'לא הו' ציד יהושע להרבות זלמטט וא'ב צדק  
ביאור מה שאמר במ' פתחם לרצ' תרבה נחלתו  
החולק להרבות זלמטט : ועוד יקשה לומר הבחוב  
בכל תחל בני יהודא נחלת בני שמעון כי ה' יק' בני יהודא רב מהם פלוגי ויבאנו : ועוד ע"א

יד ו יגשו בני יהודה ל יהושע  
בגדל ויאמר אלי כלב בן יפנה  
הקניזי אתה ידעת את הרבר  
אשר דבר יהוה אל משה איש  
האלהים על אדותי ועל אדותיך  
בקדש

זלמטט חמטט את נחלתו וגו' דחמטט ספי' זה ביד  
בכל תחל בני יהודא נחלת בני שמעון כי ה' יק' בני יהודא רב מהם פלוגי ויבאנו : ועוד ע"א

# ארץ חמדה

מה ענין תלוית בני יוסף על יהושע לאחור מדוע נחתה לי נחלה בנדל א' וגו' והלא לא יהושע הוא הנותן ועוד לתה הוצרך יהושע לשלח שלשה אנשים לשיט לכתוב את הארץ הלא כבר היו כתובים לפניו על פי ה' על הפתקות. ואם לאמר שלא היו כתובים על הפתקות רק שם התאים כגון תחום עכו תחום גינוסר ויהושע ונשיאיו וזרואל האריכו וקצרו כפי ראות עינם להרבות או נחש וכתה על הפתקות שם התחומים וכאשר עלה תחום יהודה לירדה של אר' נתן להם כפי דעתו סבור לאותו התחום ויהו דעת האנדרבנאל אחרי הכיתו על קרקדו כל התפרשים עלה דעת זה אללו דעת ברורה ולי יסופו עוד כי איך יהושע ונשיאיו וזרואל טרם ידעו כל חלק הארץ בפרטה התחילו לחלוק כלל ואך לא יראו נכפסם מן יתנו לא רב הרבה לפי ערך גידל הארץ ולפי עינה עד מ' שיתנו ל' ששית חבל א' וארץ טובה ולשאר כל השבטים לא ישרא אלל חמש חלקים או בהיפך מן יחשבו לו לפי ערך הארץ וינטרבו להוסיף לו כשידע להם גודל הארץ כאשר אירע להם זה באמת לפי דעת התפרשים וכדי בנין : ועוד להם שלח יהושע את האנשים לכתוב את הארץ אחרי חתו נחלה ליהודה ויוסף ולמה לא שלח מקודם ולא יבוא לכלל עשית. ועוד א' ה' זה ביד יהושע וקשה לו על ענין נתינתו שלא כתן בישר החבל מן הירדן עד הים הגדול ולמה אמר הכתוב ותאר ונסב וסוף חמות הבנוי הולך בעיגול או באלכסון ופעם חתומה להבנוי ופעם מחקצר כנראה מפשט הכתובים ואף אם האמר עשה זה לפי השומא שמו בית האב של חלק זה נגד חלק אחר ולפי השומא ראו איך יתנו לכל שבט ישבט ולכן אירע שלא הלך חוט הבנוי ביושר רק הע' או לחפש אחר קרקע יפה או דעה כפי הצורך הלא לא ידעו עדיין חבל הארץ לשום אותה וחז'ל אחרו רצועה בותה יוצא' מחלקו של יהודה לחלקו של בנימין והוא בירושלים גיפה ולמה נתן יהושע זאת הרצועה לבנימין ולמה לא תשך חוט הבנוי בקי היותר דרך כל העיר דמה שומא שייך בעיר עד שידקדק בה כ"ב : ועוד בתחילה בזמנל גורל הראשון ליהודה למה לא נתן להם כל ירושלים ולמה הניח החזי ונפלה אח' לבנימין : והנלע' ד' כי זה ברור ששני חלוקת הים הם דהיינו חקת השבטים בין שבט לשבט וחלוקה שנית שהשבט עשירי חלקי בנימין בנימין לאים : ועתה נאמר שפי' בהויני על פהקון כל תוצא' הבנוי וכל ערוו שעל חוט הבנוי כל מה שאמר בכ' ונא' וישו תוצאותיו ועבר ונסב ותאר מחק' פלוני לתקו' פלוני הכל ה' כתוב תפורס בפתקי הגורל ולא ה' ביד יהושע לחטט או להרבות כלל והכל ה' פ' סדיבור ומה שאמר בפ' פתחם לאלה תחלק הארץ ונחלה בחספר שמות לרנ תרבו נח חו ולויעט התיע נחלתו איש לפי סקודיו נתן נחלתו אך בגורל יחלק את הארץ לשמות משות אבותם ינחמו על פי הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט : ביאורו כך הוא לאלה תחלק הארץ ר'ל נאלה הנתיים למעטה חזק' ולמעלה כחו שפירש' שם לרב חרבה נחלתו וגו' ר'ל אם יהי' לזה שנתעיה חניע הרים הרבה בניס ירבה נחלתו ואם יהיו לו מעט ימעטו נחלתו והנח' שיתנו לו הוא ב' דו לתת לבניו או אם הם אחיו הפחיתו' חזק' ו'אין להם אב אותי שהוא בן' יחלקו להם כפי דעתו ולזה התכלי' אחר התקיים אלל : ת' חלק הארץ וט' אנשי השנט אחרו ח' ל' צפרק יש נחלתו ההי תעלי' אותה בדחילאל שהשבטים היו מעלי' זה כנגד זה ולחלק לנתיי קשב' הוא חסור ביד החולק להרבו' או לחטט אבל בין חטט לש' יחלקו בגורל כדי שלא יחלוננו עליהם בני ישראל ועוד שזה דבר קשה הוא לשער כל א' כולם כמה מדבר יש בה ובתהיער וכמה ימים ונהרות יכמה קרקעית ימים יש בה וכמה רעים וכרמים ועיבודת וכפרי : ולשער הכל בערך שווי חלק נגד חלק אבל בשנט עצמו דבר קל הוא לודע לשער חלקים הקטנים של כל א' וא' כי אנשי השבט עצמו עקילין בו ועל פיהן יחלקו בנימין יהושע ונשיאיו וזרואל וזה אחרו אך בגורל יחלקו את הארץ לשמות משות

גבורין דיהושע

ארץ חמדת

וה' ר'ל כי לחטות ר'ל לשכטום להן יחליק בגורל על פי הגורל תחלק וחלתו בין רב למעט ולא יפה עליך תרעמות בין שהי' להם רב או מעט הכל על פי הגורל והי' לחתם חלינת בני חנקה על יהושע באומרו כי הי' חלק בני יהודה רב מהם וענין שלוח יהושע לכתוב את הארץ נבארם בעז' הנמקתם בניאורו ועתה חל עלינו חובת ביאור הכתובים :

ואו לחת לב מה ענין הסבבה והחפלה אשר נבאו אליו כלב ובני שנטו לבקש את חברון הלא חסה כשנע נו שהי' לו חברון לחלוקה כח' וישנע חסם וכו' וא"כ הועלם על דעתם שהושע יעבור על שבעת חסה רבו עד שהורכו לנגס לחפלה על ככה ב"א בקשתם יתן להם כדבר חסה עבד ה' ועוד וכי לא יזוה נורך הוכיר שהי' צן פ"ם שנים ועוד אומרו ועתה חנה לי את ההר הזה וכי מה יפה' אם יתן לו בעת אחר ועוד מדוע בקש כל הסר הלא חנרין לבד נחנה לו בדבר ה' ולא עיר זולתה ותן הנראה שהי' שם ערים יותר באומרו וערי' גדול' ועוד מה זה שהתפאר כלב בכוחו וידוע כי לא בכח יגבר איש ועוד אומרו אולי ה' אותי והורשתני כאשר דבר ה' וכי ה' דבר ומי שיכנה והוא גם הוא לבו כלב סארי' לחלחמה אחרים כל הסתפארות הזאת היסופק עוד אם יורשים אולי באומרו אלוהי וערם נבוא אל בניאור נסיה לב אל לחחח כלב עם חנרון ודביר כי נראה חסיפור הכתוב שחנרון כלב לבדו לכדה והורש את הענקים באומרו וירש חסם כלב ולא פחד כלל אף שהיו שם ענקים אשר כגובה ארזים כנהגין ודביר ירא גבשת להלחם עלי' ויפג לבו ולא האמין וכרוזא קרא בחיל אשר יכה את קריות ספר ולכדה ונותר ויא' נוכר כלל בכתוב שהיו שם ענקים מדוע ופחד בדביר יותר מחנרון ונהפוך הוא - והנה אמרו חו"ל בחסכת בנא בתרא דף קי"ח ובלב בן יפנה ויהושע בן נון חיו מן האנשים שהיו מחלחסי ר'ל שלקחו חלק נחלת העשרה מרבילים בארץ ואין ספק כי לא לקח צבול חלק מרגל ראו' מעבר לירדן בתוך יתל' ידענו וסובן וחלק מרגיל וכולין נכפונו של פ"ה סתמי' צבול

בְּקִדְשׁ בְּרִנֵּעַ : זֶבֶן אַרְבַּעִים שָׁנָה  
אֲנִכִּי בִשְׁלַח מֹשֶׁה עֲבַד יְהוָה אֶתִּי  
מִקִּדְשׁ בְּרִנֵּעַ לְרַגְלֵי אֶת הָאָרֶץ  
וְאָשַׁב אֶתְּךָ דָּבָר כְּאִשְׁרַע לִבִּי :  
ח וְאֶחָד אֲשֶׁר עָלוּ עִמִּי הִמְסֹו אֶת  
לִבָּדָעַם וְאֶבִּי מִלֵּאתִי אַחֲרֵי יְהוָה  
אֱלֹהֵיו : טו וַיִּשְׁבַּע מֹשֶׁה בְּיַם הַיַּרְדֵּן  
לֵאמֹר אִם לֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּרְבַּחַה  
רַגְלִי בָּהּ לֶךְ תִּהְיֶה לְנַחֲלָה  
וְלִבְנֵיךָ עַד עוֹלָם כִּי מִלֵּאתִי אַחֲרֵי  
יְהוָה אֱלֹהֵי : י וְעַתָּה הִנֵּה הִתִּיחַ  
יְהוָה אֹתִי כְּאִשְׁרַע דְּבַר יְהוָה אֲרַבְעִים  
וְחַמֵּשׁ שָׁנָה מֵאֵן דָּבַר יְהוָה אֶת  
הַדָּבָר הַזֶּה אֵל מֹשֶׁה אֲשֶׁר הִלֵּךְ  
יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר וְעַתָּה הִנֵּה אֲנִכִּי  
הַיּוֹם בֶּן חֲמִשׁ וְשָׁמֹנִים שָׁנָה : יא  
עֵינַי הַיּוֹם חֹזֵק כְּאִשְׁרַע בְּיוֹם שִׁלַּח  
אֹתִי מֹשֶׁה בְּכַחֵי אֲנִי וּבְכַחֵי עַתָּה  
לְמַלְחָמָה וְלִצְאָת וּלְבֹא : יב  
וְעַתָּה תִּגְהַלֵּי אֶת הַהָר הַזֶּה אֲשֶׁר  
דָּבַר

ארץ חמדה

גבולין דיהושע

הגורל למטה בני יהודה  
 למשפחתם אל גבול אדום מדבר  
 צין נגבה מקצה תימן : ב ויהי  
 להם גבול נגב מקצה ים המלח  
 מן הלשן הפנה נגבה : ג ויצא  
 אל הנגב למעלה עקרבים ועבר  
 צנה ועלה מנגב לקדש ברנע  
 ועבר חצרון ועלה אדרה ונסב  
 הקרקעה : ד ועבר עצמנה ויצא  
 גחל מצרים ודיה תצאות הגבול  
 ימה ויהיה לכם גבול נגב : ח  
 וגבול קדמה ים המלח עד קצת  
 הירדן

ליהושע דבר חמי הנורה על זס : והנה בעל  
 החבר כלי יקר כחז שלחיות יהודא מלך ויוסף  
 הוא הבכור חלק הש' י להם כבוד שיעלו נחלחם  
 ראשון לכל השבטים עבד והנה זה לא יספוק טעם  
 למה שנחשרו זמן רב כזה כי יהודא ויוסף הי' מן  
 בדין לנטל החיל אבל אחיו יפלו תיבא אחיה' ולא  
 להתאחר ומן רב כזה בני אחרו חו'ל ששבע  
 פנים שזה החילוק ובודאי כי נעילת הפחקין  
 מחור הקלפי ברנע יתמו תלכחן ומן הנרא' שאלו  
 ה' שנים שזה בין נפילת הגורל לשבע זה ובין  
 נפילתו לשבע אחר ומדוע יברעו אלו מלירד  
 לנחלת' ז' שנה הלא נחלת בנימין ודן ושמועון בני  
 יהודא - ובין בני יוסף כנר נכבשה בת' ש' רש' ז' ל'  
 על פסוק יהודא ישחוד על גבולו חננד ונית יוסף  
 מצפון צפוני למס שכבשה כנר וגם חשאר שבטים  
 נכבש' הרב' דו'ק ותשכה-יעוד לחמה חשיווי הלשון  
 שכל הגורלות נאחר הגורל בה'א הירוע ובגורל  
 בנימין נאחר ויעל גורל בלא ה"א הידוע ובכולן לא  
 נאחר אלא ויעל או ויאל או ויהו ובבנימין נאחר  
 ככל הלשון ויעל גורל חטה בני בנימין ויאל גבול

גורלם וגו' שלא ידבר הוא ועוד ספיקות אשר לא העלתים כדי שלא להאריך ועדם אוחיל אביא תאמר  
 חו'ל מחשבת בנא בחרא דף קב"ב ע"א וז'ל שם אלעזר מלכוש אורים וחומים ויהושע וכל ישראל עומדין  
 לפניו וקלפי של שבטים וקלפי של החומים מונחים לפניו והי' חכוין ברוח הקודש ואומר זבולין  
 עונה חמים עכו עולה עמו [וחזור וחכוין ברוה' ק' ואומר נפתלו עולם וחחס גיטוסר עולם עתו טרף  
 בקלפי של שבטים ועלה בידו זבולין טרף בקלפי של תחומים ועלה בידו חמים עכו טרף בקלפי של  
 שבטים ועלה בידו נפתלי טרף בקלפי של תחומים ועלה בידו גיטוסר וכן כל שבט ושבע ע"ש כו' ונראה  
 לפעול' כי ענין הגורל כך הי' כי הי' הכתובים י"ב פתקים על י"ב שבטים הכל בכתב מיד ד' ואלו  
 הפתקים היו עדיין בתימי חשה ולכן נתן חשה לראובני ולגדי ולחמי שבע המנשה מעבר לירדן מורחה כי על  
 פי הגורל נתן להם זה : שחזינו בפרשת תעוד שכעס חשה לראובני ולגדי על שנקשו לנחל מעבר לירדן  
 כי לכאורה יקשה הלא באחורי חשבעה אומות שנת' להם הקב"ה לציאלא הוא ומדוע ורע בעני חשה על  
 חשק בארץ האחורי ובי לחי יחן את ארנאם אם לא לבני ישראל ועוד יקשה באחרם בתשובתם לחשה כי  
 לא נחל אתם מעבר לירדן ו-לאה כי באה נחלותינו מעבר לירדן מורחה וסלא עריין לא בא בלא להם  
 מעבר לירדן כי חשה לא חפץ לחשה להם ואיך יחמו שכר באה נחלתם לכך נראה שהי' הפתקין  
 נב' יי וחפורם מילכל ישראל בתימי חשה וידעו בראובני וסגדי כי באה נחלתם מעבר לירדן מורחה כי  
 עקיל' יי' ע"י יל לחיו יפול חס שכבש ונפל להן ובאשר עשו אל חסם ואחרו לו אל הענינו את הירדן



בע'מה עליון על שחילנו לעבו' את הירדן לעז' לא חיה' כי יחסו נסאת לבבא חיה' חלעבו' בו ולאחר שחפח'  
 המחמת' ימאנו בני ראי'ן עבוד ולכן כאשר השיבו לו שרפת' היה על הטף והכני' שאל ועברו בירדן והבגור'  
 אשר בהם יעברו חליתים לפני אחיהם נאית להם חסה על זה ולפי שלא יאמר עוד פהם חרדים על נשיה'  
 וטפם לבני יחי' בתח' הילכן פגרום מעבוד את הירדן וגו' ויא' זאת חלב אחיהם בני ישראל קבלו  
 עליהם לעבד לפני עם בראשם להורות להם תוקף בעמכם בד' ושלח מפתח-מלחמה עשו את כל  
 אנה רק לפני ש' גירל נפ' לבי זאת הנחלה לכן יותו לנו תיכף כדי שירעוה ויקצרוה ויבנו ערו וחו  
 כי לא נחל חסם מעבר לירדן והלאה כי בלא ר' צ' שאלה כבר נחלחנו פה עפ' הגורל ולכן ידענו כי  
 לא נחל אתם וכו' ואף שלא נוכר זה מפרש שמה הפיל להם גירל אין ספק כי על פי ה' נתן להם  
 ועפ' גירל ר' ז' שר' צפ' פתחם אחר שפקדם חזו עשרים שנה והשלה כ' אחר לאלה תחלק  
 בארץ נחלה וכו' אך בגורל תחלק הארץ וכו' הרי שלכל השנים נחלק בגורל וכו' ל' אחרו בבבא בתרא  
 דף קכ"ב אך בגירל יא' יא' ופ' ש' לקחו בגורל אלף עפ' ר' ולא אחרו יא' וראו' וכו' וכו' וכו'  
 חסה ש' לקחו גירל הרי שכל השנים נחלק בגורל וזהו ג' חס' כ' ר' ז' ל' בתאמר שהנחתי  
 לבי ל' חס וקלפי של שנים ארבו שמונחים י' ב' חקים ח' בהן י' שנים וקלפי של תחומים  
 ארבו שמונחים בו י' ב' פתקין של י' חלקים של ארץ ישראל הרי ש' פתקין  
 היו ור' ב' חסה ה' בחבוב זה י' ב' פתקין ח' נתי יחושע לא הו' אלף י' ומה שאמר  
 חסה ואם לא יעברו אתכם ונחשו בחוככם בארץ כנען ר' צ' שיקחו הנחלה הוא את חידם ויחננו לאחריהם  
 אף שכבר נפלה להן בגורל יען לא קימו מה שקבלו על נפשם ולא יעזרו ה' תכווין ברוה' ק' ואומר ז' וכן  
 שילה ותחום עבו עולה עמו וכשעלה ביד החמוכה כחאמר אלעזר ח' ידעו כולם כי מר' יא' דבר ובשלה  
 עלה ביד החמוכה כחאמר אלעזר ח' ידעו כי לא חפץ ר' בזה שיפול עמה חבל נחלחו וילכן אחרו עם  
 בגמרא וחזור ומכוון וכו' ר' ל' אם כיוון תחילה ברוה' ק' אז ה' ח' וכו' והטל הפתקין ח' אלף ששנט  
 אחד לא כיוון תחילה ברוה' ק' אז לא חזר סיב לביון כדי שיעלו אחרים פתקין כי ראו בני ח' דעון השיב  
 שיפלו עמה עוד גורל ובאמת כי אלעזר ידע סדרן איך יעלו יא' ועד' ת' אחר נפילת הגירל לבני חס'ם  
 כיון אלעזר בנימין עולה ותחום ירחו עולה עמו ולא עלה ביד החמוכה כחאמר וכו' חסכו כל ישראל  
 ידעם חן הגורל כי ראו בני ח' ד' היתה זאת לכל יעלו עמה חלקם וטעם הדבר נפ' איות בענינו כי  
 לא תחשבותיו חשבותנו ועיינ לקחו בענין שלוח האנשים לעם לזה : וזהו שבכולן נאמר הגורל בה' א'  
 הידוע לפי שהי' ידוע תחילה בערם עותו ביד החמוכה ע' אלעזר שהי' תכוון ברוה' ק' וכאשר אירע  
 להם בגורל בנימין שאמר אלעזר בנימין עולה יתחום ירחו עולה עמו ועלה ביד החמוכה שנט את' ויחאו'  
 אחר ומסכו ידעם חן הגורל שוב לא הו' הגורל ידוע כי כבר ראו שלא כיוון ולכן כאשר התחילו שנית  
 להפיל בגורל והי' בנימין הראשון לא הו' גורלו ידוע כיון שלא כיוון פעם אחת ולכן לא נאמר  
 בו ה' הידועה ולכן נאמר בו הכפ' ויעל גורל חסה בני בנימין ר' ל' שעלה עם בנימין מחור קיפיו של  
 שנטים ויאל בגורל גורל ר' ל' גורל החיומר להם עפ' חוס'ק מתוך קלפי של תחומים חסה שלא  
 הו' מקדם שלא עלה ביד החמוכה גורל חיומר להם וכיון שנאמר שנית דברי אלעזר נאמר בכל השנים  
 שאמר בנימין בגורל בה' א' הידועה כי הו' ידוע ע' אלעזר שכבר חזרו דבריו לאיתנו הראשון : (א)  
 והי' הגורל לחמה בני יפודא אל בגול ארום ר' ל' אלל בגול ארום מתחיל בגול יסודא ובאונה מקום מנוול  
 ארום לזה אמר מדבר ח' כנכס ר' ל' מד' חמה של מדבר ח' ומדבר זה הוא ג' חקים ארוך ולא ידענו  
 חלוקה מקום א' ל' ח' חקיה תחת ר' ל' חקים שכלה ח' ח' של ארץ ארום חסה הו' הח' בגול

דמות

יד

ארץ חבדה

דינו של יהודי : (ב) והיו להם גבול נגב מקצ'ים המלח מן הלשון הפני' נבנה : יסמלח חוה' כולו בנבול  
 יהודה ומים התלח יונה לשון לדרום לצד ארזים ולשון אחר לצד בנימין ונחן כיוון הנבול נגב של  
 יהודה הוא מן הלשון הפנינה נבנה : (ג) וינא אל מנבב למעלה עקרבים און זה מנבב עקרבים האחר  
 בתהילה ספר שופטים כי מעלה עקרבים האחר שם הוא נון בני דן לבני יוכב' כמפורסם שם וכאן הוא  
 אצל ארץ אדום ובדרומו של יהודא : ועלה מנבב לקדש דרנע . שני קדש דרנע סיו' אחד סעלה מזה מזה  
 את המרגלים וזה הו' נחין לארץ במורחו של מואב וקדש דרנע הכוזב כאן בל'י הוא : (ד) ועבר  
 מצרון ועלה אדרה : ובמלח מסעי נאמר ונא' הנה אדר וצריך לומר שמצד אדר שאחור שם הם שני  
 מקומות והיא בנו' למצד אדר ומצונו' הרבה כוונ' צו' שזהו הדין א' כסום ענין דן אלפסך יחסינו  
 ל'ח שפירושו כסום ועבור ועין רש'י שם והפסוק הוא במקום נח' דומה שקורא שם מצד הוא מצרון וזהו  
 הוא אדרה והס' נסובה הוא . במקום למ'ד בהחילתה : ונכב הקרקעה  
 דליתיה לעורר כאן ספק ענין ולצד ער חקום שדי הגעט וכו'א בו סימני הכתובים נכפ' יסובע  
 אינם מכוונים וגם סימני הכתובים באלה מסעי בני דרומי של יהודא הוא מצד דרומו של כלל א'י ומצד  
 כאן ונכב הקרקעה ובאלה מסעי לא נזכר שם כלל קרקעה ובמצד צפוני של א'י שהוא צפוני של זבולן  
 כמו שיבואר לפנינו ומונה באן דכשת וימה ומעלה וצדון והרמה וצדו ובאלה מסעי לא יזכרו ולא  
 יבדקו ומצד החם מצד צפוני צדו ופרונה מצד ענין ובאן לא ידע מקומם א'י ובמצד מצדו הדין  
 בהם ספס ורצלה וכאן לא נראו ולא נמצאו והנראה נע'ד צזה בו באלה מסעי מונה והנזכר כל  
 אותן העיירות העומדות על חוט הבביל חתם אף בו ל'א לבני ישראל הנה והטעם כי שם כל כוונת  
 שכתוב להודיענו חוט הבבול חתם כדי שדע כלבנים מזה א'י נענן מצות החלית בארץ בח'ש רש'י ז'ל  
 שם יכאן כל בוונה הכתוב הוא להודיענו כמה חלק מסארץ נמל לכל שני ושבת ולמה יזכור הערים א'י  
 לא מצוי ישראל המה ולכן נת' לנו ביותם באותן הערים זהם לפנינו מזה הבבול והסל' אותי השב' אפילו  
 אס'ים מן אותן העיירות עד עיירות של עכו'ס מקום ארץ מליחה אינו מוזכרו לכיוון  
 לבבול דמאי חע' יתא' הוא לאוהו השבט אס' נא יורע ולא ינחיה ולא  
 ועלה גם כל עץ ומה שמנה כ'ין לכיוון צד וצדון אשר לא מצוי ישראל המה אפרהם  
 במקומם צעו' היתה שלא מנה שם ורצלה אפרה נ'כ במקומו ולכן נראה גם כאלו שחוט הבבול הוא  
 מחוץ לקרקע לצד אדום ומ' הבבול עד קרקעה מקום ארץ מליחה ולכך הים צ' הסיון לקרקעה כו'ס :  
 (ד) ונא נהל מצרים הוא הניל ס . ר' י' תל'ותיו היתה . ומשם ינא הבבול אל הים כי צפוני של גליל  
 הוא דר'ומו של יבדא ובצדו של א'י על יד הים הבבול הו' ארץ . מלחמה וכדענו הוכיח הרמב"ם לארץ  
 פלשתיים היו עוברין את הנילוס לרומנו וזהו ולא הים אלהים דרך ארץ כלשתיים ר' ל'שא' היה באותו  
 ארץ שהיו ין חתם לארץ פלשתיים וס' מעבירים את הנילוס ובאין מיד לארץ יבדאל כי חתמה סרני  
 פלשתיים לצד ענין חתם בו קרוב הוא וכו' : (ה) ובבול קדמת הים המלח . לכאורה יקרה נסדר בק'ס  
 דמתחילה השב' ב'ול נגב תחומה למערב וא'כ אחר בבול נגב הו' לו להסוף לבבול מערב ולא לחזור על  
 עקבו לבבול חו'ח : והנראה לפי שבבול מערבי של יבדאל הוא כיסו' כ'י ה' יאמר ובבול ים בים  
 כיון ש א'י דענו יתם מן הים ית' לבולו לכ' הק'ת תהיה חורח ונפון אלו הוסימו יבול ים בים ברוח  
 שנין מצד דר'ומו למצד צפ'ו : ואם תאמר הו' לו להתחיל חמור גפיות והערנות או דרומית מערבית  
 ויבטבב כל הג' דוחות עד בוא לבבול מערבי ולא יערך לרנ' יס' לומר שרצה להתחיל האוחו המד שמתחיל

גבולין דיהושע

ארץ חמדה יבח

זו חמדה בסדר ואלה חמשי בכלל א"י ומטה החמול  
 בדומיה חזקתיה לפי סעי' עומד צד צדית מואב  
 על ירדן ויריחו שהוא חמול לחקציה - דומיה חזקתיה  
 ואצל מצר בכל א"י הוא הים הגדול כיון שבגודל על  
 פני כולם ולא יותר : ובגודל לבאה לפנים הלחון ים  
 חקצ' הירדן כפי צדמינו של ים הים הים הים הים הים הים הים  
 צירדן ומקור' שגופל סם צירדן סם חמול מצר לפוני  
 של יבדלס : (י) ועלה הגבול בית הנלס : ובית הנלס'  
 עמנה של בנימין ובטרו בנימין מונה מונה ועבר  
 מצפון לבית הערבה : ומלא גיה הערבה בפנים מן  
 החוט והוא ליהודא וכן נחמנה בין טרי יבדלס .  
 [ ] ועלה הגבול דגידה העמק עבד : וראה שמק  
 עבד הוא מקום עמק וארור וראו וארוב חמול  
 צדדו וקצתו באחד ירא צביל יהודא ומל. על פני  
 כל רחבו של גבול בנימין עד יריחו שהרי צירדו הים'  
 אז יהושע במעשה דעבר ויבדלו סם צדדו העמק  
 ויריחו הוא בצפוניו של בנימין בין כרז צביל יהודא  
 במלא הסלך על כנ רחבו של צביל בני ין וסם בקצת  
 בגוץ יהודא : וצפונה סינה אל הגלגל : וראה דאין  
 זה גלגל סקקים סם יבדלס את האבנים שהרי  
 אהרן ג גל הוא בקצה הדחי יריחו בהפירה סם יבדלס  
 זה הוא צביל זה דא דחוק הדגס מיריחו שיריחו  
 בגבול צפוני של בנימין הוא ועוד חקצ' זהו קרא  
 ביהמל באחריו חן רב יבדלס אחר כובד מענה ארו זים  
 ס"מ דרו נתי אירך בגלל : [ח] ועלה הגבול גיבין  
 הנכסל כהן היבוכו חננל הוא ירושלס סם יבדלס  
 פי' לקרן חנדל סה' בירושלס וסמו יבדלס כנסד  
 בני יהודא את ירוש ים לא כנסו א"ח המחון  
 ונגרין ארונה היבוכו ננה יודאח המוז' וססנגג'  
 בית סוקדס חדוע כו צהמ'ק באחשע ירושלס

הירדן וגבול לפאת צפונה מלשון  
 הים מקצה הירדן : ועלה הגבול  
 בית הנלס ועבר מצפון לבית  
 הערבה ועלה הגבול אבן פהין  
 ראבין : זו ועלה הגבול דגידה  
 בעמק עבד וצפונה פנה אל  
 הגליל אשר נכח למעלה אדמים  
 אשר מנגב לגמל ועבר הגבול  
 אל מי עין שמש והיו תצאתיו אל  
 עין רגל : חיעלה הגבול גיבין הנס  
 אל פתח היבוס מנגב היא  
 ירושלס ועלה הגבול אל ראש  
 הדר אשר על פני גי הנס ימה  
 אשר בקצה עמק רפאים צפונה :  
 וותאר הגבול מראש הדר אל  
 מעין מי גפחת ויצא אל גרי הר  
 עפרון ותאר הגבול בעלה היא  
 קרית יערים : ונסב הגבול  
 במעלה ימה אל הר שעיר ועבר  
 אל פתח הר יערים מצפונה היא

בסלון

וס' דרוחמסל ירושלס ליהודא וצפונה לבנימין ויבדלס עוד לחתן בעוה' :  
 רלחמס אומריו הוא ירושלס צ"ל לא יבדלס הוא הנקראת ירושלס שהרי לפי פירס'י צ"ל ירושלס היא  
 העיר הגדולה ויבדלס הוא רק מחון אחד באחשע ירושלס וכן מנינו בחמילת ספר יושפים : לכרו כח  
 יהודא את ירושלס וכן נאמר כאן ויסב סיבוכי את בני יהודא בירושלס וסמו יבדלס יבדלס ירושלס'  
 בונה ומ'ס היא ירושלס ד"ל הוא עיקר קדושה של ירושלס ובצער סקוס זה נבדלס ירושלס ונבדלס על

ארץ חמדה

גבולין דיהושע

אש העהוד ויזכר עיל' צע' ה' : [יב] היתה פנדול  
 ונכול . ועיירות העוהדות על שפתו אר העומדו'  
 על האיים שבו הוא ג' כ' יהודא : [יג] ולכלב בן  
 יפנה נתן ח'ק בחוק בני יהודא אל מי ה' ליהושע  
 לא מנינו שבחיהו ליהושע לו ועל זה ועוד על פי ה'  
 לחסה ה' לו ר כו חסה בנטיחו וכסבע לו על זה  
 כמו שטען כלב בהשבתו לפני יהושע וכסב חסה ביום  
 ההוא וגומר וכך נאמר בהחלטה ספר שופט' ויחנו  
 לכלב את חברון כהאר דבר חסה ונראה דה' פ' אל  
 פי ה' ליהושע ר' ל' ביו שחטו לו ליהושע על פי ה'  
 שנאמר על פי ה' נחנו לו את העיר אשר אלז את  
 החתה כרחוב א' כנחנו לכלב ג' כ' ע' ה' וכנאמר  
 חז' ל' אך בנירל ילאו יהושע וכלב שלקחו על פי ה' :  
 [יד] ויורש חסס כלב את שלשה בני ענק הוא בעמנו  
 סוריסס בני ה' עזרו בהבטחתו שהבטיחו כמו  
 אהנאר : [טו] ועל חסס אל יושבי דביר . ככר  
 נחבאר כנאף שחברון אשר סס בני עמון לא נחד  
 בני עמון לבו בטוח בה' ובהבטחתו שאמר ועבדי  
 כלב הוא וירישיה אכלב בדביר שלא באה לו הבטחה  
 חלתו ויחנך על זה פחד ואמר אשר יבס את קרית  
 ספר ולכדס ובו' ובה' רריך לבאר עוד ספק אמד  
 אשר נהעורר עניו הר' אכרנאל' ז'ל והוא כי  
 באן הוא אומר ויורש חסס כלב את שלשה בני הענק  
 ולעיל סו' י' א ויבאר יהושע צעה ההוא וינרת  
 בענקים חןהסר וחן חברון וכו' כדי שיבוסע הורישו  
 וע' ש חרונו ולי נראה שלא נאמר שס שהרגס אלא  
 שהכריחם מן חברון אכלב הלכו למקום אחר כי  
 הנכרת מחקו' למקום שיר בו לשון כרת כח' ש רש' י'  
 צפ' אחר ונכרתה הנפש ההוא מישראל דומע אני  
 חכרת מישראל ותנך זה לעס אחר ח' ל' ת' פני ע' ש  
 כדי שהגרת מחקו' מקרי ברת ויהושע למקו' הכריתו  
 מחברון והלכו לסס לעזה ואשדוד כח' ש סס  
 צעו' ש באשדוד וננת נשארן ואפשר שר' ל' שאותן  
 ולכן נאמר וירש סס כלב את שלשה בני ענק כי ירש גם כל רכוסס בני הרגס ואנדם ומה שאמר חסס כי  
 לכאורה הוא מיותר מורה על אותן מקום שהלכו להם מפני יהושע גם שם לא הונח להם והכריתם ואנדם

כסלון וירד בית שמש ועבר  
 תמנה : יא ויצא הגבול אל כספ  
 עקרון צפונה ומאר הגבול שברונה  
 ועבר הר הפעלה ויצא יבנאל  
 והיו הצאות הגבול ימה : יב  
 וגבול יםהימה הגדול וגבול נח  
 גבול בני יהודה סביב למישפחתם :  
 יג ולכלב בן יפנה נתן חלק בתוך  
 בני יהודה אל פי יהוה ליהושע  
 את קרית ארבע אבי הענק היא  
 חברון : יד ויירש משם כלב את  
 שלושה בני הענק את ששיואת  
 אחימן ואת תלמי ילדי הענק : טו  
 ויעל משם אל יושבי דברושם  
 דבר לפנים קרית ספר : יו ויאמר  
 כלב אשר יכה את קרית ספר  
 ולכדה ונתתילו את עבסה בתי  
 לאשה : יז וילכדה עתניאל בן קנו  
 אחי כלב ויתן לו את עבסה בתו  
 לאשה : יח ויהי בכואה ותסיחדי  
 לשאול מאת אביה שדה ותזנת

מעל

ענקים עמון שהכריתו יהושע מחברון הרגס כלב  
 ענקים עמון שהכריתו יהושע מחברון הרגס כלב  
 ענקים עמון שהכריתו יהושע מחברון הרגס כלב

מעל החמור ויאמר לה כלב מה  
 לך: ישותאמר תנה לי ברכה כי  
 ארץ הנגב נתתני ונתתה לי גלות  
 מים ויתן לה את גלות עליות ואח  
 גלות תחתיות: כזאת נחלת משה  
 בני יהודה למשפחתם: כאוהיו  
 הערים מקצה למטה בני יהודה  
 גבול אדום פנגבה קבצאל ועדר  
 ויגיר: כבוק נהורי מנה ועד עדה  
 כגוקד שוחזור ויתן: כד זיתוסלם  
 ובעלית: כתחצור חדתה וקריית  
 חצרון היא חצור: כו אמס ושמע  
 ומורדה

מן הסולם וירשם: [יח] ויהי כנראה וחסותהו  
 לשאלו מלת סני' שהר' ל שבואה לפני כלב ולפני  
 עתניאל בעלמות סותהו לעתניאל לשאלו מלת סני'  
 שם ותנח מעל החמור כעודה מדברת עם בעלה  
 כדו שיראה כב' ושאלה חדוע את נופלת וכן  
 הי' כי ראה כב' כי בהותה מדברת עם בעלה  
 הנניחה מעל החמור והבין הוא כי הוא שאלה  
 מעתניאל דבר מה וכדו שיתלל שאלתה הנניחה מעל  
 החמור להשתחית לפני רנלי' א' שהוא חבדל צורה  
 ועותק מחשבת' בענין אשר ידברו שניהם עד שפלא  
 מעל החמור בבלי דעת ולכן חרד לקראתה לאתר  
 מה לקבנודם נא לי רק כל מחשבותך עליו והשיבה לו  
 תנה לי ברכה כי ארץ הנגב נתתי והוא הדבר אשר  
 דברנו בין שנינו והוא צערי ואהני לה ארחותם  
 ויתן לה כלב וכו': [כא] ויהי הערים מקצה למטה  
 בני יהודה. דס' ו' א' הביא חמור חז' ש אמרו שלא  
 חנה באן אלא עיירות העומדות על הגבולים ואם  
 החמור הזה כפשיעו לה אדע זאת ונא בצערי  
 ביאורו כי סני' איננה הם העיירות דחשד לסני' חזנד

דרומי קדם ברנע אדום קרקעה פתחן ובתנין העיר' לא התפקדו בתוכס וכן בחצר צפוני לא חנה אכן  
 כהן בן ראובן ובלבל ועין רובל וערי הר עפרון ובסלון ועוד כי כל אלו העיירות שמה באן אל גבול  
 אדום חננה דהיינו חצר דרומי של יהודה ואם כולן עומדין על חוט הגבול איך לא הזכירן כלל יצאתי  
 חצרון לבדה שבכירה הכתיב לסימן באחרו ועצר חצרון וכן שאר העיירות לא נזכרו חתן לסימן בחיט  
 החצר רק חטע חזעיר ואם כולן בא' עומדות על חוט הגבול למה לא נזכרו ולא נפקדו כלל ועוד נראה  
 מהכתיב באן כי לא חנה רק ערים בצורות באומרו כל ערום עשרים ותשע וחצריהן ור' ל ערים בצורות  
 וחצריהן הם הערים הפתוחות כחצריהן ובפצחוהן וכן פירש' ז' ל לעיל סני' י' ב על פסוק זאת'  
 נחל בני גד למשפחת הערי וחצריהן הערי' המוקפי' חומה וחצריהן ערי הפרוז בלא חומה עכ' ל וכן בכתיב  
 דוכתיבוא' כ' כו אפשר שלא הי' על חוטי הגבולין כי אם ערי בצורות ולא הי' שם אפי' עיר אחת פתוחה  
 וא" ש שהיו על חוט הגבול אף ערים פתוחות אלא שלא חנה רק הצורות הלא יפלא חדוע לא יחנה  
 ערים הפתוחות כיון שם הם עומדות על חוט הגבול ועיר למחצות הכחוש הוא שלא היו שם  
 עיירות על חוט הגבול רק היו דכתיבו לכימנא שהיו אומר ועלה מחקום זה לחקום זה ועבר לחקום זה  
 ומחצת שבעבור חוט הגבול מחקום לחקום שהזכיר לא פגע שוב בחקום אחר נחתם ואלו היו גסחקותו'  
 ועיירות אחרת סני' מזכירן לסימן שהרי חטען הנה הוא רק חטעין א' והזכירו לסימן וכן חק  
 עביר הוא רק פזק פנוי וכן חטעין חו נפתח והרבה כיוצא בהם ותכ' ש' אם היו עיירות שומדות על  
 הגבול שהי' מוכרין ואלולי דמסת פינא הייתי אומר דמה שחצרו שלא חנה אלא עיירות העומדות על  
 הגבול' ביאורו עיירות בצורות חומה בריח ודלתים שרובן עמוד בכל מקום על הגבול כי בן דרך חדרונות

ארץ חמדה

גבולין דיהושע

לעמוד על הספר עדים נצורות כמו שפירש' יז' על ידו ואל' ב' חנם זכוש על הערים הנצורות שהי' להיבדל וכן לכל שבע ושבע ולכמה היא אות' בכל חק' בערים וחזריהו' ל' אלו הכתובים היו כמורים להם גם ערים פתוחו' הרבה וישו' לפ' חס הארץ והיו הערים נקצו' הראיון לעמוד על הקצה או הם וכות אל הקצה הסוף לנבול אדום ק' אל ועד וכו' ולא שעמדו על ח' הנבול חס כח' שאף אם נפרש ח' באחרו' של חס אל' עיירות העומדות על הנבול ד' סמוך לנבול וסוף לשנה ח' ונחלת כל שבע ושבע שהי' להן על הספר עדים נצורות כנגד האויב פ' ח' וקצו' דמיו' צורך לערי' נצירו' בעומדו' על הנבול שנין שבע לשנת אם לו שאל' שיבשע חס כל הערי' נצורות שיש לכל שבע ושבע וכן הוא נ' כ' השמעו' הכתובי' של' היו להם אז ערים יותר מא' שמינו' אפי' חספתי החומר הזה ולא מצאתי ולכך אפי' כבוד נבואתי ואם חסיו לך אל הערים המיון כלן יראה שחכם חסן ידועים לנו שהם ערים נצורות מן המקראות שגב' ספרים כגון הציר וכו' שבע וקצו' ולכיו' ועליון ועזקה ומקדח יקעילה ועהרון ואש'וד ועזה ודביר ומנרון ולככה' כויב ומדסה ודמח' ונבעה וכן הרבה מהם חקיש אל כסאר והנה זה ימי' לא כזיר אחר הכיון יצאתי זה החמת' צמס' ב' צדק לו ע' אוראיתי סוף ל' פורוים זמן לסביר בו סברת רק באשר יצא העיון מחקיש' אחרים ומן המקראות . ולא מן החומר עלתו א"ר

ומולדה : כו וחצר גדרה וחשמון  
 ובית פלט : כח וחצר שועלובאר  
 שבעובויתיה : בעלה ועים  
 יעצם : לו אלתילד וכסיל וחרמה :  
 לאוצקן ג' ומדמנה וסנסנה : לב  
 ולבאח ושלהים ועין ורמון כל  
 ערים עשרים ושש וחצריהן : לג  
 ביטפלה אשתאילו צרעה ואשנה :  
 לד ונתי' יעין ינים תפוח ובעים :  
 לה ירמה ועדלם שוכה ועזקה :  
 לו ושערים ועדיתים והגדירה  
 וגדרותים ערים ארבע עשרה  
 וחצריהן : לו צנן וחלשה ומגדל  
 גד : לחודלען והמצפה ויקחאל :  
 למלכיש ובצקת ועגרון : מוכבון  
 ולחמס ובתליש : מאוגדרות ביה  
 דגון ונעמה ומקדה ערים שש  
 עשרה וחצריהן : מב לכנה ועמד  
 ועישן : מגויפתח ואשנה ונציב :

צד ומעלה ואכויב ומראשה  
 ובנתיה וחצריה : מד מעקרון וימה  
 מו' אשדד בנותיה וחצריה עזה  
 ודים דודול וגבול : מח ובדר  
 וקרית כנה היא דבר : ג ועוב

וגלה

זגלה ערים אחת עשרה וחצריהן : נב ארבע ודומה ואשען : נג וינזם  
 ובית תפוח ואפקה : נד וחמטווקרית ארבע היא חדרון וציער  
 ערים תשע וחצריהן : נה מעון ברמל וניף ייטסה : נו ויורעאל  
 ויקדעס ונינח : נז רקון גבעה ותמנה ערים עשר וחצריהן : נח  
 חתול בית צור וגדוד : נט ומערה ובית ענות ואלתקן ערים עש  
 וחצריהן : ס קרית בעל היא קרית יערים והרבה ערים שתים  
 וחצריהן : סא במדבר בית הערבה מדין וסכנד סכודנבשן  
 ועיר הילח ועין גדי ערים עש וחצריהן . סג ואח היבוס יושב  
 ירושלים לא יוכלו בני יודיה להורישם וישב היבוס את בני  
 יהודה בירושלם עד היום הזה . י א ויצא דגויל לבני יוכב  
 מירדן יריתו למי ריתו מורחה דמדבר עלה מיריתו פדה בוח .  
 ב ויצא מבית אל לזה ועבר אל גבול הארבי עטרות . וירדימה אל  
 גבול היפטי עד גביל בית חירין חתמו ועד נר יהו תצאת ימה .  
 ד וינחלו בני יוסף מנשה ואפרים . ה ויהי גב לבני אפרם למשפחתם  
 ויהי גבול נחלתם מורחה עטרות אדר עד בית הורון ערין . ו ויצא  
 הגביל הימה המבמתת מצפון ונסב הגביל מורחה האנת שלה  
 ועבר אתו ממורחה ינחה . ז ויבד מינחה עטרות ונערתה ופגע  
 ביריתו ויצא הירדן . ח מתפוח ילר היבול ימה נחל קנה ויהו חצאתיו  
 הימה ואת נחלת משה בני אפרים למשפחתם . ט ויה ערים המבדלות

לבני אפרים בתוך נחלת בני  
 מנשה כל הערים וחצריהן . י ולא  
 חודשו את הכנעני הישב בגור  
 וישב הכנעני בקרב אפרים עד  
 היום הזה ויהי למס עבד . יא ויהי  
 הגורל

אחר פתחו הפערים המובדלות לבני אפרים  
 חובל עת בתוך נחלת ז ו חסבה כל החדים וחצריהם  
 ר' ל הכל הו' לאפרים ולא הו' למנשה הלכתי לא  
 בערים ולא בחצור' ולפני סאתר לקחו את פוח העור  
 ענתו לאפרים וחצריהם למנשה הוגרף לפנים גלג  
 שם הארסן סל פרים עלו המובדלות הו' לאפרים .

ארץ חמדה

גבורין דיהושע

[א] ויהי הנורל למטה חמשה כי הוא הנכור  
 נעסוף פ' לפי שהיה בכור יוסף לברכה לו נחלה  
 גדולה בתפורה. או יאמר כי הוא הנכור יוסף  
 ר"ל אף כי הוא בכור יוסף והי' לו נחלה הנורל  
 קודם לאבירים אפ"ה נפל חבלו אחר אפדו נחביר  
 בכור חמשה ב' כי הוא הי' חוש מלחמה לכך הי' לו  
 הנלעד והבטן כחמשה סוף ברכת מטות שזכנו מכיר  
 בן חמשה לכדו את גלעד ונתנה חמשה להם אבל חס  
 שאמר באן והנשן לא נזכר כלל שז שניתנה לבני  
 חכיר ולעיל כיון י"ג הוא יותר שכל חמשה עט  
 חמשה נתן חמשה ב'טן לכן נראה דאיתרו והבטן  
 הוא חור לראש המקרא וה"פ ויהי לו ר"ל למכיר  
 הנלעד : והבטן הי' לחמשה חמשה הנזכ' בראש הכתו'  
 או אומרו והבטן הוא מחובר למקרא שלא חזרו והנשן  
 הי' לבני חמשה הנותנים וכו' : אמנם אומרו לעיל  
 שחמשה נתן לבני חמשה חזי הנלעד הענין הוא כי  
 גלעד הוא סס מדינה ובה ערים הרבה ובה עיר  
 אחת שמה ג'כ גלעד כמו חמשה סס המדינה וכן  
 סס סיטרפולין חמשים וכן באן סס המדינה גלעד  
 והמטר פולין של ארץ גלעד נקרא גלעד וזהו שזכר'  
 ראובן נאמר לעיל ויה' לכם הגבול יעזר וכל ערי  
 הנלעד ובחמד חמשה נאמר וחזי הנלעד לפי  
 שלבני ראובן היו ערי ארץ גלעד ולחזי חמשה חמשה  
 הי' עיר גלעד ואפשר שפיתה חסונה כמו חזי זאת  
 המדינה לפי שפיתה המטרפולין כת"ס : (ה) ויפלו  
 חבל חמשה עשרה : נראה שכל היא חידה ידועה  
 להם שיעור ארבה ובה חדו הקרקע לחלק בין  
 חשפית שזכר ונפל לחמשה עשרה חבלים לזד מה  
 שנפל להם בדרך הנלעד והבטן : [ו] ארץ הנלעד  
 סיחה לבני חמשה הנותנים : ר"ל לבני מכיר בן  
 חמשה כי מה שחזר בנות חמשה היינו בנות מכיר  
 בן חמשה כי צלפחד הוא חמשי מכיר אבל שאר בני  
 חמשה לקחו הבטן ולא הנלעד כת"ס : (ז) ויהי גבול  
 חמשה האשר המכתחה אשר על פני שבס כו' : בגבול  
 חמשה לא נזכר כלל הירדן לפי שנבולו הי' חוק

מן

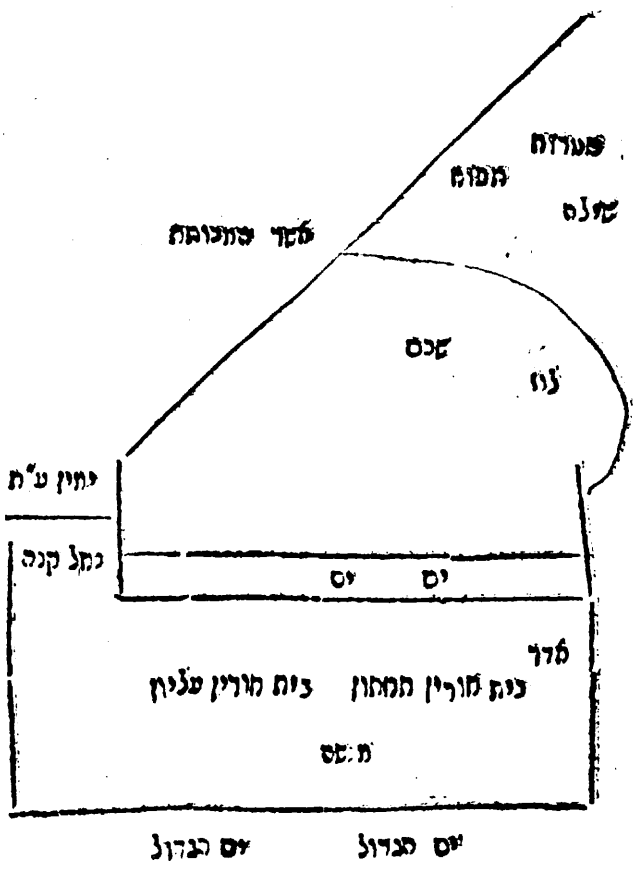
הגורל למטה מנשה כי הוא  
 בכור יוסף למכיר בכור מנשה  
 אבי הגלעד כי הוא היה איש  
 מלחמה ויהי לו הגלעד והבטן :  
 ב ויהי לבני מנשה הנותנים  
 למשפחתם לבני אביעזר ולבני  
 חלק ולבני אשריאל ולבני שגם  
 ולבני חפר ולבני שמידע אלה  
 בני מנשה בן יוסף דזכרים  
 למשפחתם : גוד צלפחד בן חפר  
 בן גלעד בן מכיר בן מנשה לא  
 היו לו בנים כי אסכנות ואלה שמות  
 בנותיו מחלה ונעה חגלה מלכה  
 ותרצה . דותקרבנה לפני אעזר  
 הכהן ולפני יהושע בן נון ולפני  
 דנשיאים לאמר יהוה צוה את  
 משה לתת לנו נחלה בתוך אחינו  
 ויחן להם אל פי יהוה נחלה בתוך  
 אחי אביהן . ה ויפלו חבלי מנשה  
 עשרה לבד מארץ הגלעד והבטן  
 אשר מעבר לירדן . ו כי בנות  
 מנשה נחלו נחלה בתוך בניו  
 וארץ הגלעד היתה לבני מנשה  
 הנותנים . ז ויהי גבול מנשה

מאשר



זון הירדן זאמד שנבולו הוא תאמר בתחת' כסמך  
 לשכס שנבול אפרים ותחילה נרע למקום שכס  
 כדי שרע גם מקום אשר התכחשת והנה בסוף ספר  
 שופטים באחד הנה חקה' בשילה מומים ימיתם  
 אשר תפוח לבית אל חורחה השתח' לתחילה העלה  
 מביית אל שכמה ובנת אל הוא בגבול בנימין ושילה  
 הוא בין אפרים לבנימין כמו שכ' רכ"י ז"ל לקחון  
 זכס הוא בהר אפרים ותחילה עולה חגי' אל שכמה  
 מדרום נספ' ושילה הוא עתה החסילה ואשר  
 התחמתה הוא חוץ לגבול אפרים  
 חוץ שכס והלך הגבול אל הימין אל  
 אל יושבי תפוח צד דרומי של  
 חנה וז' בני סימון שנפונו של  
 אפרים הוא דמותה של חנה ולאו  
 חסדרק צ"ל מזרח תפוח ואחד  
 שתימה התכחשת הלך חזר הנוודת  
 לצד הספון אל יושבי עין תפוח [ח]  
 למחנה בימה ארץ תפוח כו' נראה  
 כי תפוח העיר הוא הט-פולין של  
 ארץ תפוח כי חלך תפוח  
 אחד חל"ה חלבים ועיר תפוח  
 שמורה לגבול חס' יהו"ה של אפרים  
 וכל ארץ תפוח ה' למחנה : והנה  
 דש"י ז"ל פי' לעיל כשמונה תפוח  
 זהענינים בתנין ערו יהודא תפוח  
 והענינים הם אחת והו' פירושו  
 תפוח זהעין שלי הוא עין תפוח  
 האחר בנחלת מחסה אל יושבי עין  
 תפוח עכ"ל לרא' מדבריו ול שהענין  
 כך הוא כי הו' עיר אחת בגבול  
 יהודא ושם תפוח ומס' יושב  
 תעין אחד ושמו עין תפוח ע"ה  
 העיר ומח' והולך לצפוני של א"י  
 ועובר בכל גבול בנימין ובגבול בני  
 אפרים עד פנוי של מחסה ויש הוא

בַּאֲשֶׁר הַמִּכְמַתַּת אֲשֶׁר עַל פְּנֵי  
 שְׂכֵם וְהַלֵּךְ הַגְּבוּל אֶל הַיְמִינִי אֶל  
 יוֹשְׁבֵי עֵין תְּפוּח־ח לְמַעַשְׂה־הִיתָה  
 אֶרֶץ תְּפוּח־וּתְּפוּח־ח אֶל גְּבוּל בְּנֵי שֵׁשׁ  
 לְבְנֵי אֶפְרַיִם . ט וַיֵּרֶד הַגְּבוּל גַּחַל  
 קְנֵה



קנה נגפה לנחל ערים האלה  
 לאפרים בתוך ערי מנשה וגבול  
 מנשה מצפון לנחל יהודה תצאתיו  
 הימה י נגפה לאפרים וצפנה  
 למנשה ויהיה הים גבולו ובאשר  
 ישגוען מצפון וכיששכר ממזרח  
 יא ויהי למנשה ביששכר ובאשר  
 ביה שאן ובנותיה ויבלעם בנותיה  
 ואת יושבי דאר ובנותיה ויושבי  
 עין דר ובנותיה וישבי חענד  
 ובנותיה וישבי מגדו ובנותיה  
 שלשת הנפת : יב ולא יכלו פני  
 מנשה להוריש את הערים האלה  
 ויא הכנעני לשבת בארץ הזאת  
 יג ויהי כי חיקו בני ישראל ויתנו  
 את הכנעני למס והורש לא  
 דורישו

כלם ובמקו' אכלה סיס עיר ושמה עין תפוח ע"ס  
 זאת המעיינו' או אפשר שלא כו' כלל בגבול חמדה עיר  
 שמה עין תפוח ומ"ס אל היתוך אל יושבי עין תפוח  
 ר"ל עמין יושבת אל על עין תפוח וגדלה שהי' קשה  
 לרס' וז' על לשון הכתוב שאחר ומעיינס ככ"א  
 האדום ובגבול רביס שהל' והעין לכך כתב רש"י  
 בלא עין תפוח האמור נחלם חמדה וא"כ הוא  
 ידוע והוא ג"כ של רביס של יהודא ומחנה ואפרים  
 ובנימין בת"ש וכו' שלא כתב רש"י וכו' עין תפוח  
 כו"ו דהיכ חממע שהיא עמין כפ"ע וכתב הוא  
 העני' בלא וי"ו לפי שהי' נמשך למה שקדם לו והוא  
 דרר בלשון רש"י חפה והענינס הוא  
 אחת וא"ת א"כ תפוח ועינו לזה כ' הוא עין תפוח  
 האמור לחמלה וכו' וא"כ הוי ידוע ושל רביס לכך  
 נכתב והענינו' [ע] וירד הגבול נחל קנה יומ' מעין  
 תפוח שס כלם מדר מזרחי וירד הגבול לנחל קנה  
 ולא לתוך הנחל אלא סמוך לנחל מדר כבוקמו שחבוא'  
 במחוק וגבול חמדה תפוח נחל ר"ל שחוט הגבול  
 טובר תפוח לנחל נכנס לנחל ערים האלה לאפרים  
 בחוף ערי חמדה פי' מה שאחרנו לחמלה שהי'  
 לאפרים ערי מודבלות בחוף ערי חמדה הלא כמה  
 חננב לנחל : וכו' חת'ותיו בימה אל הים הגדול  
 שנחמד א"י . נכנס לאפרים צפונה לחמדה עיין  
 רש"י וכ' בעל כלי יקר ז'ל שא"ל לומר שזה קאי על  
 הנחל שדרי בכר באשר וגבול חמדה תפוח לנחל עכ"ר

וזהו הים גבולו ר"ל גבול חמדה שלו הוי הים הגדול ואין צורך לפרש עד כמה חנוע הגבול לפי שכבר  
 ביאר חוט' מן התורה דכיונו הודרן ועד הים הגדול ושאלותו החוט ולצפון ינחלו חמדה ואפרים  
 ובאפרים בכר כתבאר הל' נעל עד הים א"כ חתולא נודע שכל מה שבין חוט צפוני של חמדה לחוט הגדול  
 שבין סידר ע"י הים הוא כולו לחמדה וזהו ויהי הים גבולו ר"ל שכל מה שחן הים נגד בין אלז הכ'  
 חושים הנכרים הוא גבולו ובאשר יתעין תפוח וכיששכר תמורה : אומר אני אלז לאמר ויפגעון באשר  
 תפוח היות שיתר שיתבות תפוח קאי לתיבה הסמוכה לה והוי' פירושו ויפגעון בני חמדה באשר תפוח  
 של אשר אלז יכבוו שיתר ובאשר יפגעון תפוח פירושו תפוח של הפונק ר"ל שיתר צפוני של חמדה  
 פוגע באשר . וכיששכר תת רח תיבת ויפגעון קאי על שניס ר"ל שחמדה של חמדה פוגעין בגבול יששכר  
 ובחמדה לא נזכר כלל וירן בו התחלת גבולו הוא חמדה העכחת בת"ש ואל יד הארדן בחמדה חמדה נשז  
 יששכר במו סיבואר בעו"ה ולכן אחר וכיששכר תמורה : [יש] ויהי לחמדה ביששכר ובאשר כו' בכר כתבאר

הורישו . יד וידברו בני יוסף את  
 יהושע לאמר מדוע נתתה לי  
 נחלה גורל אחד וחבל אחד ואני  
 עסרב עד אשר עד כה ברכני  
 יהוה . טוויאמר אליהם יהושע אם  
 עם רב אתה עלה לך היערה  
 ובראת לך שם בארץ הפרוי  
 והרפאים כי אין לך הר אפרים :  
 יו ויאמרו בני יוסף לא ימצא לנו  
 דהר ורכב ברזל בכל הבנעני  
 הישב בארץ העמק לאשר בבית  
 שאן ובנותיה ולאשר בעמק  
 ירעאל : יוויאמר יהושע אל בית  
 יוסף לאפרים ולמנשה לאמר עם  
 רב אתה וכח גדול קדלא יהיה לך  
 גורל אחד : יח כי דר יהיה לך כי  
 יער הוא ובראתי והיה להתצאתי  
 כי תוריש את הבנעני כי רכב  
 ברזל

הקטנו כי יאסכ' נובע במדבר חכס' זאסר' סוכע' גצפון  
 רגסס' ויחכ' אר' עוד' כפנינו' בנ' חזרחו' על' סאס' פדס'  
 מערכו' של' יאסכר' וזהו' סאחר' וזכו' למנשס' ב'ססכח'  
 ובאסר' ד'ל' אכחיקס' סנכול' סנוסס' נובעין' זה' ב'סס'  
 סס' סו' לו' אלו' סעריס' ביות' סאן' וכו' : [ יב ] ואל'  
 ויכלו' בני' חנכס' להורוג' כו' אע"פ' סלס' נזכר' כלל'  
 אס' כנשו' סאר' סעריס' וזח' ספר' סאס' סעריס' עסוק'  
 בתלחמה' סחרסמו' על' יהושע' על' חיעוט' חלקס' וזכו'  
 כאן' סלס' כנשו' אלו' סעריס' ולפי' סוכר' את' סעריס'  
 וזכר' סלס' כנשוס' ולכך' בספר' סופטיס' חזר' וסנאן'  
 ססס' סוה' סעוקר' סאחר' חות' יהושע' עסקו' כל' או"ס'  
 בכינוס' חלקו' : [ יד ] וידברו' בני' יוסף' את' יהושע'  
 לאמר' כו' ככר' ביאר' ויג'לנו' סלס' חו' בוד' יהושע'  
 להרבות' ולחמע' כלל' בנ' סכל' בכתב' חוד' ה' עלנו'  
 ססכל' ואף' על' כל' אלה' כתלוננו' עליו' בני' יוסף' כרך'  
 בני' ישראל' ערחניס' סס' וסחרו' כו' תלנו' סריסס'  
 וסחיעוט' ברצונו' וזהו' מדוע' נתתס' לי' ואלו' סוה'  
 סנגחן' מדעחר' . יגורל' אחד' וחבל' אחד' כו' ככר'  
 נתבאר' סאחר' הקלפיו' לא' עלה' אלא' גורל' א'  
 לסניבס' ע"ס' יוסף' חל' ב' חלקו' ביניה' חנכס' וסמרו'  
 וזהו' גורל' א' וחבל' אחד' ססס' סנתתה' לסנינו' גורל'  
 א' כח"ס' כו' נתתה' לסנינו' חבל' א' ד"ל' חלק' סר' חו'  
 לא' ולא' לסנינו' וספסר' סיססו' לו' סעעות' בזה' סהו'  
 לי' לעסית' סני' גורלות' ועבסנו' סוה' רק' גורל' אחד'  
 ואלו' סוה' סגורל' נותן' להס' חלק' גדול' חססיק'  
 לסנינו' סחרסנו' אכל' כחו' סהוה' גורל' אחד' כך' סוה'  
 חבל' א' ואני' עס' רב' ובזודלו' סוה' עעות' בגורל'  
 וחבל' סוה' חלק' כחו' חבלים' כפ' לי' כנעוסיס' . (טו)

ויאמר אליהם והאשע אם עם רב אתה כו' אם אף לך הר אפרים ר'ל אס דחיק לך חקיס יאוב סכסר  
 אפרים תוכל לברות לך סער וסחישב סס : ויאחרו בני יוסף לא ימצא לנו סהר לבר אף אס נכרות עלו וסחניוטסס לזה כסאחרס ורכב ברזל בכל הבנעני וסוכב בארץ ולא נובל  
 להורישו וסכר נכד לא יספיק לנו . [ יז ] ויאמר יהושע אל בית יוסף כו' ר'ל לפי סהס סניס אפרים  
 וסנכס יחד א"כ עסרב אתה וכח גדול לך לספיק לא נהו' לרגורל אחד ד"ל לא יתו' לך סגורל רק לגורל א'  
 בני סרכו לסני' גורלות סר' אועות לנאינו וסנן עסס לטוחרו וססיב לסחי' סאלוסיססס כטוחרו כו' סו' ופי' לך  
 ובר' חוה

זכרתי ד' לכו כל הבר יהא לך נישוב ואף שהא  
 עתם ישר וברוחו אהב והי' לך חוצלותיו ר"ל  
 חוצלותיו של גיורל והי' לך גורלו דשתודיש את  
 סכנתו וידעתו כך כי מוריש את סכנתו אף כי  
 יכב צדול לו ואף סכנה חוק תוכל להורישו לפי  
 סכנה גדול לך : [א] וקבלו כל עדה בני ישראל  
 עליה וישגו סס את אהב מועד ר"ל חיד אחר  
 דפילת הגורל לבני זוכף זמל שלט בחלקם ונשיל'  
 סי' דגורל הסי' להפדות סניוחו חיד קבעו סס  
 את אהב חיד וזכו והארץ נכבשה לפניהם ר"ל לפי  
 שהארץ זואת ר"ל ארץ בני זוסף אשר נב נקבע  
 אהל הדמד כנר נכבשה ואף שלא נכבשה בולם חיד  
 סכנתו אפטר סכבשה דובו או ד"ל סכבשה בגורל  
 לבני זוסף : [ב] ויתרו דבני ישראל שנעה סכנתו  
 אטר לא חלקו את נחלתם : כנר דתבאר שתחילה  
 פסק יהושע חן הגורל חסיכה ידע דת' שאל חפץ  
 זה ססי' טעלו אז חלקם כח"ס אבל סיפר הכתוב  
 שגורל חלק נחלתם בכונה וריפו ידוים חן  
 הגורל עד שהוכיחם יהושע על זס ואף כי לא ארע  
 סכנה מסודמת למה פסק הסי' חמלק הגורל  
 סכל ע' וקחפט הכתובי' אפטר להת קת סכנה לזה וזוא כי כוזלוי חיה סקבעו החסן נשילם הי' עפ"י  
 ואף שלא נכר שבאיהו ליהושע ליוח חלתו יתברך על זה ונחר נשנט אברים לסכון כנבולו ולכן כוח  
 סכל הגורל לבני חספלא עלו הגבולות מתורסקלפי כשטר כיוון אלעזר דרוב ק' כי חפץ הסי' שקבעו חספן  
 שכינתו תחילה ואף על כל אלה כבוד חלק הסי' ליהודא שיפיל חלקו דאסונה לבני זוסף כי הוא חתך אלה  
 לבני אכר כנול מנשה וברכס חלונת' ואפטר חלאת החלונה היח' אחד קבוע החסן כשילה וצפי שראו סטר  
 סכנתים סכני חנשה מחלונתים על חלקם רפו ידוים חן הגורל ואפילו יהודא סכנר נפל גורלו לא  
 נחעסקו בהורשח הגנים הסוכתם נארצו כי אחד חולו יתנסל הגורל מעיקרו ולמה אכנה ואחר יא  
 דיהושע הוכיח לנשי' בלוחרו עד אנה אחס חחדפים לבוא לרשת את הארץ אשר נתן לכם ה' וכו' ויהא  
 תשובה ליהודא סכנר נפל גורל יהושע מהדפס ע"י בני מנשה רי מחריפים פירושו סחחרפים ע"י אחר'  
 זכור לבוא לרשת כי חונכס חסרי דק לבוא ולרשת סכנר נפל צורלכ' ולמה תראו כי לא יקח חיס גורלכם  
 חידים וזשו אטר נתן לכם ה' אלהי' סכוחיכס וה' רי' ד' חיי וסיכנה : ולשענת סכנתים הגוהדים סכנר  
 יהושע אים חפחרו סח' עשיתי בתחי לבני זוסף חלק קטן לפי דעתם וחד או נס אחס חן מקרס אחד יקרס  
 את כולכם לכך אנו אומר חלונכס . (ד) הנו לבס סלסה אכשם לננט זא סלחס כו' : ד' לבס צואת חלוח  
 לבס בני ידעתי באחר וכתנו לבס כל חלקי הארץ נפרטה וסחלקו לסנעה חלקים וכוונו חלקי לחלקיכר  
 וכתנו חותם לפי נחלתם . ד' לפי נהחחס עד אנו לגחיל וסיונו סיכתנו כל חלקי הארץ לכל יפילי

ברנל לוכי חוק הוא : יחא יקדלו  
 כל עדת בני ישראל שילדה וישבינו  
 עסאת אהל מועד והארץ נכבשה  
 לפניהם : ב ויתרו בבני ישראל  
 אשר לא חלקו את נחלתם שבעה  
 שבטים : ג ויאמר יהושע אל בני  
 ישראל עד אנה אתם מתרפים  
 לבוא לרשת את הארץ אשר נתן  
 לכם יהוה אלהי אבותיכם דהנו  
 לכם שלשה אנשים לשכטו אשלתם  
 ויקמו ויתדלבו בארץ וכתבו  
 אותה לפי נחלתכו באו אלי : ה  
 והתחלקו אתה לשבעה חלקים  
 יהודה

יהודה יעמד על גבולו בנגב וכית  
 יוסף יעמדו על גבולם מצפון: ו  
 ואתם תבתבו את הארץ שבעה  
 חלקים והבאתם אלי הנה ויריתי  
 לכם גורל פה לפני יהוה אלהינו:  
 ו בי אין חלק ללוים בקרבכם כי  
 בהנת יהוה נחלתו וגד וראובין  
 וחצי שבט המנשה לקחו נחלתם  
 מעבר לירדן מנחתה אשר נתן להם  
 בשה עבד יהוה: חוויקמו דאנשים  
 וילכו ויצו יהושע את הדללים  
 לכתוב את הארץ לאמר לבו  
 והתחלכו בארץ וכתבו אותה  
 ושובו אלי ופה אשליך לכם גורל  
 לפני יהוה בשלה: ט וילכו  
 דאנשים עברו בארץ וכתבוה  
 לערם

דיד חלנד חדנר וארץ חלמס בני סולוי סונו רסווי  
 לנחלס כח' שנינו . [ה] והחלקו אותם לבעש  
 חלקים כו' ר"ל מה שאני אומר שהלכו אנשים הוא  
 רק לכתוב חלקי הארץ ולא יחלקו הם החלקים רק  
 אהם החלקו כי נא יעשו רק בכתיבה ואתם  
 תחלקוה ותראו כי יכונו חלקו וחלקיט ואתר שלא  
 יכתבו ויחלקו רק כשנע' חלקים ולא יטריחו לכתוב  
 גם חלק יהודא וזנו יוסף כי ידעתי שהידיא יעמד  
 על גבולו מנגב וזנו יוסף ג"כ יעמדו על גבול מצפון  
 או יאמר אז כשתחלקו לבעש חלקים תראו כי  
 יכודם יעמדו על גבולו הנגב וניה יוכף יתארו על  
 גבולם בצפון ובהנם נחלונו בני יוסף כי אחר  
 שתדעו שאלו ה' חלקי הגור' אשר אחי אמת האמינו  
 גם כשני החלקים הבד הפלתי להם וא"כ אין זה  
 טעם למה רק ו' חלקים הלא הבטחה (ו) ולחס  
 הבחנו חת הארץ שבע חלקים והנאתם אלי הנה  
 כו' אומרו ואתם תכתבו לה לאנשים התחלכים  
 בארץ הוא רק לכל העם כי לעיל אחר ויכתבו אותם  
 ויבחו אלי ואמ' כו' והחלקו ועוד כי עדיין לא חזנו  
 שהפריכו אנשים לכך כי עדיין לא פקד יהושע  
 מאחרו ועשו אליהם וא"כ ראי בדילוי לאנשים  
 ההם ולכן נעיל אחר כלשין וכתר לפי שדובר עם  
 העם שיכתבו הם ר"ל השלושים ולפי שאחרו בהם'  
 צ"ב דף קכ"ב ע"א שה' מעלון זה לזה בדמיו  
 הקרוב ליהשלים ולרחוק ממנה א"כ אפשר שהלך

לעיון מדת הריחוק והקירוב למען ידעו שיעור הלעת הדמים לפיכך צווה שיכתבו השלושים  
 אבל בחילוק החלקים אחר אל העם ולא חכתבו כי יראו בן יאחרו שיסווע הניד להם איך יכתבו  
 ועוד כיון שחעולים הם פן יטעו בלמת ויואלו לעו על הנידלו ולכן צווה לכל העם שיחלקו בהבטחה  
 צולם ויעיינו היעני לכל יטעו ולא כ' והבאתם אלי הנה ויריח לכם גורל וראיחם כי יכונו חלקי  
 הנידול עם חלקיכם: (ו) כי אין ללוים חלק כו' אומר לכן הן לכם נחלקה רק לבעש חלקים כי  
 אין ללוים חלק כו' ונד וראובני צי' ד' צי' א"י גודא' א"ן לבס להפיד נחלתם כי משה עבד ה'  
 נתן ומי היא אשר יקח מידם אחר אשר נתן להם משה עבד ה': (ח) ויקחו האנשים וילכו כו' אחר  
 לבו והתחלכו בארץ כפל כל שנו להזהירם שכל כי בכל קציתיה וזו קיה כדי שלא יטעו או יעלם מהם  
 אותם מקום ולא יכתבו: [ח] וילכו ויעברו בארץ ויכתבו כו' הלא תראם תפישט בכתוב שלא עשו  
 ששלושים יבדו ויבטעו כי הוא כו' אחרם מאוד על הדבר וזוים שיבנו והחלכו והם לא עשו דן רק ויפנה

לערים לשבעה חלקים על ספר  
 ויבאו יחושע אל המצודה שלח:  
 וישלח להם יחושע גיורל בשלח  
 לפני יהוה ויחלק שם יחושע את  
 הארץ לבני ישראל במחלקתם.  
 יא ועל גיורל משה בני בנימין  
 למשפחתם ויצא גיורל גירלם בין  
 בני יהודה ובין בני יוסף. יב ויהי  
 להם הגבול לפאת צפונה מן  
 הירדן ועל הגבול אל כתף ירדן  
 מצפון ועל כהר ימה ויהיה  
 תצאתיו מדברת בית עין: יג  
 ועבר משם הגבול לונה אל כתף  
 לונה

החלונות עליו ולסביבה זאת סוף האנשים והותרו כל הסמיכות ועינין חשעו אבאר עוד בע"ה:  
 [וא] ועל הגבול למטה בני בנימין למשפחתם חתום קלפי של שבטים: ויצא גבול גורלם חתום קלפי  
 של חמיצו ובגד בארנו להם לא נכתב כאן הגבול כפי הדין: כמו בכל השבטים ע"ס וסיפר סינא  
 גורלם בין יסידא ויוסף: (יב) - ויהי להם הגבול לפאת צפונה מן הירדן: והולך הצפונה אל ירדן  
 נחא וירדו לפנים מן הגבול ועל כהר צד הערב: והיה חוצאתו חדרה בית און בית און הוא בית  
 אל ונקראת בית און על שם העגל שהיה חס כח"ס רצ"י בזה"ש סו' ד' ולכן החצא  
 שונה בית אל בין עירי בנימין ונתן אל הנקראות ליו הוא של אפרים ואמר והיה חלאתו  
 לפי שחם ואילך חתום וכתב רח"ו לזר צפון וסוף הכלוע עננה הנוכח בגבול אפרים שבחמה  
 של חלאת הנה ונחמה: (יג) ועבר חסם הגבול לצד צפון עד נכח אל ליו וחם חור חוט שבגבול להלך  
 לזר הערב וירד לעשרות אר"ב וכו' וחם וסם בגבול להלך חצפין לדרום והוא חזק חערב שלו חם  
 לפאת ים ר"ל להיות פחות לבני ירי ובה בקריח בעל: וחם הולך הגבול חמערב לתורה והוא חזק  
 דרום ויצא הגבול ימה: סר"י ז"ל אל ים ארד וכו' ואחר חמפון ר"ל שהחזיק חזק בעיניו חמפין לזר  
 דרום ויצא אל גלילות ארץ נוכח עננה ארומים כחז הר"ק ז"ל זו הנקרא בגבול יהוד' לגבול ונקרא'  
 גלילות חמון ע"ס איוס ענין וירוע להם עכ"ד: ועבר אל כתף מול הערבה צפונה וירד הערבה חמון

בארץ בהעברה בענמה כעובר חמקים לחקים  
 ופוד שבוטע ארץ שהלוחים לא יחלקום לחלקים  
 רק יכתבו כל חלקיה והעם יחלקום לשבעה חלקים  
 וסם לא החתינו להבוא אל סעם חלקי כל הארץ רק  
 חלקי ט"ח בואם אליהם כנראש חפ"ט פכתיב  
 והנראה לזאת סעם לזה שהעם כאשר חמנו את דברו  
 ופוצע ור"ו בעתון לבנו סיכוינו חלקי הגבול לחלק'  
 אז רפתה רוחם חלונותם ולא נחזקו עוד בדבר  
 שלוח האנשי ונראש ש"ך כאשר ויקחו האנשי ולא  
 גלת' ויחלו האנשי לפי ארפו ודי העם כאשר חמנו  
 את דברו יהושע עד שלא חזרו עוד בדבר השלום  
 עד שהאנשי יקחו חמנחם וס"כו ולכונאמר ויעברו  
 בראץ ר"ל בהעברה בענמה כח"ס ויכתבו לערים  
 ר"ל שלא כתבו כל חלקי הארץ צפרטם כמו שנוס  
 והושע רק כחצוה לערים לבי לבניו חלחא בעלמ'  
 והם ענחם כחונם לחלקים ולא החתינו עלחלק עד  
 בואם אל העם כי ראו רמיון ודי העם וכו' חמנו  
 בדברו יהושע: וישלח להם יהושע וגו' וחלקם  
 וזהו כחחלקות חס"ר"ל עננה חלקי הגבול כחחלקות'  
 ד"ל כחלקים שכתבו הם בן כלפע"ד ועוד לפרט זה  
 העינין ולא טעם יפוצע כלל רק בני יוסף הם

החלונות עליו ולסביבה זאת סוף האנשים והותרו כל הסמיכות ועינין חשעו אבאר עוד בע"ה:  
 [וא] ועל הגבול למטה בני בנימין למשפחתם חתום קלפי של שבטים: ויצא גבול גורלם חתום קלפי  
 של חמיצו ובגד בארנו להם לא נכתב כאן הגבול כפי הדין: כמו בכל השבטים ע"ס וסיפר סינא  
 גורלם בין יסידא ויוסף: (יב) - ויהי להם הגבול לפאת צפונה מן הירדן: והולך הצפונה אל ירדן  
 נחא וירדו לפנים מן הגבול ועל כהר צד הערב: והיה חוצאתו חדרה בית און בית און הוא בית  
 אל ונקראת בית און על שם העגל שהיה חס כח"ס רצ"י בזה"ש סו' ד' ולכן החצא  
 שונה בית אל בין עירי בנימין ונתן אל הנקראות ליו הוא של אפרים ואמר והיה חלאתו  
 לפי שחם ואילך חתום וכתב רח"ו לזר צפון וסוף הכלוע עננה הנוכח בגבול אפרים שבחמה  
 של חלאת הנה ונחמה: (יג) ועבר חסם הגבול לצד צפון עד נכח אל ליו וחם חור חוט שבגבול להלך  
 לזר הערב וירד לעשרות אר"ב וכו' וחם וסם בגבול להלך חצפין לדרום והוא חזק חערב שלו חם  
 לפאת ים ר"ל להיות פחות לבני ירי ובה בקריח בעל: וחם הולך הגבול חמערב לתורה והוא חזק  
 דרום ויצא הגבול ימה: סר"י ז"ל אל ים ארד וכו' ואחר חמפון ר"ל שהחזיק חזק בעיניו חמפין לזר  
 דרום ויצא אל גלילות ארץ נוכח עננה ארומים כחז הר"ק ז"ל זו הנקרא בגבול יהוד' לגבול ונקרא'  
 גלילות חמון ע"ס איוס ענין וירוע להם עכ"ד: ועבר אל כתף מול הערבה צפונה וירד הערבה חמון

לוחה נגבה היא בית ויורד הגבול  
 עמרות אדר על החר אשר מגב  
 לבית חרון תחתיו : יד ותאר  
 הגבול ונסב לפאתים נגבה מן  
 החר אשר על פני בית חרון נגבה  
 והיה תצאתיו אל קרית בעל היא  
 קרית יערים עיר בני יהודה ואת  
 פאתים : טו ופאת נגבה מקצה  
 קרית יערים ויצא הגבול ימחו ויצא  
 אל מעין מינפתים : ויורד הגבול  
 אל קצה החר אשר על פני גיבן  
 הגם אשר בעמק רפאים צפונה יורד  
 גי הגם כתף היבוס נגבה ויורד  
 עין רגל : יז ותאר מצפון ויצא עין  
 שמש ויצא אגל דות אשר נכח  
 מעלה אדמים וירד אבן בהן בן  
 ראובן : יח ועבר אל כתף מול  
 הערבה צפונה וירד הערבה תה :  
 יט ועבר הגבול אל כתף בית  
 חננה צפונה והיה תצאתיו  
 ויבול אר לשון ים המלח צפונה  
 ב ויירדו גבול אתו לפאת קדמה  
 סביב למשפחתם : כא והיו הערים למטה בני בנימין למשפחותיהם  
 יריתו ובית הגלגה עמק קציץ : כב ובית הערבה וצמרים ובית אל :

וידע לפרש ענין הערבה וערבתה אם שהייה אחד  
 וענינו שחלון בהן עבר הגבול תצפון לערבה ואח"כ  
 נכנס לרובה כזה ה ויהי הערבה חמו  
 שנו כתי עות' שסס ה העיר עזה ומרתה  
 והרחה או הם שני מקומות ועוד לא ידעתי כי  
 בגבול יסודא נאמר ועבר תצפון לבית הערבה נתלש  
 בית הערבה בגבול יסודא ובן חנה אית' בערי  
 יסודא ובערי בנימין חיה ג"כ בית הערבה וכן  
 בית חננה נתנה כלן יכאן ואם ער שהנחיס ל"א  
 והסדות ל"א כמו שאמרנו חז"ל בעור בעלת שחונה  
 אותה הבתיב ליהודא ולדן והנה תוצאתיו אל לבון  
 ים המלח צפונה אל קצה היורד נגבה ר"ל שמים  
 המלח וצא לבון זו צורה ובתקיים שחזרתי לבין  
 והיורד סם כלם חצר בנימין וצא הגבול השני למטה  
 שמעון והיו נחלתם נחיר בני שמעון ר"ל שהיה  
 קצה נחלתם בחור נחלת בני יהודה וכו' : [ט]  
 נחבל בני יהודה נחלת בני שמעון וכו' רבו דועו'  
 טוב המסרטים ז"ל הקצו היפלא חס' דבר יפול  
 תחילת גירל גדול לבני יהודה עד שיחנו אח"כ  
 מחלקם לשמעון וחירצו חס' שחירצו ולפע"ל נכלא  
 כמו שחלתי בד' חס' אולי פירש' וכוונתה שהיא  
 פי' סרס' ז"ל וזה תיבן דבריו סם שיהודא קבל  
 לשמעון נחלקו לפי שה' ירא' פן ירבה עליו חיות  
 הסדה וזהו כי סו' חלק בני יהודה רב חס' והו'  
 מחירצו פן ירבה עליו חיות הסדה עכ"ל ס' ואל  
 יקשה בשניקלמה נפל ליהודא חלק רב חס' ולשמעון  
 חלק קטן עד שלא הספיק להם נחלתם ונחישנו

ו קצה היורד נגבה הגבול נגב :  
 ואת נחלת בני בנימין לגבולתיה  
 סביב למשפחתם : כא והיו הערים למטה בני בנימין למשפחותיהם  
 יריתו ובית הגלגה עמק קציץ : כב ובית הערבה וצמרים ובית אל :  
 והערים

עבאלה שנת אחר כנר נחבאר כי הכל הו' כתוב על  
 פתקי הצורל וכל הו' זה כלל בניד יפושע להדבר' או  
 לחט'י' חבל מ"ס סלם הו' לשמעון חלק כלל בארץ  
 לפי שאחר החלקם בעקב וחה שנאמר וינא הנורל  
 השני לשמעון שהנורל הזה לא הו' רק איוה שנת  
 עקבלו את שמעון בחלקי עב"ד לא הכנהו דבריו  
 קדא דחשמוות לשון הכתיב לא תחמע הכי הדא  
 לינאל בחיב נכולהון שני' ועוד אי לא הו' לשמעון  
 חלק בארץ א"כ נחא ציוה יהושע ליכתוב את  
 הארץ לשבעה חלקים כי לצד שמעון אינם רק ששה  
 שנטים ועוד כי לא הו' לו נחלה בני יהודה רק  
 ע' ערים וכן פרש"י וכל המפרשים כפי מה  
 שמאלו ערום כתמוזין לזה וזוה ומאין נולדו לו  
 הערים הנותרות שהיו נמו כאלן עדים שלש ע"רה  
 ועוד ערים ארבע אלא ודאי נראה שהו' לשמעון  
 ג"כ חלק מיוחד אלא שנפל בחלקי חטט עירות  
 צנודות והרבה כפרים ועל כל זה נפל חלקו קטן  
 לפי ערכו גדולן הס"י הוא אחר ויהי - וחז"ל  
 שמתן שחשבת שמעון לא קם כל ימי אית ישראל  
 על אדמתם לא שופע ולא נביא ולא חלק על דבר  
 שנעש ומרי כי כל בכ"ד אלף שחתי בחנפה כמעט  
 כולם חשבת של שמעון היו ואפטר שנעש ג"כ  
 בחילוק הארץ מזה הענין והרש"ס נחמ' ב"ב דף  
 קצ"ז ע"א הביא בשם הספרי וז"ל מה ת"ל נחלה  
 החלק הארץ מפני כהנים וקדושים בלימר לאפוקי  
 דשענים שבהם שלא הו' להם חלק בה בו' ע"ה"כ  
 ואחר שחותן כ"ד אלף היו רובן חשבת שמעון ילכך  
 נחמעט חלקם בארץ ונסעקב קללו לחלקם בעקב  
 ואפיננסנידאל וראה לו ביאור ופה צוה הפסוק  
 כי עד חלק דוד י בו בערו יהודה ובשחק דוד  
 ברסכמפורס גד"ה ובימי חזקיהו מלך יהוד' הלכו  
 למבוא גדור ובצבו להם זממם הלכו להר שער  
 וצאי ספק שער אותן הימים היו תפוזרין בכל  
 ס"י וזהו מתחיל החלק בניקב ר"ל כי לא הו' לו  
 ח"ק גדול רק שני חלקים חלקו והלק יהודה  
 לצב"ה בשע"ס

כג והעוים והפרה ועפרה • כד  
 וכפר העמוני והעפני ונבע ערים  
 שתיים עשרה וחצריהן • כה גבעון  
 והרמה ובארות • כו והמצפה  
 והכפירה והמצא • כז ורקם  
 וירפאל ותראלה: כח וצלע האף  
 והיבוסי היא ירושלם גבעת מרית  
 ערים ארבע עשרה וחצריהן ואת  
 נחלת בני בנימן שמשפחתם • יט  
 א ויצא הגורל השני לשמעון  
 למשה בני שמעון למשפחתם  
 ויהי נחלתם בתוך נחלת בני  
 יהודה • כו יהי להם בנחלתם כפאר  
 שבע ישוב עומלדה ג וחצר שועל  
 ובלה ועצט: ד ואלתולד ובחול  
 וחרמה ה וצקלג ובית המרכבות  
 וחצר ססה ובית לבאות ושרוהן  
 ערים שלש עשרה וחצריהן: ז עין  
 רמון ועתר ועשן ערים ארבע  
 וחצריהן • ח וכל החצרים אשר  
 סביבות הערים האלה עד בעלת  
 באר רמת נגב זאת נחלת משה  
 בני שמעון למשפחתם • ט מחבל  
 בני יהודה נחלת בני שמעון כי  
 היה



גבילון דידושיע

ארץ חמדה

היה חלקו בני ירודה רב בדם  
וינתלו בני שמעון בתוך גבלתם

דוד ואביסם בישראל בת"ש : זאבדר עיר לומד  
שמה שחרר אהלכם ביעקב היינו כל כהנון ואפיסם  
בישראל היונו על לוו שנתנו לו שנתה וארבעים  
עיר ד' עיירות מכל שנת אנל יורגש לו לפ"ן ספק  
עזים והוא דאס עפ"י דינור הי' לשמעון חלק  
קטן אך יאמר יהושע שיבהבו את הארץ לשבעה  
חלקים לפי ערך העס לפי דעתם הלא יהושע ידע

עו לא יפול לשמעון לפי ערכו ומהאבה דזה ביראי שאף אס הי' הכחקן שניד יהושע לכל שבי  
לפי ערכו לא הי' יהושע בעיח שיביתי לחלק בפי שפחקון שנידו כי הוא דנר שאי  
אספר אנל נטח יהושע כי דנר ה' יקום לעולם והוא יסב את לבס לכוונן אל  
שפחקון אס לפי ערך או לא והו ויהי' יחלחם בחור נחלח בני יהודה  
ר' לשנס בחור נחלח בני יהודה הי' לבס נחלח זהס הט' בערים :  
בני וזהו תחנ' בני יהוד' נחלח' בני שמעון כי הי' חל'  
בני יהוד' רב מהס ר' ל זהי' יראו לנפסס מן ירנה עליהם  
חית הסדה ולכן וינחלו בני שמעון בחור נחלח'  
של יהודא דווקא ולא שנט זולתם לבי שנטע  
אחר לא נפל חלקו דב חתנו כמו  
ליהוד' : זמכאן יעד סוף הפרסס  
שהשכיל זנין עספירסו ז'ל  
כי לפי דעתי העלונם  
בנר נחישנו כל  
הספקות :

- זמרים אכלה לדבר אודה לאלהי בעודי - דרועה אותי מעודי :
- אשר עד הלום הביאני - זבין כוכבי אור שם קני :
- ועלי לרנן - פני דיעה חונן :
- זאותי בינן - בכנין הלבנון :
- אנא חנון - שמע תחנון :
- יבוא ענון - זחיציו ישנן :

אל עם מעונן

ואותנו תחונן

מקרבים לסנהציל וגנון

ירושלים נצח תכונן

ובירה תתבונן על דר גבנון

עדינצח יהי מנון

ועינינו תחוינה

ולבנו תעלוונה

ושפתותינו תרננה

בעגלא בימינו אמן

התנצלת המגיה

אשר בכל אורו וכחי עזל ויגיע לפני מי שאחד והו' העולם גלוי וידוע איראתי לבשת אל תזנח  
הרפים פן אלכד ואככל ח'ו בדוקין כענין לדרידכו ולדרידן הווי תומא ואטייל תום בקדשום  
ונפיק חורבה חני' אבל שעיפו רעיוני הרהובוני לאתר אס כן איפ' זאת עש' קח בידך כלל זה לתת על  
הטבודה הזאת כל חגימותך ושכלך הוואר אפצרו לבקש מד' שאיור עיניך החוסי והשכלי ועשי בשלימות  
עבודתך ואלה' כ' אס' המנה' חמנה' איוה שניה : לא יאמר אנשו  
ערכך לפני בן בליעל לאתר שעי' ואלת ח'ו בחרד ובהעל : ואלדרכא ידומי את יושבי עירם לאתר שנים הוא  
זה וירינו אותך לבק' זכו' : ומן השמי' ירינו אותם ב'כ לבק' זכות :

נאו' אברהם נחמן בהרב מוהרר יונה כהנא רפאפורט נחמ'ס בווארשא

חסדי' גברו עלינו לבקש מאתו שאיור סיני  
ינים חכמו ואחמינו בעבוד' הקידש לפי קע שכלינו  
יעשה עמנו אום לטובה לבלתי ינא שניה חידונו  
מחר' יאש לבאלנו ותכנ' בית מקדשינו ותפארתנו  
במה תאוד עלינו לשבח ליוצרינו על אשר עשה עמנו  
שחחה ישיב לנו בעבודה אשר ינא מסוקל חידונו  
המהולל בתשבות והניב בחונו ויחילנו ויאחמינו  
בכל עת יאמר ויניל נפשינו לכל ארוב לכסלנו  
ר' חום שחע אנקחינו כדי שיהא לנו למשיב' נפשונו  
אתה אל רואי ספר תחנו מלאכות של נפשונו  
על ידו הפועל העוסק בתלאכת הקודש  
חסרר אותנו חיים משה בן משה ר' ז  
אברהם זל' חק' נאווי דוואהר  
ולע' פה ק' קווארשא

אל אלקי' אבי דע שרעפי אש בקרבי כי נרעזרתי  
לעשות עבודה הקודש בחי'ו' שש רעיונותי .  
יודע מחשבותי הכן לבני בעבודה הקודש ובאומנותי  
על זד הוואר בלמונה כשאבי' לפני' היום חזרתי  
זאת נחתי שאקריב לפניך בשלימות עבודתי  
ר' זוני לעשות רצונך בלבב שלם ובזאת נפשי אויתי  
בשלימות לכל עבודת הקודש אשים בד' מבטחתי  
נחמן לעוף כח עזרינו לעבוד' הקודש כי לך תקוחי  
מי יאז ותאיר עיני לכל ויעל' במסדיר אותיותי  
בבקש לכל ועלו על ידי טעויות אפול תחונתי  
תניף לפני ארון כל בלם שניתי אהקן עוהתי  
בוסר וספיר יהולו עיני בעבודתי לאתתתי  
על ידי מסדר אותיות אליעזר ליוז  
בן מהו' נתן יע' בווארשא

# ס ימני שני הציורים

**לידע** ולהודיע ולהודיע לכל מאן דבעי לחידע את מנורא הבית וזורחה ומזרחתה וצ'עומתה יבין ויסקנל בצורה הכללות וכנס הכליון הצנחי לך ציונים עפ"י א"צ וצוה חנורא אל השערה ולא ההטא בצורת סניה אשר הצנחתי עפ"י פירש"י וצ' ונקרא בשם שהיף עץ וגם בצירור השני אשר נקרא בשם צד ט"ב אשר חיבר א"ס מור' זלל"ה ומדאגה מדבר מן יצא להפסד ולקרטיוס ויתקלקל הצנין ממלחמת אחר יבי' בהכרח לקבלו ולכרכו ולעשותו קמטים ע"כ נחרתי בזה ובתכנילו יבין .

והא לך הכלל מנורח הניה עפ"י פירש א"ס מור' זלל"ה הנקרא בשם צב"ד ע"ב ורעה נתבניהו אשר אחה מראה :

א הכיפה אשר חגג החא לגבו בכל צד נחצר החיצונה ובפנימה :

ב התאין שבכל צד בחיצונה ופנימה :

ג האולם אשר אלז כל בשערים בחיצונה ופנימה :

ד האילוצ אשר בכל צד בשערי החיצונה ופנימה :

ה הדשפות ועליהם שלשים לשכות בכל ד' רוחות מחצר החיצונה :

ו חצירות קטורת ארכון ארבעים ורחנן שלשים :

ז חצר החיצונה חללה מלח הקדים והצפון :

ח חצר הפנימי ק' על ק' : (ט) לשכות שומרי המזבח :

י לשכות שומרי הבית : (יא) לשכות משוררים :

יב אולם כ"ה בעובי החומה מתאי חצר הפנימי :

יג עץ שאצג אילם ההיכל :

יד מונחחמט אמות סביב ההיכל וקה"ק סביב סביב

טו הצלעות סביב ההיכל וקה"ק סביב סביב :

טז חסדות הצלעות סביב סביב ההיכל וקה"ק :

יז אויר עשדים בצפון ודרום :

יח גינה עם מנדים של זהב אחריו קה"ק במערב :

יט דרך לפני הגינה :

כ לשכות עליונות ב' אלז ע"ג אלז ארכון מלח ורחנן

ע"ז אמה רשלים בצפון ודרום ומערב :

כא לשכות התיכונות ארכו מלח ורחנן ז"ג ושלוש

אשני אלז ע"ב אלז :

כב לשכות ההחמונת ארכו מלח ורחנן ל' אמה סביב

כג התיק על פני אחיק :

כד האולם שלפני ההיכל :

כה ההיכל : כו קה"ק :

הא לך הכלל מצורת הבית עפ"י פירש"י וצ' הנקרא בשם שהיף עץ וצנין חבין את אשר לפיך

א התאין שבכל השערים בכל צד מחצר החיצונה והפנימה :

ב אולם השער בכל השערים מחצר החיצונה והפנימה :

ג הלשכות שבארבעה רוחות חצר החיצונה ארכון מלח ורחנן חמשים :

ד אולם כ"ה בעובי החומה מחצר הפנימי :

ה לישכה להדיח את העולה :

ו מעלה לדוכן נקרא גדרת הבניה :

ז מונח :

ח חצר הפנימה :

ט בית החליפות :

י אולם ההיכל :

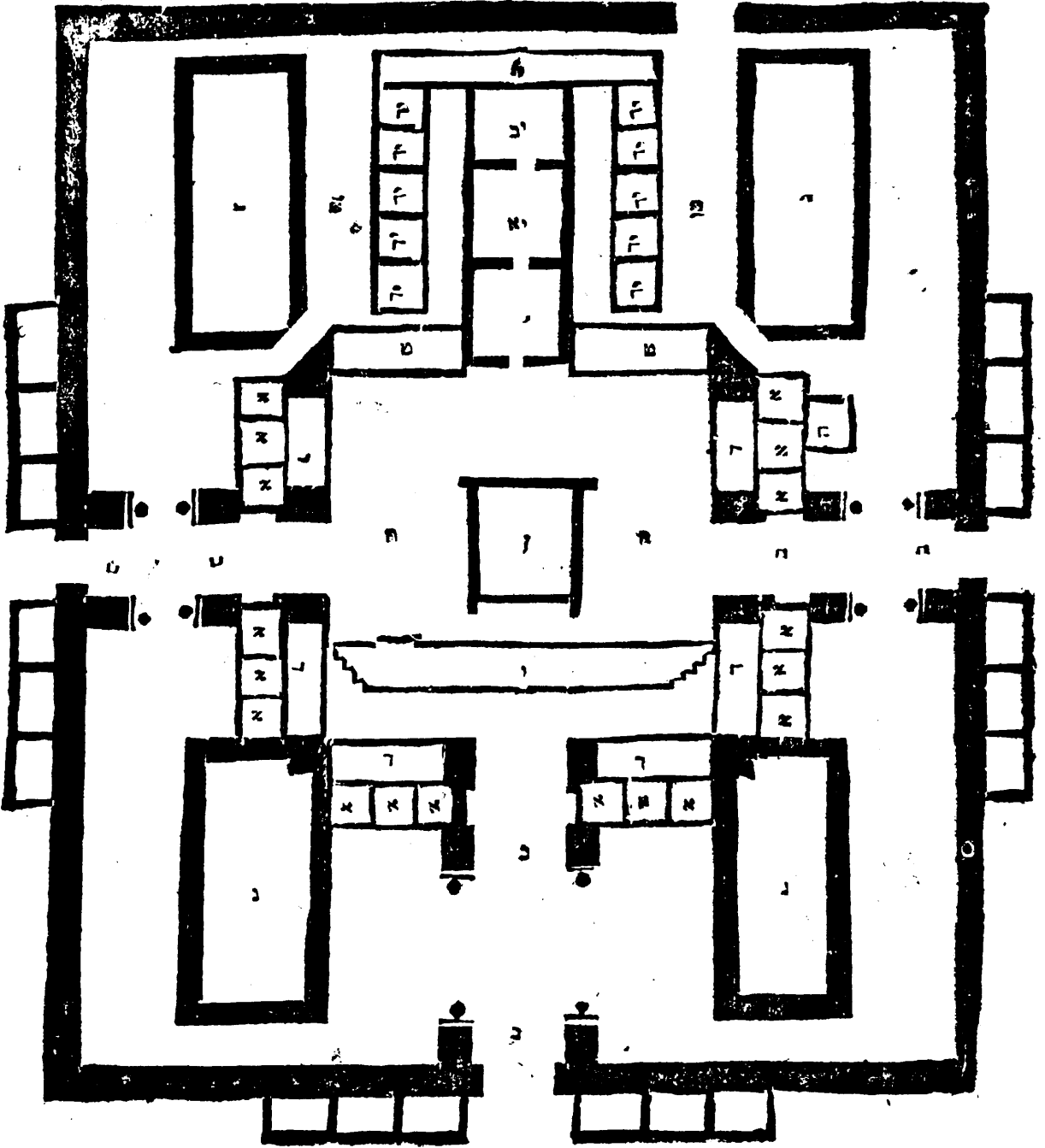
יב קה"ק :

יג מונחחמט אמות בצפון ודרום ההיכל וקה"ק

יד הצלעות סביב ההיכל וקה"ק :

טו אויר עשדים בצפון ודרום ההיכל וקה"ק :

# צורת הבית לפי המחבר שחיוף עין על פירש' ור



ה חבל נכד טוב

צורת דפית לפי

